

HVĚZDÁŘSKÁ ROČENKA

NA ROK 1932

DĚČÍ STÁTNÍ HVĚZDÁRNĚ REPUBLIKY ČESKOSLOVENSKÉ

SESTAVIL

DR. BOHUSLAV MAŠEK.

ROČNÍK XII.

V PRAZE 1932.

*NÁKLADEM JEDNOTY ČESKOSLOV. MATEMATIKŮ A FYSIKŮ.
TISKEM VLASTNÍ KNIHTISKÁRNĚ.*

Cena Kč 28.—.

995

735

ČESKOSLOVENSKÁ
ASTRONOMICKÁ
SPOLEČNOST
Praha IV.-Petřín
Lidová hvězdárna

HVĚZDÁŘSKÁ ROČENKA

NA ROK 1932.

PÉČÍ STÁTNÍ HVĚZDÁRNY REPUBLIKY
ČESKOSLOVENSKÉ

SESTAVIL

Dr. BOHUSLAV MAŠEK.

ROČNÍK XII.

V PRAZE 1931.

NÁKLADEM JEDNOTY ČSL. MATEMATIKŮ A FYSIKŮ.

Kalendářní data r. 1932.

Rok 1932 *řehořského* kalendáře neboli nového stylu jest rok přestupný. Počíná se u nás dnem 1. ledna o středoevropské půlnoci. Kalendář tento byl zaveden v pátek dne 15. října 1582. Předcházející den (čtvrtek) má podle starého kalendáře datum 5. října 1582.

Rok 1932 *juliánského* kalendáře neboli starého stylu je rovněž přestupný. Počíná se dnem 14. ledna 1932 nového stylu.

Základy roku 1932 v řehořském kalendáři jsou:

Sluneční kruh 9 (perioda 28-letá)	epakty XXII
zlaté číslo 14 (perioda 19-letá)	nedělní písmeno CB
římský počet (indikce) 15 (perioda 15-letá)	velik. neděle III. 27.

Jiné éry a periody.

Rok 1932 *křesťanské éry* (ab incarnatione Dom.) se shoduje

- a) s rokem 7440/7441 *světové éry řecké* neboli *byzantské*. První rok této éry se počíná dnem 1. září r. 5508 př. Kr. (starého kalendáře). Rok 7440 se začal 1. září 1931 jul.
- b) s rokem 6645 *juliánské periody Scaligerovy*. První rok této periody se počal 1. lednem 4713 př. Kr. (= - 4712 astr.). Rok 6645 se začne dnem 1. ledna 1932 jul.;
- datum 1932 I. 1. 0^h $SC\check{=}$ 2 426 707·5 ve dnech juliánské periody,
 „ 1932 XII. 31. „ „ = 2 427 072·5 „ „ „ „
- c) s rokem 5692/5693 *éry židovské*. První rok této éry připadá na rok 3761 př. Kr. Rok 5692 je přestupný rok nadpočetný s 385 dny ve 13 měsících; počíná se dne 12. září 1931.*) Rok 5693 je obyčejný rok nadpočetný s 355 dny ve 12 měsících; počne se 1. října 1932 = 1. tišri 5693.
- d) s 4. rokem 677. *olympiady*. První rok 1. olympiady se počal dnem 1. července r. 776 př. Kr. = r. 3938 periody Scaligerovy.
- e) s rokem 2685 *ab urbe condita*. První rok této éry se počíná r. 753 př. Kr. = r. 3961 jul. periody Scaligerovy.
- f) s rokem 1350/1351 *mohamedánské éry hedžry*. První rok této éry se začal dnem 16. července r. 622 po Kr. Rok 1350 je obyčejný s 354 dny a počíná se dne 19. V. 1931. Rok 1351 je rovněž obyčejný s 354 dny a počíná se dne 7. V. 1932 = 1. moharrem 1351.

*) Vlastně západem Slunce předešlého dne.

Pozn. V novém kalendáři pravoslavné církve (viz Říše hvězd, 5, 91, 1924) je rok 1932 také obyčejný. Velikonoční neděle připadá na totéž datum jako v kalendáři řehořském, t. j. na den 27. března.

Poloha československých hvězdáren.

	Zem. šířka	Zem. dél. vých. od Greenw.	Opr. hvězd. času	Nadm. výška
<i>Praha</i> (věž klement. hvězdárny)	+ 50° 5' 16''	{ 0 ^h 57 ^m 40 ^s 3 ^s 14° 25' 4 ^s 5''	— 9:47 ^s	197 m
<i>Praha-Smichov</i> (Univ. hvězd.)	+ 50 4' 36 ^s 0''	{ 0 ^h 57 ^m 35 ^s 1 ^s 14° 23' 46 ^s 5''	— 9:46	267 m
<i>Praha-Petřín</i> (Lidová hvězd. Štefanikova)	+ 50 4 56	{ 0 ^h 57 ^m 35 ^s 8 ^s 14° 23' 58''	— 9:46	—
<i>Ondřejov</i> (Žalov)	+ 49 54 38	{ 0 ^h 59 ^m 8 ^s 14° 47' 0''	— 9:71	527 m
<i>Stará Ďala</i> (Slovensko)	+ 47 52 27	{ 1 ^h 12 ^m 45 ^s 5 ^s 18° 11' 22 ^s 5''	— 11:95	113 m

Hvězdářské značky.

Nebeská tělesa:

☉ Slunce	♂ Mars
♃ Měsíc	♃ Jupiter
☿ Merkur	♄ Saturn
♀ Venuše	♅ Uranus
♁ Země	♆ Neptun

Aspekty:

♊ konjunkce
♋ oposice
□ kvadratura
♌ uzel výstupný
♍ uzel sestupný

Fáze Měsíce:

☾ Nov
☾ První čtvrt
☾ Úplněk
☾ Poslední čtvrt

Důležité upozornění. Veškeré údaje časové jsou v čase buď světovém neboli normálním (SC), t. j. ve středním čase poledníku greenwichského nebo v čase středoevropském (SEC), t. j. středním čase poledníku středoevropského, 15° východně od Greenwiche ležícího, který je úředně zaveden v naší republice. V obou případech čítají se hodiny nepřetržitě do 24^h tak, že o půlnoci jest 0^h, o polednách 12^h. Světovou nebo středoevropskou půlnocí rozumí se půlnoc, kterou se příslušné datum světové nebo středoevropské počíná. Od r. 1925 je tento způsob zaveden i ve všech světových efemeridách.

Středoevropský čas = světový čas + 1h 0m 0s.

Údaj: světové datum V. 46 značí V. 4. ve 14^h SC = V. 4. v 15^h SEC.

Efemeridy na rok 1932.

A.

Slunce.

Planetární jednotka délková, t. j. } střed. vzdálenost Slunce od Země }	149 ^s ·10 ⁶ km
Paralaxa ve střední vzdálenosti	8 ^h ·800 ^m ''
„ ve vzdálenosti Δ planet. jednotek	$p = 8\cdot800'' : \Delta$
Střední odchylka ekliptiky od rovníku pro epochu 1932 ⁰ $\epsilon = 23^{\circ} 26' 53\cdot27''$ (podle H. Andoyera) roční změna	-0 ^h ·4684 ^m ''
Střední délka Slunce ve svět. půlnoci I. 1. 1932 0 ^h SČ.	279 ^h ·4495 ^s ⁰
denní změna	+0 ^h ·98565 ^s ⁰
Slunce v přízemí 1932 I. 2. ve 4 ^h SČ, v odzemí VII. 3. ve 20 ^h SČ.	

Roční doby v roce 1932:

Začátek jara, t. j. vstup do znamení Υ . III. 20. v	19 ^h 54 ^m SČ
„ léta, „ „ „ „ Θ . VI. 21. v	15 23 „
„ podzimu, „ „ „ „ \cap . IX. 23. v	6 16 „
„ zimy, „ „ „ „ \varnothing . XII. 22. v	1 15 „
Délka tropického roku	365 ^d ·242 1968 ^d = 365 ^d 5 ^h 48 ^m 45 ^s ·81 ^s } (1932)
„ hvězdného roku	365 ^d ·256 3605 = 365 6 9 9·54 } (1932)
„ anomalistického roku	365 ^d ·259 6423 = 365 6 13 53·09 } New-
„ (střední) juliánského roku 365·25	= 365 6 0 0·00 comb

Obecná precese 1932 ⁰	50 ^h ·2635 ^m ''
roční změna	+0 ^h ·000222 ^m ''

Precesní konstanty pro rovníkové souřadnice a rok t

$$m = 46\cdot085\ 06'' + 0\cdot000\ 2795'' (t - 1900),$$

$$n = 20\cdot046\ 86'' - 0\cdot000\ 0853'' (t - 1900).$$

Pro rok 1932 je precese v rektascensi $m = 3\cdot07293^s$

„ v deklinaci $n = 1\cdot33628^s$

$$= 20\cdot0441''.$$

Světelná rovnice, t. j. střední vzdálenost Slunce od Země, kterou proběhne světlo za 498^h·580^s.

Epocha 1932⁰ = 1932 leden 1^h·564^d = 1. ledna 1932 v 13^h 32^m 9^s·6^s svět. času;
v tento okamžik se střední délka Slunce rovná právě 280⁰.

Efemerida Slunce.

Efemeridy obsahují přehledně sestavené hodnoty proměnných veličin astronomických, na př. souřadnice nebeských těles, vzdálenosti jejich od Země atd., pro časové okamžiky pravidelně rozestavené, zpravidla pro světovou půlnoc jednotlivých dní po sobě následujících nebo pro každého 2., 5., 10. atd. dne. Bližší vysvětlení najde se v Ročenkách 1921 a 1922.

1. V *denní efemeridě Slunce* (str. 7.—18.) sestaveny jsou v prvním oddělení

den v měsíci, den týdne a počet dní uplynulých od začátku roku;

ve druhém oddělení vesměs ve *světové půlnoci* (0^h $SC = 1^h$ SEC)

geocentrické souřadnice středu pravého Slunce a to: zdánlivá rektascence a deklinace; pojem „zdánlivé souřadnice“ je vysvětlen v Ročence 1921, str. 15.;

hvězdný čas neboli rektascence středního Slunce zmenšená o 12^h ; změna hvězdného času za 1^h činí 9.856^s ;

časová rovnice, ve smyslu střední čas — pravý čas;

v posledním oddělení

doba východu a západu hořejšího okraje slunečního ve SEC pro středoevropský poledník a obzor 50 . severní rovnoběžky;

azimut hořejšího okraje slunečního v témže obzoru zdánlivém.

Jak se určují tyto veličiny pro jiné místo ČSR, viz tab. na str. 126.

2. *Desítidenní efemerida* (str. 19.) obsahuje

<i>počet dní uplynulých od začátku juliánské periody</i>	} ve světové půlnoci (0^h) příslušného data.
<i>λ délku geocentrickou středu pravého Slunce</i>	
<i>$lg \Delta$, kdež Δ je vzdálenost středu slunečního od Země</i>	
<i>ρ zdánlivý poloměr Slunce</i>	
<i>ω zdánlivou odchylku ekliptiky od rovníku pro světovou půlnoc.</i>	

V dalších dvou sloupcích sestaveny jsou tyto veličiny, důležité pro fyzikální pozorování Slunce (str. 68.): a to pro *světovou půlnoc*, kterou se počíná příslušné datum:

α posiční úhel sluneční osy vzhledem k hodinové polokružnici;

β heliografická šířka středu slunečního.

V posledních dvou sloupcích jest uveden začátek a konec astronomického soumraku pro 50° rovnoběžku.

*

Slunce.

Leden 1932.

Den v měsíci	Den týdne	Počet uplyn. dnů od zač. r.	Světová půlnoc = 0 ^h SČ				Poledník a čas středoevrop. obzor 50° rovnoběžky		
			rektascense	deklinace	hvězdný čas	rovnice časová*	východ	západ	azimut
			<i>h m s</i>	<i>° ′ ″</i>	<i>h m s</i>	<i>m s</i>	<i>h m</i>	<i>h m</i>	<i>o</i>
1	P	0	18 40 44.6	-23 7 12	6 37 46.64	+ 2 58.0	7 59	16 8	54
2	S	1	18 45 9.8	23 2 40	6 41 43.20	3 26.6	7 59	16 9	54
3	N	2	18 49 34.7	-22 57 41	6 45 39.76	+ 3 55.0	7 59	16 10	54
4	P	3	18 53 59.4	22 52 13	6 49 36.32	4 23.0	7 59	16 11	54
5	U	4	18 58 23.6	22 46 19	6 53 32.88	4 50.7	7 58	16 12	54
6	S	5	19 2 47.5	22 39 57	6 57 29.44	5 18.0	7 58	16 13	55
7	S	6	19 7 10.9	22 33 9	7 1 26.00	5 44.9	7 58	16 14	55
8	C	7	19 11 33.9	22 25 53	7 5 22.56	6 11.4	7 58	16 16	55
9	P	8	19 15 56.4	22 18 11	7 9 19.11	6 37.3	7 57	16 17	55
10	N	9	19 20 18.4	-22 10 3	7 13 15.67	+ 7 2.8	7 57	16 18	55
11	P	10	19 24 39.9	22 1 28	7 17 12.23	7 27.6	7 56	16 19	56
12	U	11	19 29 0.8	21 52 28	7 21 8.79	7 52.0	7 56	16 21	56
13	S	12	19 33 21.0	21 43 2	7 25 5.35	8 15.7	7 55	16 22	56
14	C	13	19 37 40.7	21 33 11	7 29 1.91	8 38.8	7 55	16 24	57
15	P	14	19 41 59.7	21 22 55	7 32 58.47	9 1.2	7 54	16 25	57
16	S	15	19 46 18.0	21 12 14	7 36 55.02	9 23.0	7 53	16 26	57
17	N	16	19 50 35.7	-21 1 9	7 40 51.58	+ 9 44.1	7 52	16 28	58
18	P	17	19 54 52.7	20 49 40	7 44 48.14	10 4.5	7 52	16 29	58
19	U	18	19 59 8.9	20 37 48	7 48 44.70	10 24.2	7 51	16 31	58
20	S	19	20 3 24.4	20 25 31	7 52 41.26	10 43.2	7 50	16 33	59
21	C	20	20 7 39.2	20 12 52	7 56 37.81	11 1.4	7 49	16 34	59
22	P	21	20 11 53.2	19 59 51	8 0 34.37	11 18.8	7 48	16 36	59
23	S	22	20 16 6.4	19 46 26	8 4 30.93	11 35.5	7 47	16 37	60
24	N	23	20 20 18.9	-19 32 40	8 8 27.49	+ 11 51.4	7 46	16 39	60
25	P	24	20 24 30.6	19 18 32	8 12 24.04	12 6.5	7 45	16 40	60
26	U	25	20 28 41.5	19 4 3	8 16 20.60	12 20.9	7 43	16 42	61
27	S	26	20 32 51.6	18 49 13	8 20 17.16	12 34.4	7 42	16 44	61
28	C	27	20 37 0.9	18 34 3	8 24 13.72	12 47.2	7 41	16 45	62
29	P	28	20 41 9.5	18 18 32	8 28 10.27	12 59.2	7 40	16 47	62
30	S	29	20 45 17.2	18 2 41	8 32 6.83	13 10.4	7 38	16 49	62
31	N	30	20 49 24.2	-17 46 30	8 36 3.39	+ 13 20.8	7 37	16 50	63

Slunce vstupuje do znamení Vodnáře dne 21. ledna v 6^h 7^m svět. času.

*) *Odčítá se od středního času, aby se obdržel sluneční čas pravý.*

Den v měsíci	Den týdne	Počet uplyn. dní od zač. r.	Světová půlnoc = 0 ^h SČ					Poledník a čas středoevrop., obzvr 50° rovnoběžky		
			rektascense	deklinace	hvězdný čas	rovnice časová*	východ	západ	azimut	
			h m s	° ' "	h m s	m s	h m	h m	°	
1	P	31	20 53 30'3	-17 30 1	8 39 59'94	+13 30'4	7 36	16 52	63	
2	U	32	20 57 35'7	17 13 13	8 43 56'50	13 39'2	7 34	16 54	64	
3	S	33	21 1 40'3	16 56 6	8 47 53'06	13 47'2	7 33	16 56	64	
4	C	34	21 5 44'0	16 38 42	8 51 49'61	13 54'4	7 32	16 57	65	
5	P	35	21 9 47'0	16 21 0	8 55 46'17	14 0'8	7 30	16 59	65	
6	S	36	21 13 49'1	16 3 1	8 59 42'73	14 6'4	7 28	17 1	66	
7	N	37	21 17 50'4	-15 44 46	9 3 39'28	+14 11'1	7 27	17 2	66	
8	P	38	21 21 50'9	15 26 14	9 7 35'34	14 15'1	7 25	17 4	67	
9	U	39	21 25 50'6	15 7 27	9 11 32'40	14 18'2	7 24	17 6	67	
10	S	40	21 29 49'5	14 48 24	9 15 28'95	14 20'6	7 22	17 8	68	
11	C	41	21 33 47'6	14 29 6	9 19 25'51	14 22'1	7 20	17 9	68	
12	P	42	21 37 44'9	14 9 34	9 23 22'06	14 22'8	7 18	17 11	69	
13	S	43	21 41 41'4	13 49 48	9 27 18'62	14 22'8	7 17	17 13	69	
14	N	44	21 45 37'2	-13 29 49	9 31 15'18	+14 22'0	7 15	17 14	70	
15	P	45	21 49 32'1	13 9 36	9 35 11'73	14 20'4	7 13	17 16	70	
16	U	46	21 53 26'3	12 49 11	9 39 8'29	14 18'0	7 11	17 18	71	
17	S	47	21 57 19'8	12 28 33	9 43 4'84	14 14'9	7 10	17 20	72	
18	C	48	22 1 12'5	12 7 44	9 47 1'40	14 11'1	7 8	17 21	72	
19	P	49	22 5 4'5	11 46 43	9 50 57'95	14 6'6	7 6	17 23	73	
20	S	50	22 8 55'8	11 25 31	9 54 54'51	14 1'3	7 4	17 25	73	
21	N	51	22 12 46'4	-11 4 8	9 58 51'06	+13 55'4	7 2	17 26	74	
22	P	52	22 16 36'4	10 42 35	10 2 47'62	13 48'8	7 0	17 28	74	
23	U	53	22 20 25'7	10 20 52	10 6 44'17	13 41'5	6 58	17 30	75	
24	S	54	22 24 14'3	9 59 0	10 10 40'73	13 33'6	6 56	17 32	76	
25	C	55	22 28 2'4	9 36 58	10 14 37'28	13 25'1	6 54	17 33	76	
26	P	56	22 31 49'8	9 14 48	10 18 33'84	13 16'0	6 52	17 35	77	
27	S	57	22 35 36'7	8 52 29	10 22 30'39	13 6'3	6 50	17 37	78	
28	N	58	22 39 23'1	-8 30 2	10 26 26'94	+12 56'1	6 48	17 38	78	
29	P	59	22 43 8'9	8 7 27	10 30 23'50	12 45'4	6 46	17 40	79	

Slunce vstupuje do znamení Ryb dne 19. února v 20^h 29^m svět. času.

*) Odčítá se od středního času, aby se obdržel sluneční čas pravý.

S l u n c e.

Březen 1932.

Den v měsíci	Den týdne	Počet uplyn. dní od zač. r.	Světová půlnoc = 0 ^h SČ				Poledník a čas středoevrop. obzor 50° rovnoběžky		
			rektascense	deklinace	hvězdný čas	rovnice časová*	východ	západ	azi- mut
			<i>h m s</i>	<i>o ' "</i>	<i>h m s</i>	<i>m s</i>	<i>h m</i>	<i>h m</i>	<i>o</i>
1	U	60	22 46 54.2	- 7 44 46	10 34 20.05	+ 12 34.1	6 44	17 42	79
2	S	61	22 50 39.0	7 21 57	10 38 16.61	12 22.4	6 42	17 43	80
3	C	62	22 54 23.3	6 59 2	10 42 13.16	12 10.1	6 40	17 45	80
4	P	63	22 58 7.1	6 36 1	10 46 9.72	11 57.4	6 38	17 47	81
5	S	64	23 1 50.5	6 12 55	10 50 6.27	11 44.2	6 36	17 48	82
6	N	65	23 5 33.5	- 5 49 43	10 54 2.82	+ 11 30.6	6 34	17 50	82
7	P	66	23 9 16.0	5 26 26	10 57 59.38	11 16.6	6 32	17 51	83
8	U	67	23 12 58.1	5 3 5	11 1 55.93	11 2.2	6 30	17 53	83
9	S	68	23 16 39.9	4 39 40	11 5 52.49	10 47.4	6 28	17 55	84
10	C	69	23 20 21.3	4 16 12	11 9 49.04	10 32.2	6 25	17 56	85
11	P	70	23 24 2.3	3 52 40	11 13 45.59	10 16.7	6 23	17 58	85
12	S	71	23 27 43.0	3 29 6	11 17 42.15	10 0.8	6 21	18 0	86
13	N	72	23 31 23.4	- 3 5 29	11 21 38.70	+ 9 44.7	6 19	18 1	86
14	P	73	23 35 3.4	2 41 51	11 25 35.25	9 28.2	6 17	18 3	87
15	U	74	23 38 43.2	2 18 10	11 29 31.81	9 11.4	6 15	18 4	88
16	S	75	23 42 22.8	1 54 29	11 33 28.36	8 54.4	6 12	18 6	88
17	C	76	23 46 2.1	1 30 47	11 37 24.92	8 37.2	6 10	18 8	89
18	P	77	23 49 41.2	1 7 4	11 41 21.47	8 19.7	6 8	18 9	89
19	S	78	23 53 20.0	0 43 21	11 45 18.02	8 2.0	6 6	18 11	90
20	N	79	23 56 58.8	- 0 19 39	11 49 14.58	+ 7 44.2	6 4	18 12	91
21	P	80	0 0 37.3	+ 0 4 3	11 53 11.13	7 26.2	6 2	18 14	91
22	U	81	0 4 15.7	0 27 44	11 57 7.68	7 8.1	5 59	18 16	92
23	S	82	0 7 54.1	0 51 24	12 1 4.24	6 49.8	5 57	18 17	93
24	C	83	0 11 32.3	1 15 2	12 5 0.79	6 31.5	5 55	18 19	93
25	P	84	0 15 10.5	1 38 39	12 8 57.35	6 13.2	5 53	18 20	94
26	S	85	0 18 48.7	2 2 13	12 12 53.90	5 54.8	5 51	18 22	94
27	N	86	0 22 26.9	+ 2 25 44	12 16 50.45	+ 5 36.4	5 48	18 23	95
28	P	87	0 26 5.1	2 49 13	12 20 47.01	5 18.0	5 46	18 25	96
29	U	88	0 29 43.3	3 12 39	12 24 43.56	4 59.7	5 44	18 27	96
30	S	89	0 33 21.6	3 36 0	12 28 40.11	4 41.4	5 42	18 28	97
31	C	90	0 36 59.9	3 59 19	12 32 36.67	4 23.3	5 40	18 30	98

Slunce vstupuje do znamení Berana 20. března v 19^h 54^m svět. času.
Začátek astronom. jara.

*) Odčítá se od středního času, aby se obdržel sluneční čas pravý.

Den v měsíci	Den týdne	Počet uplyn. dní od zač. r.	Světová pólnoc = 0 ^h SČ				Poledník a čas středoevrop., obzor 50° rovnoběžky		
			rektascense	deklinace	hvězdný čas	rovnice časová*	východ	západ	azimut
			h m s	° ' "	h m s	m s	h m	h m	°
1	P	91	0 40 38.4	+ 4 22 32	12 36 33.22	+ 4 5.2	5 38	18 31	98
2	S	92	0 44 16.9	4 45 41	12 40 29.78	3 47.2	5 36	18 33	99
3	N	93	0 47 55.6	+ 5 8 45	12 44 26.33	+ 3 29.3	5 33	18 34	99
4	P	94	0 51 34.5	5 31 44	12 48 22.88	3 11.6	5 31	18 36	100
5	U	95	0 55 13.5	5 54 37	12 52 19.44	2 54.1	5 29	18 37	101
6	S	96	0 58 52.7	6 17 24	12 56 15.99	2 36.7	5 27	18 39	101
7	P	97	1 2 32.1	6 40 4	13 0 12.55	2 19.5	5 25	18 41	102
8	C	98	1 6 11.6	7 2 37	13 4 9.10	2 5.5	5 23	18 42	102
9	S	99	1 9 51.5	7 25 3	13 8 5.65	1 45.8	5 20	18 44	103
10	N	100	1 13 31.5	+ 7 47 22	13 12 2.21	+ 1 29.3	5 18	18 45	103
11	P	101	1 17 11.8	8 9 33	13 15 58.76	1 13.1	5 16	18 47	104
12	U	102	1 20 52.4	8 31 35	13 19 55.32	0 57.1	5 14	18 48	105
13	S	103	1 24 33.2	8 53 29	13 23 51.87	0 41.4	5 12	18 50	105
14	P	104	1 28 14.4	9 15 13	13 27 48.43	0 26.0	5 10	18 51	106
15	C	105	1 31 55.9	9 36 49	13 31 44.98	+ 0 10.9	5 8	18 53	106
16	S	106	1 35 37.7	9 58 14	13 35 41.53	- 0 3.9	5 6	18 55	107
17	N	107	1 39 19.3	+ 10 19 30	13 39 38.09	- 0 18.3	5 4	18 56	107
18	P	108	1 43 2.3	10 40 35	13 43 34.64	0 32.3	5 2	18 58	108
19	U	109	1 46 45.2	11 1 30	13 47 31.20	0 46.0	5 0	18 59	109
20	S	110	1 50 28.5	11 22 13	13 51 27.75	0 59.3	4 58	19 1	109
21	P	111	1 54 12.1	11 42 46	13 55 24.31	1 12.2	4 56	19 2	110
22	C	112	1 57 56.3	12 3 7	13 59 20.86	1 24.6	4 54	19 4	110
23	S	113	2 1 40.3	12 23 16	14 3 17.42	1 36.6	4 52	19 6	111
24	N	114	2 5 25.8	+ 12 43 13	14 7 13.97	- 1 48.1	4 50	19 7	111
25	P	115	2 9 11.4	13 2 58	14 11 10.53	1 59.2	4 48	19 9	112
26	U	116	2 12 57.4	13 22 30	14 15 7.08	2 9.7	4 46	19 10	112
27	S	117	2 16 43.9	13 41 49	14 19 3.64	2 19.8	4 44	19 12	113
28	P	118	2 20 30.9	14 0 54	14 23 0.20	2 29.3	4 42	19 13	114
29	C	119	2 24 18.5	14 19 46	14 26 56.75	2 38.3	4 41	19 15	114
30	S	120	2 28 6.5	14 38 24	14 30 53.31	2 46.7	4 39	19 16	115

Slnce vstupuje do znamení Býka dne 20. dubna v 7^h 28^m svět. času.

*) *Odčítá se od středního času, aby se obdržel sluneční čas pravý.*

Slunce.

Květen 1932.

Den v měsíci	Den týdne	Počet uplyn. dní od zač. r.	Světová půlnoc = 0 ^h SČ				Poledník a čas středoevrop., obzor 50° rovnoběžky		
			rektascense	deklinace	hvězdný čas	rovnice časová*	východ	západ	azí- mut
			<i>h m s</i>	<i>° ′ ″</i>	<i>h m s</i>	<i>m s</i>	<i>h m</i>	<i>h m</i>	<i>o</i>
1	N	I21	2 31 55.2	+14 56 47	14 34 49.86	— 2 54.7	4 37	19 18	115
2	P	I22	2 35 44.4	15 14 56	14 38 46.42	3 2.0	4 35	19 19	116
3	U	I23	2 39 34.1	15 32 49	14 42 42.97	3 8.9	4 34	19 21	116
4	S	I24	2 43 24.4	15 50 28	14 46 39.53	3 15.1	4 32	19 22	116
5	C	I25	2 47 15.2	16 7 50	14 50 36.09	3 20.8	4 30	19 24	117
6	P	I26	2 51 6.7	16 24 56	14 54 32.64	3 26.0	4 28	19 25	117
7	S	I27	2 54 58.6	16 41 46	14 58 29.20	3 30.6	4 27	19 27	118
8	N	I28	2 58 51.2	+16 58 20	15 2 25.76	— 3 34.6	4 25	19 28	118
9	P	I29	3 2 44.3	17 14 36	15 6 22.31	3 38.0	4 23	19 30	119
10	U	I30	3 6 37.9	17 30 35	15 10 18.87	3 40.9	4 22	19 31	119
11	S	I31	3 10 32.2	17 46 16	15 14 15.43	3 43.2	4 20	19 33	120
12	C	I32	3 14 27.0	18 1 40	15 18 11.98	3 45.0	4 19	19 34	120
13	P	I33	3 18 22.3	18 16 45	15 22 8.54	3 46.2	4 17	19 36	121
14	S	I34	3 22 18.2	18 31 31	15 26 5.10	3 46.9	4 16	19 37	121
15	N	I35	3 26 14.6	+18 45 59	15 30 1.65	— 3 47.0	4 14	19 39	122
16	P	I36	3 30 11.6	19 0 8	15 33 58.21	3 46.6	4 13	19 40	122
17	U	I37	3 34 9.2	19 13 57	15 37 54.77	3 45.6	4 12	19 41	122
18	S	I38	3 38 7.3	19 27 27	15 41 51.32	3 44.0	4 10	19 43	123
19	C	I39	3 42 5.9	19 40 37	15 45 47.88	3 42.0	4 9	19 44	123
20	P	I40	3 46 5.1	19 53 27	15 49 44.44	3 39.3	4 8	19 45	123
21	S	I41	3 50 4.8	20 5 57	15 53 41.00	3 36.2	4 7	19 47	124
22	N	I42	3 54 5.1	+20 18 6	15 57 37.55	— 3 32.5	4 6	19 48	124
23	P	I43	3 58 5.9	20 29 55	16 1 34.11	3 28.2	4 4	19 49	125
24	U	I44	4 2 7.2	20 41 22	16 5 30.67	3 23.4	4 3	19 51	125
25	S	I45	4 6 9.1	20 52 28	16 9 27.23	3 18.1	4 2	19 52	125
26	C	I46	4 10 11.5	21 3 13	16 13 23.78	3 12.3	4 1	19 53	125
27	P	I47	4 14 14.4	21 13 36	16 17 20.34	3 5.9	4 0	19 54	126
28	S	I48	4 18 17.8	21 23 38	16 21 16.90	2 59.1	3 59	19 55	126
29	N	I49	4 22 21.7	+21 33 17	16 25 13.46	— 2 51.8	3 58	19 57	126
30	P	I50	4 26 26.0	21 42 33	16 29 10.02	2 44.0	3 58	19 58	127
31	U	I51	4 30 30.8	21 51 28	16 33 6.57	2 35.7	3 57	19 59	127

Slunce vstupuje do znamení Blíženců dne 21. května v 7^h 7^m svět. času.

*) Očítá se od středního času, aby se obdržel sluneční čas pravý.

Červen 1932.

Slunce.

Den v měsíci	Den týdne	Počet uplynulých dnů od zač. r.	Světová půlnoc = 0 ^h SČ				Poledník a čas středoevrop. obzor 50° rovnoběžky		
			rektascense	deklinace	hvězdný čas	rovnice časová*	východ	západ	azimut
			h m s	o ' "	h m s	m s	h m	h m o	
1	S	152	4 34 36.1	+21 59 59	16 37 3.13	- 2 27.0	3 56	20 0	127
2	C	153	4 38 41.7	22 8 7	16 40 59.69	2 17.9	3 55	20 1	127
3	P	154	4 42 47.8	22 15 53	16 44 56.25	2 8.4	3 55	20 2	128
4	S	155	4 46 54.2	22 23 15	16 48 52.81	1 58.6	3 54	20 3	128
5	N	156	4 51 1.0	+22 30 13	16 52 49.37	- 1 48.3	3 53	20 4	128
6	P	157	4 55 8.2	22 36 48	16 56 45.92	1 37.7	3 53	20 4	128
7	U	158	4 59 15.6	22 42 59	17 0 42.48	1 26.8	3 52	20 5	128
8	S	159	5 3 23.4	22 48 46	17 4 39.04	1 15.7	3 52	20 6	129
9	C	160	5 7 31.4	22 54 9	17 8 35.60	1 4.2	3 51	20 7	129
10	P	161	5 11 39.6	22 59 7	17 12 32.16	0 52.5	3 51	20 8	129
11	S	162	5 15 48.1	23 3 42	17 16 28.72	0 40.6	3 51	20 8	129
12	N	163	5 19 56.8	+23 7 52	17 20 25.27	- 0 28.5	3 50	20 9	129
13	P	164	5 24 5.6	23 11 38	17 24 21.83	0 16.2	3 50	20 9	129
14	U	165	5 28 14.6	23 14 59	17 28 18.39	- 0 3.8	3 50	20 10	129
15	S	166	5 32 23.7	23 17 55	17 32 14.95	+ 0 8.8	3 50	20 11	129
16	C	167	5 36 32.9	23 20 27	17 36 11.51	0 21.4	3 50	20 11	129
17	P	168	5 40 42.3	23 22 34	17 40 8.07	0 34.2	3 50	20 11	129
18	S	169	5 44 51.6	23 24 17	17 44 4.63	0 47.0	3 50	20 12	129
19	N	170	5 49 1.1	+23 25 35	17 48 1.19	+ 0 59.9	3 50	20 12	129
20	P	171	5 53 10.6	23 26 28	17 51 57.74	1 12.8	3 50	20 12	129
21	U	172	5 57 20.1	23 26 56	17 55 54.30	1 25.8	3 50	20 13	130
22	S	173	6 1 29.6	23 27 0	17 59 50.86	1 38.7	3 51	20 13	130
23	C	174	6 5 39.0	23 26 39	18 3 47.42	1 51.6	3 51	20 13	129
24	P	175	6 9 48.5	23 25 53	18 7 43.98	2 4.5	3 51	20 13	129
25	S	176	6 13 57.8	23 24 42	18 11 40.54	2 17.3	3 51	20 13	129
26	N	177	6 18 7.1	+23 23 7	18 15 37.10	+ 2 30.0	3 52	20 13	129
27	P	178	6 22 16.3	23 21 6	18 19 33.66	2 42.6	3 52	20 13	129
28	U	179	6 26 25.3	23 18 42	18 23 30.21	2 55.1	3 53	20 13	129
29	S	180	6 30 34.2	23 15 52	18 27 26.77	3 7.4	3 53	20 13	129
30	C	181	6 34 42.9	23 12 38	18 31 23.33	3 19.5	3 54	20 13	129

Slunce vstupuje do znamení Raka dne 21. června v 15^h 23^m svět. času. Začátek astronomického léta.

*) Odčítá se od středního času, aby se obdržel sluneční čas pravý.

Slunce.

Červenec 1932.

Den v měsíci	Den týdne	Počet uplyn. dní od zač. r.	Světová půlnoc = 0 ^h SČ					Poledník a čas středoevrop., obzor 50° rovnoběžky		
			rektascense	deklinace	hvězdný čas	rovnice časová*	východ	západ	azimut	
			h m s	° ' "	h m s	m s	h m	h m	°	
1	P	182	6 38 51.3	+23 9 0	18 35 19.89	+ 3 31.4	3 54	20 13	129	
2	S	183	6 42 59.6	23 4 57	18 39 16.45	3 43.1	3 55	20 12	129	
3	N	184	6 47 7.6	+23 0 31	18 43 13.01	+ 3 54.6	3 56	20 12	129	
4	P	185	6 51 15.3	22 55 40	18 47 9.56	4 5.7	3 57	20 11	129	
5	U	186	6 55 22.7	22 50 24	18 51 6.12	4 16.5	3 57	20 11	128	
6	S	187	6 59 29.7	22 44 46	18 55 2.68	4 27.0	3 58	20 10	128	
7	C	188	7 3 36.4	22 38 43	18 58 59.24	4 37.2	3 59	20 10	128	
8	P	189	7 7 42.7	22 32 17	19 2 55.80	4 47.0	4 0	20 9	128	
9	S	190	7 11 48.7	22 25 27	19 6 52.36	4 56.3	4 1	20 9	128	
10	N	191	7 15 54.2	+22 18 14	19 10 48.92	+ 5 5.3	4 2	20 8	127	
11	P	192	7 19 59.2	22 10 38	19 14 45.47	5 13.8	4 3	20 7	127	
12	U	193	7 24 3.8	22 2 40	19 18 42.03	5 21.8	4 4	20 7	127	
13	S	194	7 28 8.0	21 54 18	19 22 38.59	5 29.4	4 5	20 6	127	
14	C	195	7 32 11.6	21 45 35	19 26 35.15	5 36.5	4 6	20 5	126	
15	P	196	7 36 14.8	21 36 29	19 30 31.71	5 43.1	4 7	20 4	126	
16	S	197	7 40 17.4	21 27 1	19 34 28.26	5 49.2	4 8	20 3	126	
17	N	198	7 44 19.5	+21 17 11	19 38 24.82	+ 5 54.7	4 9	20 2	126	
18	P	199	7 48 21.1	21 7 0	19 42 21.38	5 59.8	4 10	20 1	125	
19	U	200	7 52 22.2	20 56 27	19 46 17.94	6 4.3	4 11	20 0	125	
20	S	201	7 56 22.8	20 45 33	19 50 14.50	6 8.3	4 13	19 59	125	
21	C	202	8 0 22.7	20 34 18	19 54 11.05	6 11.7	4 14	19 58	124	
22	P	203	8 4 22.2	20 22 42	19 58 7.61	6 14.6	4 15	19 57	124	
23	S	204	8 8 21.1	20 10 46	20 2 4.17	6 16.9	4 16	19 56	124	
24	N	205	8 12 19.4	+19 58 29	20 6 0.72	+ 6 18.7	4 18	19 54	123	
25	P	206	8 16 17.2	19 45 52	20 9 57.28	6 19.9	4 19	19 53	123	
26	U	207	8 20 14.4	19 32 56	20 13 53.84	6 20.6	4 20	19 52	123	
27	S	208	8 24 11.0	19 19 40	20 17 50.40	6 20.6	4 22	19 50	122	
28	C	209	8 28 7.1	19 6 5	20 21 46.95	6 20.1	4 23	19 49	122	
29	P	210	8 32 2.5	18 52 10	20 25 43.51	6 19.0	4 25	19 48	121	
30	S	211	8 35 57.4	18 37 57	20 29 40.07	6 17.3	4 26	19 46	121	
31	N	212	8 39 51.7	+18 23 26	20 33 36.62	+ 6 15.1	4 27	19 45	121	

Slunce vstupuje do znamení Lva dne 23. července ve 2^h 18^m svět. času.

*) *Odčítá se od středního času, aby se obdržel sluneční čas pravý.*

Den v měsíci	Den týdne	Počet uplyn. dní od zač. r.	Světová půlnoc = 0 ^h SČ				Poledník a čas středoevrop., obzor 50° rovnoběžky		
			rektascense	deklinace	hvězdný čas	rovnice časová*	východ	západ	azí- mut
			h m s	o ' "	h m s	m s	h m	h m o	
1	P	213	8 43 45.4	+18 8 36	20 37 33.18	+ 6 12.2	4 28	19 43	120
2	U	214	8 47 38.4	17 53 29	20 41 20.74	6 8.7	4 30	19 42	120
3	S	215	8 51 30.9	17 38 3	20 45 26.29	6 4.6	4 31	19 40	119
4	Č	216	8 55 22.8	17 22 21	20 49 22.85	5 59.9	4 33	19 38	119
5	P	217	8 59 14.0	17 6 22	20 53 19.41	5 54.6	4 34	19 37	118
6	S	218	9 3 4.7	16 50 6	20 57 15.96	5 48.7	4 36	19 35	118
7	N	219	9 6 54.7	+16 33 34	21 1 12.52	+ 5 42.2	4 37	19 33	117
8	P	220	9 10 44.2	16 16 46	21 5 9.08	5 35.1	4 38	19 32	117
9	U	221	9 14 33.0	15 59 42	21 9 5.63	5 27.3	4 40	19 30	116
10	S	222	9 18 21.2	15 42 24	21 13 2.19	5 19.0	4 42	19 28	116
11	Č	223	9 22 8.8	15 24 50	21 16 58.74	5 10.1	4 43	19 26	115
12	P	224	9 25 55.8	15 7 1	21 20 55.30	5 0.5	4 44	19 25	115
13	S	225	9 29 42.3	14 48 58	21 24 51.85	4 50.5	4 46	19 23	114
14	N	226	9 33 28.2	+14 30 41	21 28 48.41	+ 4 39.8	4 47	19 21	114
15	P	227	9 37 13.5	14 12 10	21 32 44.17	4 28.6	4 49	19 19	113
16	U	228	9 40 58.3	13 53 26	21 36 41.52	4 16.8	4 50	19 17	112
17	S	229	9 44 42.6	13 34 28	21 40 38.08	4 4.5	4 52	19 15	112
18	Č	230	9 48 26.4	13 15 18	21 44 34.63	3 51.8	4 53	19 13	112
19	P	231	9 52 9.7	12 55 54	21 48 31.19	3 38.5	4 55	19 11	111
20	S	232	9 55 52.4	12 36 19	21 52 27.74	3 24.7	4 56	19 9	111
21	N	233	9 59 34.8	+12 16 31	21 56 24.30	+ 3 10.5	4 58	19 7	110
22	P	234	10 3 16.6	11 56 32	22 0 20.86	2 55.8	4 59	19 6	110
23	U	235	10 6 58.0	11 36 21	22 4 17.41	2 40.6	5 1	19 4	109
24	S	236	10 10 39.0	11 15 59	22 8 13.96	2 25.1	5 2	19 1	109
25	Č	237	10 14 19.6	10 55 27	22 12 10.52	2 9.1	5 4	18 59	108
26	P	238	10 17 59.8	10 34 43	22 16 7.07	1 52.7	5 5	18 57	107
27	S	239	10 21 39.6	10 13 50	22 20 3.63	1 36.0	5 7	18 55	107
28	N	240	10 25 19.0	+ 9 52 46	22 24 0.18	+ 1 18.8	5 8	18 53	106
29	P	241	10 28 58.1	9 31 34	22 27 56.74	1 1.3	5 10	18 51	106
30	U	242	10 32 36.8	9 10 11	22 31 53.29	0 43.5	5 11	18 49	105
31	S	243	10 36 15.2	8 48 40	22 35 49.85	0 25.4	5 13	18 47	105

Slunce vstupuje do znamení Panny dne 23. srpna v 9^h 6^m svět. času.

*) Odčítá se od středního času, aby se obdržel sluneční čas pravý.

Slunce.

Září 1932.

Den v měsíci	Den týdne	Počet uplyn. dní od zač. r.	Světová půlnoc = 0 ^h SČ				Poledník a čas středoevrop., obzor 50° rovnoběžky		
			rektascense	deklinace	hvězdný čas	rovnice časová*	východ	západ	azí- mu
			<i>h m s</i>	<i>° ′ ″</i>	<i>h m s</i>	<i>m s</i>	<i>h m</i>	<i>h m</i>	<i>o</i>
1	Č	244	10 39 53.3	+8 27 1	22 39 46.40	+ 0 6.9	5 14	18 45	104
2	P	245	10 43 31.0	8 5 13	22 43 42.96	- 0 11.9	5 16	18 43	103
3	S	246	10 47 8.5	7 43 18	22 47 39.51	0 31.0	5 17	18 41	103
4	N	247	10 50 45.7	+7 21 15	22 51 36.06	- 0 50.3	5 19	18 38	102
5	P	248	10 54 22.6	6 59 5	22 55 32.62	1 10.0	5 20	18 36	102
6	U	249	10 57 59.3	6 36 49	22 59 29.17	1 29.8	5 22	18 34	101
7	S	250	11 1 35.8	6 14 26	23 3 25.73	1 50.0	5 23	18 32	100
8	Č	251	11 5 12.0	5 51 57	23 7 22.28	2 10.3	5 25	18 30	100
9	P	252	11 8 48.0	5 29 22	23 11 18.84	2 30.8	5 26	18 28	99
10	S	253	11 12 23.9	5 6 42	23 15 15.39	2 51.5	5 28	18 25	99
11	N	254	11 15 59.5	+4 43 56	23 19 11.94	- 3 12.4	5 29	18 23	98
12	P	255	11 19 35.1	4 21 6	23 23 8.50	3 33.4	5 31	18 21	98
13	U	256	11 23 10.5	3 58 12	23 27 5.05	3 54.5	5 32	18 19	97
14	S	257	11 26 45.9	3 35 13	23 31 1.60	4 15.7	5 33	18 17	96
15	Č	258	11 30 21.2	3 12 10	23 34 58.16	4 37.0	5 35	18 15	96
16	P	259	11 33 56.4	2 49 4	23 38 54.71	4 58.3	5 37	18 12	95
17	S	260	11 37 31.6	2 25 55	23 42 51.27	5 19.7	5 38	18 10	95
18	N	261	11 41 6.8	+2 2 42	23 46 47.82	- 5 41.0	5 40	18 8	94
19	P	262	11 44 42.0	1 39 27	23 50 44.37	6 2.3	5 41	18 6	93
20	U	263	11 48 17.3	1 16 10	23 54 40.93	6 23.6	5 43	18 4	93
21	S	264	11 51 52.7	0 52 51	23 58 37.48	6 44.8	5 44	18 1	92
22	Č	265	11 55 28.1	0 29 30	0 2 34.03	7 5.9	5 46	17 59	91
23	P	266	11 59 3.7	+0 6 7	0 6 30.59	7 26.9	5 47	17 57	91
24	S	267	12 2 39.3	-0 17 16	0 10 27.14	7 47.8	5 49	17 55	90
25	N	268	12 6 15.2	-0 40 40	0 14 23.69	- 8 8.5	5 50	17 52	90
26	P	269	12 9 51.2	1 4 5	0 18 20.25	8 20.1	5 52	17 50	89
27	U	270	12 13 27.4	1 27 29	0 22 16.80	8 49.4	5 53	17 48	88
28	S	271	12 17 3.8	1 50 53	0 26 13.36	9 9.6	5 55	17 46	88
29	Č	272	12 20 40.4	2 14 16	0 30 9.91	9 29.5	5 56	17 44	87
30	P	273	12 24 17.3	2 37 38	0 34 6.46	9 49.2	5 58	17 41	87

Slunce vstupuje do znamení Vah dne 23. září v 6^h 16^m svět. času.
Začátek astronom. podzimu.

*) *Odečítá se od středního času, aby se obdržel sluneční čas pravý.*

Den v měsíci	Den týdne	Počet uplyn. dní od zač. r.	Světová půlnoc = 0 ^h SČ				Poledník a čas středoevrop. obzor 50° rovnoběžky		
			rektascense	deklinace	hvězdný čas	rovnice časová*	východ	západ	azimut
			h m s	o ' "	h m s	m s	h m	h m	o
1	S	274	12 27 54.4	- 3 0 59	0 38 3.02	-10 8.6	5 59	17 39	86
2	N	275	12 31 31.8	- 3 24 17	0 41 59.57	-10 27.7	6 1	17 37	85
3	P	276	12 35 9.5	3 47 33	0 45 56.12	10 46.6	6 2	17 35	85
4	U	277	12 38 47.6	4 10 47	0 49 52.68	11 5.1	6 4	17 33	84
5	S	278	12 42 25.9	4 33 57	0 53 49.23	11 23.3	6 6	17 31	84
6	S	279	12 46 4.6	4 57 4	0 57 45.79	11 41.2	6 7	17 28	83
7	P	280	12 49 43.6	5 20 7	1 1 42.34	11 58.7	6 9	17 26	82
8	S	281	12 53 23.1	5 43 6	1 5 38.89	12 15.8	6 10	17 24	82
9	N	282	12 57 2.9	- 6 6 2	1 9 35.45	-12 32.5	6 12	17 22	81
10	P	283	13 0 43.1	6 28 49	1 13 32.00	12 48.8	6 13	17 20	81
11	U	284	13 4 23.9	6 51 33	1 17 28.56	13 4.7	6 15	17 18	80
12	S	285	13 8 5.0	7 14 12	1 21 25.11	13 20.1	6 17	17 16	80
13	S	286	13 11 46.7	7 36 44	1 25 21.66	13 35.0	6 18	17 14	79
14	P	287	13 15 28.8	7 59 11	1 29 18.22	13 49.4	6 20	17 12	78
15	S	288	13 19 11.5	8 21 30	1 33 14.77	14 3.2	6 21	17 10	78
16	N	289	13 22 54.3	- 8 43 43	1 37 11.33	-14 16.5	6 23	17 8	77
17	P	290	13 26 38.6	9 5 48	1 41 7.88	14 29.3	6 24	17 6	76
18	U	291	13 30 23.0	9 27 45	1 45 4.44	14 41.4	6 26	17 4	76
19	S	292	13 34 8.1	9 49 35	1 49 0.99	14 52.9	6 28	17 2	75
20	S	293	13 37 53.7	10 11 16	1 52 57.54	15 3.8	6 29	17 0	75
21	P	294	13 41 40.0	10 32 48	1 56 54.10	15 14.0	6 31	16 58	74
22	S	295	13 45 27.0	10 54 10	2 0 50.65	15 23.6	6 33	16 56	74
23	N	296	13 49 14.7	-11 15 23	2 4 47.21	-15 32.5	6 34	16 54	73
24	P	297	13 53 3.1	11 36 26	2 8 43.76	15 40.7	6 36	16 52	73
25	U	298	13 56 52.1	11 57 19	2 12 40.32	15 48.2	6 38	16 50	72
26	S	299	14 0 42.0	12 18 1	2 16 36.87	15 54.9	6 39	16 48	71
27	S	300	14 4 32.5	12 38 31	2 20 33.43	16 0.9	6 41	16 46	71
28	P	301	14 8 23.8	12 58 50	2 24 29.98	16 6.2	6 42	16 45	70
29	S	302	14 12 15.9	13 18 57	2 28 26.54	16 10.6	6 44	16 43	70
30	N	303	14 16 8.7	-13 38 51	2 32 23.10	-16 14.4	6 46	16 41	69
31	P	304	14 20 2.3	13 58 32	2 36 19.65	16 17.3	6 47	16 39	69

Slunce vstupuje do znamení Štíra dne 23. října v 15^h 4^m svět. času.

*) Odčítá se od středního času, aby se obdržel sluneční čas pravý.

Den v měsíci	Den týdne	Počet uplyn. dní od zač. r.	Světová půlnoc = 0 ^h SČ				Poledník a čas středoevrop., obzor 50° rovnoběžky		
			rektascense	deklinace	hvězdný čas	rovnice časová*	východ	západ	azí- mut
			h m s	° ' "	h m s	m s	h m	h m	o
1	U	305	14 23 56.7	-14 17 59	2 40 16.21	-16 19.5	6 49	16 38	68
2	S	306	14 27 51.9	14 37 13	2 44 12.76	16 20.9	6 51	16 36	68
3	C	307	14 31 47.9	14 56 12	2 48 9.32	16 21.4	6 52	16 34	67
4	P	308	14 35 44.6	15 14 57	2 52 5.87	16 21.2	6 54	16 33	67
5	S	309	14 39 42.2	15 33 27	2 56 2.43	16 20.2	6 56	16 31	66
6	N	310	14 43 40.5	-15 51 41	2 59 58.99	-16 18.4	6 57	16 29	66
7	P	311	14 47 39.7	16 9 39	3 3 55.54	16 15.8	6 59	16 28	65
8	U	312	14 51 39.7	16 27 21	3 7 52.10	16 12.4	7 1	16 26	65
9	S	313	14 55 40.5	16 44 46	3 11 48.66	16 8.1	7 2	16 25	64
10	C	314	14 59 42.2	17 1 54	3 15 45.21	16 3.0	7 4	16 23	64
11	P	315	15 3 44.7	17 18 44	3 19 41.77	15 57.1	7 6	16 22	63
12	S	316	15 7 48.0	17 35 17	3 23 38.33	15 50.3	7 7	16 20	63
13	N	317	15 11 52.2	-17 51 32	3 27 34.88	-15 42.7	7 9	16 19	62
14	P	318	15 15 57.2	18 7 28	3 31 31.44	15 34.2	7 11	16 18	62
15	U	319	15 20 3.1	18 23 5	3 35 28.00	15 24.9	7 12	16 16	62
16	S	320	15 24 9.8	18 38 22	3 39 24.55	15 14.7	7 14	16 15	61
17	C	321	15 28 17.4	18 53 20	3 43 21.11	15 3.7	7 16	16 14	61
18	P	322	15 32 25.8	19 7 58	3 47 17.67	14 51.8	7 17	16 13	60
19	S	323	15 36 35.1	19 22 15	3 51 14.23	14 39.1	7 19	16 12	60
20	N	324	15 40 45.2	-19 36 12	3 55 10.78	-14 25.6	7 20	16 11	60
21	P	325	15 44 56.1	19 49 47	3 59 7.34	14 11.2	7 22	16 10	59
22	U	326	15 49 7.9	20 3 1	4 3 3.90	13 56.0	7 23	16 9	59
23	S	327	15 53 20.5	20 15 53	4 7 0.46	13 39.9	7 25	16 8	58
24	C	328	15 57 33.9	20 28 22	4 10 57.01	13 23.1	7 26	16 7	58
25	P	329	16 1 48.1	20 40 29	4 14 53.57	13 5.5	7 28	16 6	58
26	S	330	16 6 3.0	20 52 12	4 18 50.13	12 47.1	7 29	16 5	57
27	N	331	16 10 18.8	-21 3 32	4 22 46.69	-12 27.9	7 31	16 4	57
28	P	332	16 14 35.2	21 14 29	4 26 43.25	12 8.0	7 32	16 3	57
29	U	333	16 18 52.4	21 25 1	4 30 39.80	11 47.4	7 34	16 3	57
30	S	334	16 23 10.2	21 35 9	4 34 36.36	11 26.1	7 35	16 2	56

Slunce vstupuje do znamení Štřelce dne 22. listopadu ve 12^h 10^m svět. času

*) Odčítá se od středního času, aby se obdržel sluneční čas pravý.

Den v měsíci	Den týdne	Počet uplyn. dnů od zač. r.	Světová půlnoc = 0 ^h SČ				Poledník a čas středoevrop. obzor 50° rovnoběžky		
			rektascense	deklinace	hvězdný čas	rovnice časová*	východ	západ	azimut
			h m s	° ' "	h m s	m s	h m	h m	o
1	Č	335	16 27 28.8	-21 44 52	4 38 32.92	-11 4.1	7 36	16 1	56
2	P	336	16 31 47.9	21 54 10	4 42 29.48	10 41.5	7 38	16 1	56
3	S	337	16 36 7.7	22 3 3	4 46 26.04	10 18.3	7 39	16 0	55
4	N	338	16 40 28.1	-22 11 30	4 50 22.60	- 9 54.5	7 40	16 0	55
5	P	339	16 44 49.0	22 19 32	4 54 19.16	9 30.2	7 41	15 59	55
6	U	340	16 49 10.5	22 27 7	4 58 15.71	9 5.2	7 43	15 59	55
7	S	341	16 53 32.4	22 34 16	5 2 12.27	8 30.8	7 44	15 59	54
8	Č	342	16 57 54.9	22 40 59	5 6 8.83	8 13.9	7 45	15 59	54
9	P	343	17 2 17.9	22 47 15	5 10 5.39	7 47.5	7 46	15 58	54
10	S	344	17 6 41.2	22 53 4	5 14 1.95	7 20.7	7 47	15 58	54
11	N	345	17 11 5.0	-22 58 26	5 17 58.51	- 6 53.4	7 48	15 58	54
12	P	346	17 15 29.2	23 3 21	5 21 55.07	6 25.8	7 49	15 58	54
13	U	347	17 19 53.8	23 7 48	5 25 51.63	5 57.8	7 50	15 58	54
14	S	348	17 24 18.7	23 11 48	5 29 48.19	5 20.5	7 51	15 58	53
15	Č	349	17 28 43.8	23 15 20	5 33 44.74	5 0.9	7 52	15 59	53
16	P	350	17 33 9.3	23 18 24	5 37 41.30	4 32.0	7 53	15 59	53
17	S	351	17 37 35.0	23 21 1	5 41 37.86	4 2.8	7 53	15 59	53
18	N	352	17 42 0.9	-23 23 9	5 45 34.42	- 3 33.5	7 54	15 59	53
19	P	353	17 46 27.0	23 24 50	5 49 30.98	3 3.9	7 55	16 0	53
20	U	354	17 50 53.3	23 26 2	5 53 27.54	2 34.2	7 55	16 0	53
21	S	355	17 55 19.7	23 26 48	5 57 24.10	2 4.4	7 56	16 0	53
22	Č	356	17 59 46.2	23 27 1	6 1 20.66	1 34.5	7 56	16 1	53
23	P	357	18 4 12.7	23 26 49	6 5 17.22	1 4.5	7 57	16 1	53
24	S	358	18 8 39.3	23 26 8	6 9 13.78	0 34.5	7 57	16 2	53
25	N	359	18 13 5.8	-23 24 59	6 13 10.34	- 0 4.5	7 58	16 3	53
26	P	360	18 17 32.3	23 23 21	6 17 6.90	+ 0 25.4	7 58	16 3	53
27	U	361	18 21 58.7	23 21 15	6 21 3.45	0 55.2	7 58	16 4	53
28	S	362	18 26 24.0	23 18 41	6 25 0.01	1 24.9	7 58	16 5	53
29	Č	363	18 30 51.0	23 15 39	6 28 56.57	1 54.4	7 59	16 6	53
30	P	364	18 35 16.9	23 12 9	6 32 53.13	2 23.8	7 59	16 7	54
31	S	365	18 39 42.5	23 8 11	6 36 49.69	2 52.8	7 59	16 8	54

Slunce vstupuje do znam. Kozoroha dne 22. prosince v 1^h 14^m svět. času. *Začátek astronom. zimy.*

*) *Odečítá se od středního času, aby se obdržel sluneční čas pravý.*

Slunce 1932.

(0^h světového času)

Datum	Den jul. periody ¹⁾	λ stř. ekv. 1932 ^o	$lg \Delta$	ϱ	ω	α	β	zač. ran. kon. več.		
								astron. soumraku pro 50 ^o rovnob.		
	2426/7	0	'	"	23 ^o 27'	0	0	<i>h m</i>	<i>h m</i>	
I	I	707 ^s 5	279 22	9 ^s .9927	16 17 ^s .8	1 ^s .9	+ 2 ^s .6	- 3 ^s .0	6 0	18 7
	II	717 ^s 5	289 34	9 ^s .9927	16 17 ^s .7	1 ^s .9	- 2 ^s .3	4 ^s .1	5 59	18 17
	21	727 ^s 5	299 45	9 ^s .9930	16 17 ^s .1	2 ^s .1	7 ^s .0	5 ^s .1	5 54	18 29
	31	737 ^s 5	309 55	9 ^s .9935	16 16 ^s .0	2 ^s .2	11 ^s .4	5 ^s .9	5 45	18 43
II	10	747 ^s 5	320 3	9 ^s .9942	16 14 ^s .4	2 ^s .4	15 ^s .3	6 ^s .6	5 32	18 58
	20	757 ^s 5	330 9	9 ^s .9951	16 12 ^s .5	2 ^s .6	18 ^s .8	7 ^s .0	5 16	19 13
III	I	767 ^s 5	340 12	9 ^s .9961	16 10 ^s .2	2 ^s .7	21 ^s .6	7 ^s .2	4 57	19 29
	11	777 ^s 5	350 13	9 ^s .9972	16 7 ^s .7	2 ^s .8	23 ^s .8	7 ^s .2	4 36	19 46
	21	787 ^s 5	0 10	9 ^s .9984	16 5 ^s .0	2 ^s .8	25 ^s .4	7 ^s .0	4 12	20 5
	31	797 ^s 5	10 4	9 ^s .9997	16 2 ^s .2	2 ^s .8	26 ^s .2	6 ^s .5	3 47	20 24
IV	10	807 ^s 5	19 55	0 ^s .0009	15 59 ^s .5	2 ^s .6	26 ^s .4	5 ^s .9	3 20	20 45
	20	817 ^s 5	29 42	0 ^s .0021	15 56 ^s .8	2 ^s .5	25 ^s .8	5 ^s .1	2 52	21 9
	30	827 ^s 5	39 26	0 ^s .0033	15 54 ^s .3	2 ^s .3	24 ^s .4	4 ^s .2	2 22	21 36
V	10	837 ^s 5	49 7	0 ^s .0043	15 52 ^s .0	2 ^s .1	- 22 ^s .4	- 3 ^s .1	1 50	22 6
	20	847 ^s 5	58 45	0 ^s .0052	15 50 ^s .0	1 ^s .9	19 ^s .6	2 ^s .0	1 15	22 42
	30	857 ^s 5	68 21	0 ^s .0060	15 48 ^s .3	1 ^s .7	16 ^s .3	- 0 ^s .8	0 27	23 37
VI	9	867 ^s 5	77 56	0 ^s .0066	15 47 ^s .0	1 ^s .6	12 ^s .4	+ 0 ^s .4		
	19	877 ^s 5	87 29	0 ^s .0070	15 46 ^s .2	1 ^s .5	8 ^s .2	1 ^s .6	*)	*)
	29	887 ^s 5	97 1	0 ^s .0072	15 45 ^s .7	1 ^s .5	- 3 ^s .7	2 ^s .7		
VII	9	897 ^s 5	106 33	0 ^s .0072	15 45 ^s .7	1 ^s .6	+ 0 ^s .9	3 ^s .8		
	19	907 ^s 5	116 15	0 ^s .0070	15 46 ^s .2	1 ^s .7	5 ^s .3	4 ^s .8	1 2	23 6
	29	917 ^s 5	125 38	0 ^s .0066	15 47 ^s .0	1 ^s .8	9 ^s .6	5 ^s .6	1 41	22 28
VIII	8	927 ^s 5	135 13	0 ^s .0060	15 48 ^s .3	1 ^s .9	13 ^s .5	6 ^s .3	2 13	21 55
	18	937 ^s 5	144 49	0 ^s .0052	15 50 ^s .0	2 ^s .1	17 ^s .0	6 ^s .8	2 41	21 24
	28	947 ^s 5	154 27	0 ^s .0043	15 52 ^s .0	2 ^s .2	20 ^s .1	7 ^s .1	3 5	20 55
IX	7	957 ^s 5	164 9	0 ^s .0033	15 54 ^s .3	2 ^s .3	+ 22 ^s .6	+ 7 ^s .2	3 27	20 27
	17	967 ^s 5	173 52	0 ^s .0021	15 56 ^s .9	2 ^s .3	24 ^s .5	7 ^s .2	3 46	20 1
	27	977 ^s 5	183 40	0 ^s .0009	15 59 ^s .5	2 ^s .3	25 ^s .8	6 ^s .9	4 4	19 36
X	7	987 ^s 5	193 30	9 ^s .9996	16 2 ^s .3	2 ^s .2	26 ^s .4	6 ^s .3	4 21	19 13
	17	997 ^s 5	203 24	9 ^s .9984	16 5 ^s .1	2 ^s .1	26 ^s .2	5 ^s .7	4 36	18 52
	27	*007 ^s 5	213 21	9 ^s .9972	16 7 ^s .7	1 ^s .9	25 ^s .4	4 ^s .8	4 52	18 34
XI	6	*017 ^s 5	223 22	9 ^s .9961	16 10 ^s .2	1 ^s .7	23 ^s .7	3 ^s .8	5 6	18 20
	16	*027 ^s 5	233 25	9 ^s .9951	16 12 ^s .5	1 ^s .4	21 ^s .2	2 ^s .6	5 20	18 8
	26	*037 ^s 5	243 32	9 ^s .9942	16 14 ^s .4	1 ^s .2	18 ^s .0	1 ^s .4	5 33	18 0
XII	6	*047 ^s 5	253 40	9 ^s .9935	16 16 ^s .0	1 ^s .1	14 ^s .2	+ 0 ^s .1	5 45	17 57
	16	*057 ^s 5	263 50	9 ^s .9930	16 17 ^s .1	0 ^s .9	9 ^s .8	- 1 ^s .1	5 53	17 58
	26	*067 ^s 5	274 1	9 ^s .9927	16 17 ^s .7	0 ^s .9	5 ^s .1	2 ^s .4	5 59	18 3
	36	*077 ^s 5	284 13	9 ^s .9927	16 17 ^s .8	0 ^s .9	0 ^s .2	3 ^s .5	6 0	18 12

¹⁾ Juliánské dni počínají se podle dřívějšího způsobu světovým *polednem*, totiž o 12^h později než střední dni světové téhož data.

*) Hvězdářský soumrak trvá na 50° sev. šířky celou noc, t. j. střed Slunce neklesne pod obzor více než 18° od VI. 2 do VII. 12.

B

Měsíc.

Efemerida Měsíce obsahuje tyto veličiny:

1. v prvním oddělení: pro světovou půlnoc geocentrickou *rektascensi a deklinaci* středu měsíčního vzhledem k pravému ekvinokciu příslušného data; *vodorovnou paralaxu rovníkovou*;
2. v prostředním oddělení: veličiny pro fyzikální pozorování Měsíce: *selenografickou šířku β a délku λ* středu kotouče (str. 70.), jak se jeví ze středu Země; tyto dvě veličiny určují tudíž na povrchu Měsíce místo, které má střed Země právě v nadhlavníku; *kolongitudo (colong.)* (str. 71.); *posíční úhel terminátoru* (str. 71.);
3. v posledním oddělení: doby východu a západu hořejšího okraje, jakož i *dobu svrchního průchodu ve SEČ* pro středoevropský poledník a obzor 50. rovnoběžky. Jak se vypočítá doba východu a západu Měsíce pro jiná místa ČSR, je naznačeno v tab. na str. 127.

} ve světové
půlnoci;

Při jednotlivých měsících se uvádí selenografická šířka slunečního středu. Polohu místa na Měsíci, které má Slunce v nadhlavníku, určují souřadnice: délka = $90^\circ - \text{colon.}$ a selenogr. šířka Slunce.

Zdánlivý poloměr a vzdálenost Měsíce od Země určí se podle paralaxy užitím tabulky 14. v Ročence 1923.

Polohy Měsíce vzhledem k ekliptice uvádějí se na str. 33. zároveň se *středními délkami* Měsíce, výstupného uzlu a perigea.

Doby *fází, perigea i apogea* jsou sestaveny na str. 34.

Konjunkce Měsíce s planetami a stálicemi (vzhledem k rektascensi) viz v Kalendáři úkazů (str. 54. násl.).

O selenogr. šířce \odot viz str. 72.

POZN. Datum tučně vytištěné značí *neděli*.

*

Měsíc.

Leden 1932.

Den v měsíci	Světová půlnoc = 0 ^h							Poledník a čas středoevropský; obzor 50° rovnoběžky		
	rektasc.	deklinace	paralaxa	β	λ	colon.	<i>P</i>	východ	svrchní průchod	západ
	<i>h m</i>	<i>o ' "</i>	<i>' "</i>	<i>o</i>	<i>o</i>	<i>o</i>	<i>o</i>	<i>h m</i>	<i>h m</i>	<i>h m</i>
1	12 30 ⁴	- 4 7	59 11	+1 ⁰	-1 ⁰	180 ¹	23 ²	0 11	6 2 ³	11 38
2	13 21 ⁰	10 39	59 15	2 ⁵	-0 ¹	192 ²	21 ⁵	1 34	6 50 ⁹	11 53
3	14 13 ⁹	-16 40	59 15	+3 ⁹	+0 ⁸	204 ⁴	18 ⁰	2 59	7 42 ⁴	12 13
4	15 9 ⁸	21 48	59 9	5 ¹	1 ⁸	216 ⁶	12 ⁵	4 27	8 37 ⁵	12 39
5	16 9 ²	25 40	58 57	6 ⁰	2 ⁸	228 ⁷	4 ⁹	5 53	9 36 ²	13 14
6	17 11 ²	27 56	58 37	6 ⁴	3 ⁷	240 ⁹	354 ⁵	7 9	10 37 ³	14 4
7	18 14 ⁰	28 25	58 10	6 ⁵	4 ⁵	253 ¹	336 ⁹	8 10	11 38 ⁴	15 9
8	19 15 ⁴	27 9	57 37	6 ²	5 ⁰	265 ³	79 ³	8 54	12 36 ⁷	16 26
9	20 13 ⁴	24 20	57 0	5 ⁶	5 ²	277 ⁵	5 ⁸	9 25	13 30 ⁶	17 46
10	21 7 ¹	-20 18	56 21	+4 ⁷	5 ¹	289 ⁷	350 ⁹	9 46	14 19 ⁶	19 4
11	21 56 ⁵	15 27	55 44	3 ⁶	4 ⁷	301 ⁹	343 ⁷	10 2	15 4 ³	20 18
12	22 42 ⁵	10 4	55 10	2 ³	3 ⁹	314 ⁰	339 ⁵	10 15	15 46 ⁰	21 29
13	23 26 ¹	- 4 26	54 43	+0 ⁹	2 ⁸	326 ²	337 ²	10 28	16 25 ⁷	22 38
14	0 8 ³	+ 1 17	54 24	-0 ⁴	1 ⁵	338 ⁴	336 ⁴	10 38	17 4 ⁷	23 46
15	0 50 ³	6 54	54 15	1 ⁸	+0 ¹	350 ⁶	336 ⁹	10 50	17 44 ²	—
16	1 33 ⁰	12 16	54 16	3 ¹	-1 ³	2 ⁷	338 ⁶	11 2	18 25 ⁴	0 55
17	2 17 ⁷	+17 13	54 28	-4 ²	-2 ⁶	14 ⁹	341 ⁵	11 18	19 9 ⁶	2 6
18	3 5 ³	21 34	54 50	5 ²	3 ⁷	27 ⁰	345 ⁷	11 39	19 57 ³	3 19
19	3 56 ³	25 5	55 21	5 ⁹	4 ⁷	39 ²	351 ³	12 7	20 49 ⁴	4 33
20	4 51 ¹	27 29	55 59	6 ⁴	5 ³	51 ³	358 ³	12 47	21 45 ¹	5 43
21	5 49 ²	28 30	56 41	6 ⁶	5 ⁵	63 ⁴	6 ⁹	13 42	22 43 ²	6 47
22	6 49 ¹	27 56	57 25	6 ⁵	5 ⁴	75 ⁶	18 ³	14 54	23 41 ⁵	7 36
23	7 49 ⁰	25 43	58 6	5 ⁹	5 ⁰	87 ⁷	42 ²	16 16	—	8 13
24	8 47 ³	+21 55	58 42	-5 ¹	-4 ²	99 ⁸	340 ⁷	17 42	0 38 ⁰	8 40
25	9 43 ¹	16 49	59 10	3 ⁹	3 ³	112 ⁰	10 ⁶	19 9	1 31 ⁸	9 0
26	10 36 ⁴	10 45	59 28	2 ⁴	2 ³	124 ¹	18 ⁹	20 34	2 22 ⁸	9 16
27	11 27 ⁸	+ 4 6	59 36	-0 ⁸	1 ²	136 ²	22 ⁶	21 59	3 11 ⁸	9 31
28	12 18 ³	- 2 46	59 35	+0 ⁹	-0 ¹	148 ⁴	23 ⁸	23 23	3 59 ⁹	9 44
29	13 9 ¹	9 27	59 26	2 ⁵	+1 ⁰	160 ⁵	23 ⁰	—	4 48 ⁵	10 0
30	14 1 ⁵	15 38	59 12	3 ⁹	1 ⁹	172 ⁷	20 ⁴	0 47	5 39 ⁰	10 17
31	14 56 ⁴	-20 56	58 53	+5 ¹	+2 ⁸	184 ⁸	16 ¹	2 14	6 32 ⁵	10 41

Selenografická šířka Slunce.

1. — 1 ⁴⁹ ⁰	11. — 1 ⁴⁴ ⁰	26. — 1 ²⁵ ⁰
6 — 1 ⁴⁶	16. — 1 ⁴¹	31. — 1 ¹²
	21. — 1 ³⁶	

Únor 1932.

Měsíc.

Den v měsíci	Světová půlnoc = 0 ^h							Poledník a čas středoevropský; obzor 50° rovnoběžky		
	rektasc	deklinace	para-laxa	β	λ	colon.	P	východ	svrchní průchod	západ
	h m	° ′	′ ″	°	°	°	°	h m	h m	h m
1	15 54 ¹	-25 3	58 32	+6 ⁰	+3 ⁵	197 ⁰	10 ³	3 40	7 29 ¹	11 11
2	16 54 ³	27 40	58 8	6 ⁵	4 ²	209 ²	3 ²	4 58	8 28 ³	11 56
3	17 55 ⁸	28 35	57 43	6 ⁷	4 ⁷	221 ³	355 ¹	6 4	9 28 ¹	12 55
4	18 56 ⁵	27 48	57 15	6 ⁴	5 ⁰	233 ⁵	346 ⁴	6 51	10 26 ⁴	14 7
5	19 54 ⁶	25 26	56 46	5 ⁹	5 ⁰	245 ⁷	336 ³	7 26	11 21 ¹	15 25
6	20 49 ⁰	21 47	56 16	5 ⁰	4 ⁹	257 ⁹	316 ⁷	7 50	12 11 ⁵	16 44
7	21 39 ⁵	-17 10	55 46	+3 ⁹	+4 ⁵	270 ¹	14 ⁵	8 7	12 57 ⁸	18 0
8	22 26 ⁶	11 54	55 18	2 ⁶	3 ⁸	282 ³	345 ⁵	8 21	13 40 ⁶	19 12
9	23 11 ⁰	6 16	54 52	+1 ²	2 ⁸	294 ⁵	338 ⁰	8 34	14 21 ²	20 22
10	23 53 ⁷	- 0 30	54 31	-0 ²	1 ⁷	306 ⁷	336 ³	8 45	15 0 ⁵	21 31
11	0 35 ⁸	+ 5 13	54 16	1 ⁶	+0 ⁴	318 ⁹	335 ⁸	8 56	15 39 ⁸	22 40
12	1 15 ³	10 42	54 10	2 ⁹	-1 ⁰	331 ⁰	336 ⁷	9 8	16 20 ²	23 50
13	2 2 ¹	15 48	54 12	4 ¹	2 ⁴	343 ²	338 ⁸	9 21	17 2 ⁷	—
14	2 48 ²	+20 21	54 25	-5 ¹	-3 ⁷	355 ⁴	342 ²	9 39	17 48 ³	1 1
15	3 37 ⁴	24 7	54 48	5 ⁹	4 ⁸	7 ⁶	346 ⁸	10 4	18 37 ⁷	2 14
16	4 30 ⁰	26 54	55 21	6 ⁵	5 ⁸	19 ⁷	352 ⁴	10 37	19 30 ⁸	3 26
17	5 26 ⁰	28 26	56 3	6 ⁸	6 ⁴	31 ⁹	359 ¹	11 25	20 27 ⁰	4 31
18	6 24 ⁵	28 30	56 51	6 ⁷	6 ⁶	44 ⁰	6 4	12 28	21 24 ⁷	5 27
19	7 24 ⁰	26 56	57 43	6 ³	6 ⁵	56 ²	13 ⁹	13 46	22 22 ²	6 8
20	8 23 ⁰	23 45	58 35	5 ⁵	5 ⁹	68 ³	21 ⁵	15 11	23 17 ⁶	6 40
21	9 20 ²	+19 5	59 22	-4 ⁴	-5 ⁰	80 ⁵	30 ⁵	16 39	—	7 3
22	10 15 ³	13 14	59 59	2 ⁹	3 ⁷	92 ⁶	32 ⁹	18 7	0 10 ⁸	7 21
23	11 8 ⁶	+ 6 34	60 23	-1 ³	2 ³	104 ⁷	18 ⁵	19 34	1 1 ⁹	7 36
24	12 0 ³	- 0 30	60 32	+0 ⁴	-0 ⁷	116 ⁹	24 ²	21 2	1 51 ⁸	7 50
25	12 53 ¹	7 33	60 25	2 ²	+0 ⁸	129 ⁰	24 ⁸	22 30	2 42 ⁰	8 5
26	13 46 ⁶	14 8	60 6	3 ⁷	2 ³	141 ²	23 ⁰	23 59	3 33 ⁴	8 22
27	14 42 ²	19 52	59 37	5 ⁰	3 ⁵	153 ³	19 ³	—	4 27 ⁴	8 44
28	15 40 ³	-24 22	59 1	+5 ⁰	+4 ⁶	165 ⁵	14 ⁰	1 27	5 24 ¹	9 13
29	16 40 ⁶	27 21	58 23	6 ⁶	5 ³	177 ⁶	7 ⁵	2 50	6 23 ⁰	9 52

Selenografická šířka Slunce.

1. — 1¹⁰°

6. — 1⁰¹

11. — 0⁹³°

16. — 0⁸⁵

21. — 0⁷¹

26. — 0⁵⁴°

M ě s í c.

Březen 1932.

Den v měsíci	Světová půlnoc = 0 ^h							Poledník a čas středoevropský; obzor 50° rovnoběžky		
	rektasc.	deklinace	para- laxa	β	λ	colon.	P	východ	svrchní průchod	západ
	h m	o ' "	' "	o	o	o	o	h m	h m	h m
1	17 41'9	-28 39	57 45	+6'8	+5'8	189'8	0'3	3 39	7 22'7	10 46
2	18 42'4	28 14	57 9	6'6	6'1	202'0	353'0	4 52	8 21'0	11 55
3	19 40'5	26 14	56 34	6'1	6'0	214'2	346'2	5 29	9 16'2	13 11
4	20 35'1	22 55	56 3	5'3	5'7	226'4	340'3	5 55	10 7'2	14 29
5	21 25'8	18 34	55 35	4'2	5'2	238'6	335'2	6 14	10 54'0	15 45
6	22 13'2	-13 30	55 10	+3'0	+4'4	250'8	330'5	6 29	11 37'5	16 58
7	22 57'9	7 58	54 47	1'6	3'4	263'0	318'4	6 42	12 18'4	18 9
8	23 40'8	-2 13	54 29	+0'2	2'3	275'2	337'7	6 53	12 58'0	19 18
9	0 22'9	+3 32	54 14	-1'2	+1'0	287'4	333'8	7 4	13 37'2	20 27
10	1 5'2	9 8	54 5	2'6	-0'3	299'6	333'9	7 15	14 17'0	21 36
11	1 48'6	14 23	54 2	3'8	1'7	311'8	335'7	7 27	14 58'6	22 47
12	2 33'8	19 7	54 6	4'9	3'1	324'0	338'7	7 44	15 42'7	23 59
13	3 21'7	+23 7	54 19	-5'8	-4'4	336'2	342'9	8 5	16 30'0	—
14	4 12'6	26 13	54 42	6'4	5'5	348'2	348'1	8 34	17 20'7	1 10
15	5 6'5	28 9	55 14	6'8	6'5	0'6	354'1	9 14	18 14'5	2 18
16	6 2'9	28 44	55 55	6'8	7'2	12'8	0'8	10 9	19 10'2	3 17
17	7 0'8	27 48	56 45	6'5	7'5	24'9	7'6	11 19	20 6'4	4 3
18	7 58'6	25 19	57 40	5'9	7'4	37'1	14'0	12 40	21 1'5	4 38
19	8 55'5	21 19	58 38	4'9	7'0	49'3	19'5	14 5	21 55'0	5 4
20	9 50'8	+16 1	59 33	-3'6	-6'0	61'4	23'7	15 32	22 46'8	5 23
21	10 44'5	9 41	60 21	2'0	4'7	73'6	26'2	17 1	23 37'6	5 40
22	11 37'5	+2 41	60 55	-0'3	3'1	85'7	25'1	18 29	—	5 55
23	12 30'6	-4 34	61 12	+1'5	-1'2	97'9	33'0	20 0	0 28'5	6 9
24	13 25'1	11 36	61 10	3'2	+0'7	110'0	28'3	21 32	1 20'8	6 26
25	14 21'7	17 55	60 49	4'6	2'5	122'2	24'1	23 4	2 15'6	6 46
26	15 21'0	23 4	60 14	5'8	4'2	134'4	18'7	—	3 13'4	7 12
27	16 22'8	-26 41	59 29	+6'5	+5'5	146'5	12'1	0 33	4 13'9	7 48
28	17 25'8	28 30	59 39	6'8	6'5	158'7	4'8	1 50	5 15'5	8 40
29	18 27'9	28 30	57 48	6'7	7'1	170'9	357'4	2 50	6 15'7	9 45
30	19 27'3	26 51	57 0	6'2	7'2	183'1	350'6	3 31	7 12'4	11 0
31	20 22'9	23 47	56 17	5'5	7'0	195'3	344'8	4 1	8 4'7	12 18

Selenografická šifka Slunce.

1.	-0'41 ⁰	11.	-0'18 ⁰	26.	+0'26 ⁰
6.	-0'28	16.	-0'07	31.	+0'42
		21.	+0'08		

Den v měsíci	Světová půlnoc = 0 ^h								Poledník a čas středoevropský; obzor 50° rovnoběžky		
	rektasc.	deklinace	para-laxa	β	λ	colon.	<i>P</i>	východ	svrchní průchod	západ	
	<i>h m</i>	<i>o ' "</i>	<i>' "</i>	<i>o</i>	<i>o</i>	<i>o</i>	<i>o</i>	<i>h m</i>	<i>h m</i>	<i>h m</i>	
1	21 14'3	-19 40	55 39	+4'5	+6'5	207'5	340'3	4 22	8 52'5	13 34	
2	22 2'0	14 46	55 8	3'2	5'7	219'7	337'1	4 37	9 36'6	14 48	
3	22 46'9	- 9 23	54 43	+1'9	+4'6	231'9	335'5	4 50	10 17'7	15 58	
4	23 29'8	- 3 43	54 24	+0'5	3'4	244'1	335'7	5 2	10 57'3	17 7	
5	0 11'9	+ 2 1	54 10	-0'9	2'1	256'3	339'9	5 13	11 36'4	18 15	
6	0 53'9	7 39	54 1	2'3	+0'8	268'5	47'7	5 24	12 15'8	19 24	
7	1 36'9	13 0	53 57	3'5	-0'6	280'8	324'0	5 35	12 56'8	20 35	
8	2 21'6	17 53	53 58	4'7	2'0	293'0	331'8	5 51	13 39'9	21 47	
9	3 8'7	22 6	54 6	5'6	3'3	305'2	337'4	6 10	14 26'0	22 58	
10	3 58'7	+25 26	54 20	-6'3	-4'5	317'4	343'2	6 36	15 15'3	—	
11	4 51'4	27 41	54 42	6'7	5'6	329'6	349'5	7 11	16 7'5	0 7	
12	5 46'5	28 39	55 11	6'8	6'6	341'9	356'2	8 0	17 1'5	1 9	
13	6 42'9	28 11	55 49	6'6	7'3	354'1	3 1	9 3	17 56'1	1 59	
14	7 39'3	26 15	56 34	6'1	7'7	6'3	9'5	10 17	18 50'0	2 37	
15	8 34'9	22 52	57 26	5'2	7'7	18'5	15'1	11 38	19 42'4	3 5	
16	9 29'0	18 12	58 23	4'1	7'4	30'6	19'7	13 2	20 33'2	3 26	
17	10 21'8	+12 26	59 19	-2'6	-6'7	42'8	22'7	14 27	21 22'9	3 43	
18	11 13'8	+ 5 50	60 11	-1'0	5'5	55'0	23'9	15 54	22 12'8	3 58	
19	12 6'0	- 1 15	60 53	+0'7	4'0	67'2	22'4	17 22	23 4'0	4 13	
20	12 59'6	8 23	61 20	2'4	2'1	79'3	14'4	18 54	23 57'9	4 28	
21	13 55'6	15 8	61 27	4'0	-0'1	91'5	84'2	20 29	—	4 46	
22	14 55'0	20 57	61 13	5'3	+2'0	103'7	30'8	22 2	0 55'4	5 10	
23	15 57'7	25 21	60 42	6'2	3'9	115'8	20'0	23 29	1 56'8	5 42	
24	17 2'5	-27 57	59 56	+6'6	+5'6	128'0	11'0	—	3 0'4	6 29	
25	18 7'4	28 35	59 1	6'6	6'8	140'2	2'6	0 39	4 3'8	7 30	
26	19 9'7	27 23	58 4	6'3	7'5	152'4	354'6	1 29	5 4'1	8 45	
27	20 7'9	24 38	57 8	5'6	7'7	164'6	348'4	2 4	5 59'5	10 4	
28	21 1'3	20 41	56 18	4'6	7'5	176'8	343'3	2 27	6 49'7	11 23	
29	21 50'4	15 55	55 35	3'4	6'9	189'0	339'6	2 45	7 35'3	12 37	
30	22 36'1	10 37	54 59	2'1	5'9	201'2	337'3	2 58	8 17'4	13 49	

Selenografická šířka Slunce.

1. +0'46°	11. +0'65°	26. +0'04°
6. +0'56	16. +0'76	30. +0'12
	21. +0'90	

Den v měsíci	Světová pólnoc = 0 ^h								Poledník a čas středoevropský; obzor 50° rovnoběžky		
	rektasc.	deklinace	para- laxa	β	λ	colon.	P	východ	svrchní průchod	západ	
	<i>h m</i>	<i>0 ' ' "</i>	<i>' ' "</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>h m</i>	<i>h m</i>	<i>h m</i>	
1	23 19 ⁴	- 5 2	54 32	+0 ⁷	+4 ⁸	213 ⁴	336 ⁵	3 11	8 57 ³	14 58	
2	0 1 ⁵	+ 0 40	54 13	-0 ⁷	3 ⁵	225 ⁶	337 ¹	3 21	9 36 ³	16 6	
3	0 43 ³	6 18	54 2	2 ⁰	2 ¹	237 ⁹	339 ⁶	3 32	10 15 ⁵	17 15	
4	1 26 ⁰	11 42	53 57	3 ³	+0 ⁷	250 ¹	345 ⁴	3 44	10 55 ⁸	18 24	
5	2 10 ²	16 42	53 58	4 ⁴	-0 ⁷	262 ³	2 ³	3 58	11 38 ²	19 36	
6	2 56 ⁸	21 5	54 0	5 ³	2 ⁰	274 ⁶	286 ⁴	4 16	12 23 ⁵	20 48	
7	3 46 ²	24 38	54 16	6 ⁰	3 ²	286 ⁸	328 ⁹	4 40	13 12 ⁰	21 58	
8	4 38 ⁵	+27 9	54 32	-6 ⁵	-4 ³	299 ¹	341 ⁴	5 12	14 3 ⁴	23 2	
9	5 33 ¹	28 24	54 54	6 ⁷	5 ³	311 ³	350 ³	5 57	14 56 ⁹	23 57	
10	6 29 ⁰	28 16	55 22	6 ⁵	6 ¹	323 ⁵	358 ³	6 55	15 51 ⁰	—	
11	7 25 ⁰	26 42	55 55	6 ⁰	6 ⁷	335 ⁸	5 ⁵	8 5	16 44 ³	0 36	
12	8 19 ⁹	23 44	56 34	5 ³	7 ¹	348 ⁰	11 ⁸	9 23	17 35 ⁹	1 7	
13	9 13 ¹	19 31	57 19	4 ²	7 ²	0 ²	16 ⁹	10 43	18 25 ⁶	1 30	
14	10 4 ⁶	14 14	58 7	2 ⁹	7 ⁰	12 ⁴	20 ⁶	12 5	19 13 ⁹	1 48	
15	10 55 ⁰	+ 8 6	58 57	-1 ⁴	-6 ⁴	24 ⁶	22 ⁸	13 28	20 1 ⁷	2 3	
16	11 45 ⁴	+ 1 25	59 45	+0 ²	5 ⁵	36 ⁸	23 ³	14 51	20 50 ⁴	2 17	
17	12 36 ⁷	- 5 31	60 26	1 ⁹	4 ²	49 ⁰	21 ⁷	16 19	21 41 ⁶	2 32	
18	13 30 ⁵	12 18	60 56	3 ⁴	2 ⁵	61 ²	17 ³	17 51	22 36 ³	2 48	
19	14 27 ⁷	18 29	61 9	4 ⁸	-0 ⁶	73 ⁴	6 ⁹	19 25	23 35 ⁷	3 9	
20	15 28 ⁹	23 31	61 5	5 ⁸	+1 ⁴	85 ⁵	318 ⁵	20 57	—	3 37	
21	16 33 ⁷	26 57	60 41	6 ⁴	3 ³	97 ⁷	32 ¹	22 17	0 39 ¹	4 15	
22	17 40 ¹	-28 25	60 3	+6 ⁶	+5 ⁰	109 ⁹	12 ⁷	23 18	1 44 ⁵	5 11	
23	18 45 ⁴	27 54	59 12	6 ³	6 ³	122 ¹	1 ⁶	—	2 48 ³	6 23	
24	19 47 ¹	25 36	58 16	5 ⁶	7 ¹	134 ³	353 ¹	0 0	3 47 ⁹	7 43	
25	20 43 ⁷	21 55	57 20	4 ⁷	7 ⁴	146 ⁵	346 ⁰	0 29	4 41 ⁹	9 5	
26	21 35 ⁴	17 15	56 27	3 ⁵	7 ³	158 ⁷	341 ⁹	0 49	5 30 ⁵	10 23	
27	22 22 ⁹	11 59	55 40	2 ²	6 ⁷	170 ⁹	338 ⁸	1 4	6 14 ⁶	11 37	
28	23 7 ⁴	6 24	55 2	+0 ⁹	5 ⁷	183 ¹	337 ¹	1 17	6 55 ⁸	12 47	
29	23 50 ⁰	- 0 41	54 33	-0 ⁵	+4 ⁶	195 ³	336 ⁷	1 29	7 35 ³	13 56	
30	0 32 ⁰	+ 4 59	54 14	1 ⁹	3 ²	207 ⁶	337 ⁶	1 40	8 14 ⁴	17 4	
31	1 14 ⁴	10 26	54 4	3 ¹	1 ⁸	219 ⁸	339 ⁹	1 52	8 54 ²	16 13	

Selenografická šířka Slunce.

1. +1 ¹⁴ ⁰	11. +1 ²⁷ ⁰	26. +1 ⁴⁷ ⁰
6. +1 ²²	16. +1 ³²	31. +1 ⁵²
	21. +1 ⁴⁰	

Den v měsíci	Světová pólnoc = 0 ^h							Poledník a čas středoevropský; obzor 50° rovnoběžky									
	rektasc.		deklinace		para- laxa	β	λ	color.	P	východ		svrchní průchod		západ			
	h	m	o	'	"	o	o	o	o	h	m	h	m	h	m		
1	1	58'2	+15	31	54	2	-4'2	+0'4	232'0	343'9	2	5	9	36'0	17	24	
2	2	44'3		20	3	54	8	5'2	-0'9	244'3	350'4	2	22	10	20'4	18	36
3	3	33'1		23	48	54	20	5'9	2'1	256'3	2'0	2	44	11	8'0	19	48
4	4	25'0		26	35	54	36	6'4	3'2	268'8	38'9	3	14	11	59'0	20	54
5	5	19'5	+28	8	54	57	-6'6	-4'1	281'0	320'4	3	55	12	52'3	21	52	
6	6	15'6		28	19	55	22	6'4	4'8	293'3	347'1	4	50	13	46'8	22	36
7	7	12'0		27	2	55	49	6'0	5'4	305'5	359'2	5	56	14	40'8	23	10
8	8	7'3		24	20	56	20	5'3	5'8	317'8	7'7	7	12	15	32'9	23	35
9	9	0'7		20	22	56	53	4'2	6'0	330'0	14'1	8	32	16	22'7	23	54
10	10	52'0		15	21	57	29	3'0	6'0	342'2	18'7	9	52	17	10'4		
11	10	41'8		9	31	58	6	-1'5	5'8	354'4	21'8	11	13	17	57'1	0	9
12	11	30'8	+3	7	58	43	+0'0	-5'3	6'7	23'3	12	34	18	43'8	0	23	
13	12	20'2	-3	33	59	20	1'6	4'5	18'9	23'0	13	57	19	32'1	0	37	
14	13	11'4		10	11	59	51	3'1	3'4	31'1	21'0	15	22	20	23'4	0	52
15	14	5'6		16	24	60	15	4'5	2'1	43'3	16'9	16	53	21	19'0	1	10
16	15	3'8		21	45	60	28	5'5	-0'5	55'5	10'0	18	24	22	19'3	1	33
17	16	6'1		25	46	60	27	6'2	+1'2	67'7	358'7	19	51	23	23'4	2	5
18	17	11'6		28	0	60	11	6'5	2'9	79'9	330'3	21	1			2	53
19	18	17'8	-28	16	59	41	+6'3	+4'4	92'1	35'2	21	52	0	28'4	3	59	
20	19	21'8		26	37	59	0	5'8	5'6	104'3	4'1	22	28	1	31'1	3	17
21	20	21'5		23	21	58	11	4'9	6'3	116'4	352'5	22	51	2	28'8	6	40
22	21	16'1		18	54	57	19	3'7	6'6	128'6	345'3	23	9	3	21'0	8	2
23	22	6'1		13	41	56	20	2'4	6'5	140'6	340'7	23	23	4	8'0	9	19
24	22	52'4		8	3	55	44	+1'0	5'9	153'1	337'9	23	36	4	51'2	10	33
25	23	36'3	-2	15	55	6	-0'4	5'0	165'3	336'6	23	47	5	31'9	11	43	
26	0	18'9	+3	30	54	38	-1'8	+3'9	177'5	336'7	23	59	6	11'6	12	52	
27	1	1'4		9	3	54	19	3'0	2'6	189'7	337'9			6	51'3	14	1
28	1	44'9		14	16	54	11	4'2	+1'2	201'9	340'4	0	10	7	32'4	15	11
29	2	30'2		18	57	54	12	5'1	-0'1	214'2	344'2	0	26	8	15'8	16	23
30	3	18'3		22	55	54	22	5'9	1'4	226'4	349'5	0	46	9	2'4	17	35

Selenografická šířka Slunce.

1.	+ 1'52°	11.	+ 1'52°	26.	+ 1'50°
6.	+ 1'53	16.	+ 1'51	30.	+ 1'48
		21.	+ 1'51		

Den v měsíci	Světová půlnoc = 0 ^h								Poledník a čas středoevropský; obzor 50° rovnoběžky							
	rektasc.		deklinace		para- laxa	β	λ	colon.	P	východ		svrchní průchod		západ		
	<i>h</i>	<i>m</i>	0	'	'	''	0	0	0	0	<i>h</i>	<i>m</i>	<i>h</i>	<i>m</i>	<i>h</i>	<i>m</i>
1	4	9'4	+25	58	54	39	-6'4	-2'5	238'7	356'6	1	13	9	52'4	18	43
2	5	3'5	27	52	55	2	6'6	3'4	250'9	6'4	1	50	10	45'3	19	45
3	5	59'7	+28	24	55	30	-6'5	-4'1	263'2	24'1	2	41	11	40'1	20	34
4	6	56'8	27	28	56	0	6'1	4'6	275'4	285'7	3	45	12	35'1	21	12
5	7	53'1	25	3	56	30	5'4	4'8	287'7	353'5	5	0	13	28'6	21	39
6	8	47'7	21	18	57	1	4'3	4'9	299'9	8'4	6	20	14	19'8	22	0
7	9	40'0	16	25	57	31	3'1	4'8	312'2	16'0	7	41	15	8'6	22	16
8	10	30'4	10	41	57	59	1'6	4'6	324'4	20'6	9	2	15	55'6	22	31
9	11	19'4	+4	22	58	25	-0'1	4'1	336'7	23'1	10	23	16	41'9	22	44
10	12	8'2	-2	13	58	49	+1'5	-3'5	348'9	23'8	11	44	17	28'7	22	58
11	12	58'1	8	47	59	9	3'0	2'7	1'1	22'8	13	7	18	17'8	23	14
12	13	50'2	14	59	59	25	4'4	1'8	13'3	20'0	14	33	19	10'2	23	35
13	14	45'7	20	27	59	36	5'5	-0'7	25'5	15'4	16	2	20	6'9	—	—
14	15	45'2	24	46	59	40	6'2	+0'6	37'7	9'0	17	29	21	7'9	0	3
15	16	48'1	27	32	59	35	6'6	1'9	49'9	0'7	18	44	22	11'4	0	42
16	17	53'0	28	27	59	20	6'5	3'1	62'1	350'0	19	43	23	14'4	1	37
17	18	57'2	-27	28	58	56	+6'0	+4'2	74'3	332'6	20	25	—	—	2	50
18	19	58'3	24	45	58	23	5'2	5'1	86'5	57'3	20	53	0	14'1	4	13
19	20	55'0	20	40	57	44	4'1	5'6	98'7	356'1	21	13	1	8'9	5	36
20	21	47'0	15	38	57	1	2'8	5'7	110'9	344'8	21	28	1	58'6	6	57
21	22	35'2	10	1	56	18	+1'3	5'5	123'1	339'5	21	41	2	44'1	8	13
22	23	20'4	-4	9	55	38	-0'1	4'9	135'3	336'8	21	53	3	26'4	9	26
23	0	3'9	+1	44	55	4	1'6	4'0	147'5	335'0	22	5	4	6'9	10	36
24	0	46'8	+7	27	54	38	-2'9	+2'9	159'7	336'4	22	17	4	46'9	11	46
25	1	30'2	12	49	54	22	4'1	1'6	171'9	338'1	22	30	5	27'8	12	56
26	2	15'0	17	42	54	15	5'1	+0'3	184'1	341'0	22	48	6	10'2	14	7
27	3	2'2	21	55	54	19	5'9	-1'0	196'4	345'0	23	12	6	55'5	15	19
28	3	52'2	25	15	54	33	6'4	2'2	208'6	350'3	23	44	7	43'8	16	29
29	4	45'2	27	31	54	55	6'7	3'2	220'8	356'6	—	—	8	35'6	17	34
30	5	40'8	28	29	55	25	6'7	4'0	233'1	4'0	0	30	9	29'8	18	28
31	6	37'8	+28	0	56	0	-6'3	-4'5	245'3	12'3	1	29	10	25'2	19	10

Selenografická šířka Slunce.

1. +1'48⁰
6. +1'42

11. +1'34⁰
16. +1'26
21. +1'18

26. +1'11⁰
31. +1'04

Den v měsíci	Světová půlnoc = 0 ^h								Poledník a čas středoevropský; obzor 50° rovnoběžky		
	rektasc.	deklinace	para-laxa	β	λ	colon.	P	východ	svrchní průchod	západ	
	<i>h m</i>	<i>o ' "</i>	<i>' "</i>	<i>o</i>	<i>o</i>	<i>o</i>	<i>o</i>	<i>h m</i>	<i>h m</i>	<i>h m</i>	
1	7 35 ^o	+26 1	56 38	-5 ^o 6	-4 ^o 8	257 ^o 6	22 ^o 8	2 41	11 20 ^o 0	19 42	
2	8 30 ^o 8	22 35	57 16	4 ^o 6	4 ^o 8	269 ^o 8	49 ^o 2	4 2	12 13 ^o 0	20 5	
3	9 24 ^o 7	17 55	57 51	3 ^o 4	4 ^o 5	282 ^o 1	359 ^o 3	5 25	13 3 ^o 5	20 23	
4	10 16 ^o 5	12 15	58 22	1 ^o 9	4 ^o 1	294 ^o 3	17 ^o 1	6 47	13 52 ^o 0	20 38	
5	11 6 ^o 7	+ 5 54	58 47	-0 ^o 3	3 ^o 4	306 ^o 6	22 ^o 5	8 9	14 39 ^o 3	20 52	
6	11 56 ^o 3	- 0 47	59 4	+1 ^o 3	2 ^o 6	318 ^o 8	24 ^o 5	9 32	15 26 ^o 6	21 5	
7	12 46 ^o 3	- 7 28	59 15	+2 ^o 9	-1 ^o 7	331 ^o 0	24 ^o 3	10 55	16 15 ^o 2	21 21	
8	13 38 ^o 0	13 49	59 20	4 ^o 3	-0 ^o 7	343 ^o 3	22 ^o 3	12 20	17 6 ^o 4	21 39	
9	14 32 ^o 5	19 28	59 19	5 ^o 4	+0 ^o 3	355 ^o 5	18 ^o 6	13 48	18 1 ^o 2	22 4	
10	15 30 ^o 3	24 1	59 13	6 ^o 2	1 ^o 4	7 ^o	13 ^o 3	15 15	18 59 ^o 8	22 38	
11	16 31 ^o 4	27 7	59 3	6 ^o 7	2 ^o 4	19 ^o 9	6 ^o 6	16 33	20 1 ^o 2	23 28	
12	17 34 ^o 5	28 30	58 47	6 ^o 7	3 ^o 3	32 ^o 1	358 ^o 9	17 37	21 3 ^o 2	—	
13	18 37 ^o 7	28 3	58 27	6 ^o 3	4 ^o 1	44 ^o 3	350 ^o 8	18 22	22 3 ^o 0	0 33	
14	19 38 ^o 6	-25 52	58 2	+5 ^o 5	+4 ^o 8	56 ^o 5	342 ^o 7	18 55	22 58 ^o 8	1 51	
15	20 35 ^o 9	22 13	57 33	4 ^o 5	5 ^o 1	68 ^o 7	333 ^o 8	19 17	23 50 ^o 0	3 13	
16	21 28 ^o 9	17 29	57 1	3 ^o 2	5 ^o 3	80 ^o 9	309 ^o 3	19 33	—	4 35	
17	22 18 ^o 1	12 2	56 26	1 ^o 8	5 ^o 1	93 ^o 1	348 ^o 4	19 47	0 36 ^o 8	5 53	
18	23 4 ^o 3	6 11	55 52	+0 ^o 3	4 ^o 7	105 ^o 3	337 ^o 9	20 0	1 20 ^o 2	7 7	
19	23 48 ^o 5	- 0 14	55 25	-1 ^o 2	3 ^o 9	117 ^o 4	335 ^o 1	20 11	2 1 ^o 7	8 19	
20	0 31 ^o 8	+ 5 37	54 52	2 ^o 6	3 ^o 0	129 ^o 6	334 ^o 6	20 23	2 42 ^o 1	9 29	
21	1 15 ^o 2	+11 11	54 31	-3 ^o 9	+1 ^o 8	141 ^o 8	335 ^o 7	20 35	3 22 ^o 8	10 40	
22	1 59 ^o 7	16 16	54 17	4 ^o 9	+0 ^o 6	154 ^o 0	338 ^o 0	20 52	4 4 ^o 6	11 51	
23	2 46 ^o 0	20 44	54 13	5 ^o 8	-0 ^o 7	166 ^o 2	341 ^o 5	21 13	4 48 ^o 7	13 3	
24	3 34 ^o 9	24 22	54 19	6 ^o 4	2 ^o 0	178 ^o 4	346 ^o 0	21 41	5 35 ^o 5	14 14	
25	4 26 ^o 5	27 0	54 36	6 ^o 8	3 ^o 2	190 ^o 7	351 ^o 6	22 20	6 25 ^o 5	15 20	
26	5 20 ^o 8	28 24	55 2	6 ^o 8	4 ^o 2	202 ^o 9	357 ^o 9	23 13	7 18 ^o 3	16 19	
27	6 16 ^o 9	28 27	55 37	6 ^o 6	5 ^o 0	215 ^o 1	4 ^o 6	—	8 12 ^o 7	17 6	
28	7 13 ^o 7	+27 0	56 19	-6 ^o 0	-5 ^o 4	227 ^o 3	11 ^o 4	0 19	9 7 ^o 4	17 41	
29	8 9 ^o 9	24 6	57 6	5 ^o 1	5 ^o 6	239 ^o 6	17 ^o 7	1 36	10 1 ^o 2	18 7	
30	9 4 ^o 7	19 50	57 53	3 ^o 9	5 ^o 4	251 ^o 8	23 ^o 5	2 59	10 53 ^o 2	18 27	
31	9 57 ^o 7	14 25	58 37	2 ^o 4	4 ^o 8	264 ^o 0	29 ^o 7	4 23	11 43 ^o 3	18 43	

Selenografická šířka Slunce.

1.	+ 1 ^o 02 ^o	11.	+ 0 ^o 77 ^o	26.	+ 0 ^o 41 ^o
6.	+ 0 ^o 93	16.	+ 0 ^o 63	31.	+ 0 ^o 30
		21.	+ 0 ^o 51		

Den v měsíci	Světová půlnoc = 0 ^h								Poledník a čas středoevropský; obzor 50° rovnoběžky							
	rektasc.		deklinace		para- laxa	β	λ	colon.	P	východ		svrchní příchod		západ		
	<i>h</i>	<i>m</i>	<i>o</i>	<i>'</i>	<i>''</i>	<i>o</i>	<i>o</i>	<i>o</i>	<i>o</i>	<i>h</i>	<i>m</i>	<i>h</i>	<i>m</i>	<i>h</i>	<i>m</i>	
1	10	49'2	+	8	10	59	14	-0'8	-4'0	276'3	7'2	5	47	12. 32'0	18	58
2	11	40'0	+	1	23	59	41	+0'9	2'9	288'5	25'9	7	11	13 20'5	19	12
3	12	31'1	-	5	33	59	57	2'5	1'7	300'8	26'8	8	36	14 9'9	19	27
4	13	23'6	-	12	13	60	0	+4'0	-0'3	313'0	25'3	10	4	15 1'5	19	45
5	14	18'5		18	13	59	52	5'3	+1'0	325'2	21'9	11	33	15 56'2	20	8
6	15	16'4		23	9	59	36	6'2	2'3	337'4	16'9	13	2	16 54'4	20	38
7	16	17'3		26	38	59	13	6'7	3'4	349'6	10'6	14	24	17 55'3	21	23
8	17	20'1		28	25	58	46	6'8	4'4	1'9	3'4	15	33	18 56'9	22	23
9	18	22'9		28	23	58	16	6'5	5'1	14'1	356'0	16	22	19 56'8	23	37
10	19	23'7		26	37	57	46	5'8	5'6	26'2	349'0	16	58	20 53'0		
11	20	21'0	-	23	21	57	15	+4'8	+5'8	38'4	343'1	17	22	21 44'7	0	57
12	21	14'2		18	57	56	45	3'6	5'7	50'6	338'5	17	40	22 32'0	2	18
13	22	3'7		13	45	56	15	2'2	5'5	62'8	335'4	17	54	23 16 1	3	36
14	22	50'1		8	3	55	46	+0'7	4'9	75'0	334'4	18	7	23 57'8	4	51
15	23	34'5	-	2	8	55	19	-0'8	4'2	87'1	314'4	18	19	—	6	3
16	0	17'9	+	3	46	54	54	2'2	3'3	99'3	329'2	18	30	0 38'4	7	14
17	1	1'2		9	27	54	33	3'5	2'2	111'5	331'3	18	42	1 18'9	8	24
18	1	45'4	+	14	43	54	17	-4'7	+1'0	123'7	333'9	18	57	2 0'2	9	35
19	2	31'1		19	25	54	8	5'6	-0'2	135'8	337'4	19	16	2 43'5	10	47
20	3	19'0		23	19	54	7	6'3	1'5	148'0	341'9	19	41	3 29'0	11	58
21	4	9'5		26	17	54	14	6'7	2'8	160'2	347'2	20	14	4 17'5	13	7
22	5	2'4		28	5	54	32	6'8	4'0	172'4	353'2	21	1	5 8'5	14	19
23	5	57'2		28	36	54	59	6'7	5'1	184'6	359'7	22	0	6 1'5	14	59
24	6	52'8		27	42	55	36	6'2	5'9	196'8	6'2	23	12	6 55'2	15	39
25	7	48'3	+	25	23	56	22	-5'4	-6'4	209'0	12'2	—		7 48'3	16	8
26	8	42'7		21	42	57	14	4'4	6'6	221'2	17'4	0	31	8 40'2	16	30
27	9	35'7		16	48	58	9	3'0	6'4	233'4	21'3	1	54	9 30'5	16	48
28	10	27'5		10	54	59	2	-1'5	5'7	245'7	23'5	3	17	10 19'7	17	3
29	11	18'7	+	4	16	59	49	+0'2	4'7	257'9	22'5	4	41	11 8'7	17	17
30	12	10'3	-	2	44	60	25	1'9	3'3	270'1	358'3	6	8	11 58'4	17	32

Selenografická šířka Slunce.

1. + 0'27°	11. - 0'05°	26. - 0'42°
6. + 0'12	16. - 0'21	30. - 0'51
	21. - 0'33	

Den v měsíci	Světová půlnoc = 0 ^h								Poledník a čas středoevropský; obzor 50° rovnoběžky						
	rektasc.		deklinace		para- laxa	β	λ	colon.	P	východ		svrchní průchod		západ	
	<i>h</i>	<i>m</i>	0	'	"	0	0	0	0	<i>h</i>	<i>m</i>	<i>h</i>	<i>m</i>	<i>h</i>	<i>m</i>
1	13	3'3	- 9	42	60 46	+3'5	-1'6	282'3	36'6	7	36	12	50'4	17	49
2	13	58'9	-16	11	60 50	+4'9	+0'1	294'6	28'4	9	8	13	45'6	18	10
3	14	57'6	21	41	60 37	5'9	1'9	306'8	22'3	10	41	14	44'6	18	39
4	15	59'6	25	46	60 11	6'5	3'6	319'0	15'5	12	9	15	46'7	19	19
5	17	3'7	28	5	59 34	6'7	5'0	331'2	7'9	13	24	16	49'8	20	15
6	18	8'0	28	30	58 52	6'5	6'0	343'4	0'2	14	21	17	51'3	21	26
7	19	10'0	27	6	58 9	5'9	6'7	355'6	352'9	15	1	18	49'0	22	46
8	20	8'3	24	9	57 26	5'0	7'0	7'8	346'8	15	28	19	41'9	—	—
9	21	2'1	-20	1	56 46	+3'8	+6'9	20'0	342'0	15	47	20	30'1	0	6
10	21	51'9	15	2	56 10	2'4	6'6	32'1	338'7	16	2	21	14'5	1	25
11	22	38'5	9	30	55 39	+1'0	6'0	44'3	337'1	16	15	21	56'3	2	39
12	23	22'8	- 3	42	55 11	-0'4	5'2	56'5	337'4	16	27	22	36'7	3	51
13	0	6'0	+ 2	9	54 48	1'9	4'2	68'6	341'0	16	39	23	16'9	5	1
14	0	49'0	7	52	54 29	3'2	3'1	80'8	358'5	16	51	23	57'8	6	11
15	1	32'7	13	14	54 14	4'3	1'9	92'9	304'6	17	4	—	—	7	22
16	2	18'0	+18	5	54 4	-5'3	+0'6	105'1	326'8	17	22	0	40'2	8	33
17	3	5'3	22	14	53 59	6'1	-0'7	117'2	334'9	17	44	1	24'9	9	45
18	3	55'0	25	27	54 1	6'5	2'0	129'4	341'6	18	15	2	12'3	10	55
19	4	47'0	27	35	54 10	6'7	3'2	141'6	348'3	18	56	3	2'2	11	59
20	5	40'8	28	28	54 27	6'6	4'4	153'7	355'1	19	50	3	54'0	12	53
21	6	35'5	28	0	54 53	6'2	5'5	165'9	1'8	20	55	4	46'5	13	35
22	7	29'9	26	11	55 28	5'6	6'4	178'1	8'2	22	9	5	38'8	14	8
23	8	23'3	+23	2	56 13	-4'6	-7'0	190'3	13'7	23	28	6	29'6	14	32
24	9	15'3	18	42	57 4	3'4	7'3	202'4	18'2	—	—	7	19'1	14	51
25	10	6'1	13	20	58 1	2'0	7'2	214'6	21'3	0	48	8	7'2	15	7
26	10	56'3	7	8	59 0	-0'4	6'7	226'8	22'8	2	11	8	55'0	15	21
27	11	46'8	+ 0	24	59 55	+1'2	5'7	239'0	22'1	3	34	9	43'4	15	35
28	12	38'8	- 6	34	60 40	2'9	4'2	251'3	17'9	5	0	10	34'1	15	51
29	13	33'4	13	20	61 11	4'3	2'4	263'5	1'0	6	32	11	28'3	16	10
30	14	31'8	-19	23	61 23	+5'5	-0'3	275'7	56'3	8	6	12	26'8	16	36
31	15	34'1	24	12	61 15	6'3	+1'8	287'9	27'0	9	40	13	29'6	17	11

Selenografická šířka Slunce.

1.	- 0'53 ^o	11.	- 0'84 ^o	26.	- 1'11 ^o
6.	- 0'68	16.	- 0'98	31.	- 1'18
		21.	- 1'06		

Den v měsíci	Světová půlnoc = 0 ^h								Poledník a čas středoevropský; obzor 50° rovnoběžky					
	rektasc.	deklinace	para- laxa	β	λ	colon.	P	východ	svrchní průchod	západ				
	h m	o ' "	' "	o	o	o	o	h m	h m	h m				
1	16 39'7	-27 18	60 48	+6'6	+3'8	300'1	15'4	11 5	14 35'1	18 3				
2	17 46'5	28 25	60 7	6'5	5'5	312'3	5'9	12 12	15 40'0	19 11				
3	18 51'5	27 32	59 16	5'9	6'8	324'5	357'4	12 59	16 41'3	20 31				
4	19 52'6	24 55	58 22	5'0	7'6	336'7	350'3	13 31	17 37'2	21 53				
5	20 48'7	20 59	57 29	3'9	7'9	348'8	344'7	13 53	18 27'6	23 13				
6	21 40'1	-16 7	56 39	+2'6	+7'8	1'0	340'7	14 10	19 13'5	—				
7	22 27'5	10 41	55 56	+1'2	7'3	13'2	338'2	14 23	19 56'0	0 30				
8	23 12'3	- 4 58	55 19	-0'3	6'5	25'3	337'2	14 36	20 36'5	1 42				
9	23 55'4	+ 0 50	54 50	1'7	5'5	37'5	337'7	14 47	21 16'3	2 52				
10	0 38'2	6 32	54 28	3'0	4'3	49'7	339'9	14 59	21 56'7	4 1				
11	1 21'4	11 57	54 12	4'1	3'1	61'8	344'6	15 11	22 38'4	5 11				
12	2 6'1	16 54	54 2	5'1	1'8	73'9	355'0	15 28	23 22'3	6 22				
13	2 52'8	+21 12	53 57	-5'9	+0'5	86'1	35'8	15 49	—	7 33				
14	3 42'0	24 38	53 57	6'4	-0'8	98'2	314'3	16 17	0 8'9	8 44				
15	4 33'6	27 2	54 3	6'6	2'0	110'4	336'8	16 54	0 58'1	9 49				
16	5 27'1	28 13	54 14	6'5	3'3	122'5	348'0	17 45	1 49'4	10 48				
17	6 21'5	28 4	54 32	6'2	4'4	134'7	356'6	18 46	2 41'7	11 33				
18	7 15'6	26 35	54 56	5'5	5'4	146'8	4'1	19 56	3 33'6	12 9				
19	8 8'5	23 48	55 27	4'6	6'3	159'0	10'4	21 12	4 24'0	12 35				
20	8 59'8	+19 52	56 6	-3'5	-7'0	171'2	15'6	22 29	5 12'7	12 55				
21	9 49'5	14 56	56 52	2'2	7'4	183'3	19'5	23 48	5 59'7	13 11				
22	10 38'1	9 12	57 43	-0'7	7'4	195'4	22'0	—	6 45'8	13 25				
23	11 26'7	+ 2 53	58 38	+0'8	7'1	207'6	22'9	1 7	7 31'0	13 39				
24	12 16'3	- 3 47	59 33	2'4	6'2	219'8	22'2	2 30	8 19'7	13 54				
25	13 8'2	10 27	60 22	3'8	5'0	232'0	19'2	3 35	9 10'5	14 11				
26	14 3'9	16 44	61 0	5'1	3'2	244'2	13'0	5 26	10 5'8	14 33				
27	15 4'1	-22 7	61 22	+6'0	-1'2	256'4	359'2	7 1	11 6'4	15 3				
28	16 8'8	26 2	61 24	6'4	+1'0	268'6	285'7	8 32	12 11'6	15 46				
29	17 16'6	28 3	61 6	6'4	3'1	280'8	23'7	9 51	13 18'9	16 47				
30	18 24'5	27 58	60 30	6'0	5'0	293'0	6'2	10 49	14 24'5	18 6				

Selenografická šířka Slunce.

1. — 1'21°
6. — 1'3211. — 1'43°
16. — 1'49
21. — 1'4826. — 1'47°
30. — 1'49

Den v měsíci	Světová půlnoc = 0 ^h								Poledník a čas středoevropský; obzor 50° rovnoběžky					
	rektasc.	deklinace	para-laxa	β	λ	colon.	P	východ	svrchní průchod	západ				
	<i>h m</i>	<i>° ′</i>	<i>″</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>h m</i>	<i>h m</i>	<i>h m</i>				
1	19 29 ⁴	-25 54	59 40	+5 ²	+6 ⁵	305 ²	355 ⁸	11 29	15 25 ²	19 30				
2	20 29 ³	22 15	58 43	4 ⁰	7 ⁴	317 ³	348 ²	11 55	16 19 ⁸	20 56				
3	21 23 ⁹	17 30	57 45	2 ⁷	7 ⁹	329 ⁵	342 ⁸	12 15	17 8 ⁸	22 15				
4	22 13 ⁷	-12 4	56 49	+1 ³	+7 ⁸	341 ⁷	339 ³	12 29	17 53 ⁴	23 30				
5	22 59 ⁹	6 18	55 59	-0 ²	7 ⁴	353 ⁹	337 ⁴	12 42	18 35 ¹	—				
6	23 43 ⁹	- 0 27	55 18	1 ⁶	6 ⁶	6 ⁰	336 ⁹	12 55	19 15 ⁴	0 42				
7	0 27 ⁰	+ 5 18	54 45	2 ⁹	5 ⁵	18 ²	337 ⁷	13 6	19 55 ⁶	1 52				
8	1 10 ¹	10 46	54 22	4 ¹	4 ³	30 ³	339 ⁸	13 18	20 36 ⁸	3 1				
9	1 54 ³	15 49	54 7	5 ⁰	3 ⁰	42 ⁵	343 ⁴	13 34	21 19 ⁸	4 11				
10	2 40 ⁴	20 15	54 0	5 ⁸	1 ⁶	54 ⁶	348 ⁸	13 53	22 5 ⁵	5 23				
11	3 29 ⁰	+23 53	54 0	-6 ³	+0 ³	66 ⁷	357 ⁰	14 19	22 54 ⁰	6 33				
12	4 20 ²	26 31	54 6	6 ⁵	-0 ⁹	78 ⁹	12 ⁴	14 53	23 45 ⁰	7 41				
13	5 13 ⁵	27 58	54 17	6 ⁵	2 ¹	91 ⁰	73 ⁰	15 40	—	8 42				
14	6 8 ¹	28 7	54 32	6 ²	3 ¹	103 ¹	335 ⁹	16 39	0 37 ⁵	9 32				
15	7 2 ⁶	26 54	54 52	5 ⁵	4 ¹	115 ³	355 ⁵	17 48	1 29 ⁹	10 11				
16	7 56 ¹	24 22	55 15	4 ⁷	5 ⁰	127 ⁴	5 ⁶	19 2	2 21 ¹	10 39				
17	8 47 ⁶	20 40	55 43	3 ⁵	5 ⁷	139 ⁵	12 ⁷	20 19	3 10 ¹	11 0				
18	9 37 ²	+15 58	56 16	-2 ²	-6 ²	151 ⁷	17 ⁷	21 35	3 57 ²	11 17				
19	10 25 ³	10 29	56 53	-0 ⁸	6 ⁶	163 ⁸	21 ¹	22 52	4 42 ⁵	11 32				
20	11 12 ⁶	+ 4 27	57 34	+0 ⁷	6 ⁷	176 ⁰	23 ⁰	—	5 27 ²	11 45				
21	12 0 ³	- 1 56	58 18	2 ²	6 ⁴	188 ¹	23 ⁴	0 11	6 12 ⁶	11 59				
22	12 49 ⁶	8 24	59 2	3 ⁶	5 ⁸	200 ³	22 ²	1 32	7 0 ⁰	12 14				
23	13 41 ⁸	14 36	59 44	4 ⁹	4 ⁸	212 ⁴	19 ¹	2 56	7 51 ⁰	12 32				
24	14 38 ²	20 10	60 20	5 ⁸	3 ³	224 ⁶	14 ⁰	4 26	8 47 ¹	12 57				
25	15 39 ⁴	-24 36	60 44	+6 ⁴	-1 ⁶	236 ⁸	6 ²	5 57	9 48 ⁴	13 32				
26	16 45 ⁰	27 24	60 54	6 ⁵	+0 ³	249 ⁰	354 ²	7 23	10 54 ²	14 23				
27	17 52 ⁹	28 13	60 46	6 ²	2 ²	261 ²	325 ⁰	8 32	12 1 ¹	15 34				
28	18 59 ⁹	26 58	60 21	5 ⁵	4 ⁰	273 ⁴	24 ⁰	9 20	13 5 ⁴	16 58				
29	20 3 ²	23 53	59 42	4 ⁴	5 ⁴	285 ⁶	357 ⁰	9 54	14 4 ⁵	18 26				
30	21 1 ⁴	19 24	58 51	3 ⁰	6 ⁵	297 ⁷	347 ⁰	10 17	14 57 ⁶	19 51				
31	21 54 ⁴	14 1	57 56	1 ⁶	7 ⁰	309 ⁹	341 ³	10 34	15 45 ⁶	21 11				

Selenografická šířka Slunce.

1. — 1 ⁵⁰ ⁰	11. — 1 ⁵⁸ ⁰	26. — 1 ³⁷ ⁰
6. — 1 ⁵⁴	16. — 1 ⁵⁴	31. — 1 ³²
	21. — 1 ⁴⁵	

Poloha Měsíce vzhledem k ekliptice.

Světový čas.

Ω		ζ nejdále od eklipt. na sever		ϑ		ζ nejdále od ekliptiky na jih	
datum	délka	datum	šířka ¹⁾	datum	délka	datum	šířka ¹⁾
<i>h</i>	<i>o</i>	<i>h</i>	<i>o</i>	<i>h</i>	<i>o</i>	<i>h</i>	<i>o</i>
—	—	—	—	—	—	I 6. 18	—5°02
I 13. 16	358°4	I 21. 0	+5°08	I 27. 11	177°3	II 2. 21	5°14
II 9. 20	356°5	II 17. 7	5°22	II 23. 17	176°2	III 1. 1	5°27
III 8. 3	356°1	III 15. 15	5°30	III 22. 4	176°2	III 28. 7	5°29
IV 4. 9	356°2	IV 11. 22	5°24	IV 18. 14	175°9	IV 24. 14	5°18
V 1. 14	355°4	V 8. 1	5°09	V 15. 21	174°3	V 21. 21	5°05
V 28. 16	353°3	VI 4. 2	5°00	VI 11. 23	171°6	VI 18. 3	5°01
VI 24. 18	350°4	VII 2. 4	5°03	VII 9. 0	169°0	VII 15. 8	5°08
VII 21. 22	348°1	VII 29. 9	5°15	VIII 5. 3	167°4	VIII 11. 12	5°21
VIII 18. 5	347°1	VIII 25. 16	5°27	IX 1. 11	167°1	IX 7. 17	5°28
IX 14. 12	347°1	IX 21. 17	5°27	IX 28. 21	167°1	X 4. 23	5°23
X 11. 18	346°9	X 19. 5	5°16	X 26. 6	166°2	XI 1. 6	5°10
XI 7. 21	345°4	XI 15. 7	5°02	XI 22. 11	163°8	XI 28. 13	5°00
XII 4. 22	342°5	XII 12. 8	4°99	XII 19. 12	160°6	XII 25. 19	5°04

Stáří Měsíce.

Světová půlnoc.

I 1. 22°6 ^d	IV 6. 29°7 ^d	VII 3. 28°6 ^d	X 29. 28°8 ^d
7. 28°6	7. 0°9	4. 0°1	30. 0°4
8. 0°0	V 1. 24°9	VIII 1. 28°1	XI 1. 2°4
II 1. 24°0	5. 28°9	2. 29°1	27. 28°4
6. 29°0	6. 0°2	3. 0°6	28. 0°0
7. 0°4	VI 1. 26°2	31. 28°6	XII 1. 3°0
III 1. 23°4	4. 29°2	IX 1. 0°2	27. 29°0
7. 29°4	5. 0°6	30. 29°2	28. 0°5
8. 0°7	VII 1. 26°6	X 1. 0°8	31. 3°5
IV 1. 24°7			

Střední délka	1932 I. 1. 0 ^h SČ	1933 I. 1. 0 ^h SČ	denní změna
<i>Měsíce</i>	189° 34'4"	332° 8'1"	+ 13° 10'58"
<i>Výstup. uzlu</i>	0 17'1"	340 5'4"	— 3'177"
<i>Přizemi</i>	196 21'8"	237 8'2"	+ 6'684"

¹⁾ Prostá hodnota značí zároveň odchylku dráhy měsíční od ekliptiky.

Fáze Měsíce.

Světový čas.

Přizemí a odzemí Měsíce.

Světový čas.

Nov ☾	První čtvrt ☾	Úplněk ☀	Posled. čtvrt ☾	Přizemí	Odzemí
<i>h m</i>	<i>h m</i>	<i>h m</i>	<i>h m</i>	<i>h</i>	<i>h</i>
—	—	—	I 1 1 23	I 2 11	I 15 9
I 7 23 29	I 15 20 55	I 23 13 44	I 30 9 32	I 27 9	II 12 6
II 6 14 45	II 14 18 16	II 22 2 7	II 28 18 3	II 24 1	III 10 22
III 7 7 44	III 15 12 41	III 22 12 37	III 29 3 45	III 23 9	IV 7 5
IV 6 1 21	IV 14 3 15	IV 20 21 27	IV 27 15 14	IV 20 20	V 4 8
V 5 18 11	V 13 14 2	V 20 5 9	V 27 4 54	V 19 6	V 31 17
VI 4 9 16	VI 11 21 39	VI 18 12 38	VI 25 20 36	VI 16 10	VI 28 9
VII 3 22 20	VII 11 3 7	VII 17 21 6	VII 25 13 41	VII 13 23	VII 26 3
VIII 2 9 42	VIII 9 7 40	VIII 16 7 42	VIII 24 7 21	VIII 8 8	VIII 22 22
VIII 31 19 55	IX 7 12 49	IX 14 21 6	IX 23 0 47	IX 3 19	IX 19 16
IX 30 5 30	X 6 20 5	X 14 13 18	X 22 17 14	X 1 17	X 17 6
X 29 14 56	XI 5 6 50	XI 13 7 28	XI 21 7 58	X 30 2	XI 13 10
XI 28 0 43	XII 4 21 45	XII 13 2 21	XII 20 20 22	XI 27 15	XII 10 12
XII 27 11 22				XII 26 2	

C.

Planety.

Na str. 36 a 37 sestaveny jsou význačné polohy heliocentrické a geocentrické.

Efemerida postupuje pro planety Merkura, Venuše, Marta, Jupitera a Saturna po desíti dnech, pro planety Urana a Neptuna po 30 dnech. V prvním oddělení obsahuje pro světovou půlnoc příslušného data veličiny:

geocentrickou rektascensi α a deklinaci δ a to zdánlivou;

ve druhém oddělení:

λ heliocentrickou délku;

$lg r$ vzdálenosti planety od středu Slunce, t. j. jejího průvodiče (radius vektor);

$lg \Delta$ vzdálenosti planety od středu zemského;

d zdánlivý průměr planety pozorovaný ze středu Země; v případě Jupitera a Saturna uvádí se polární průměr;

m hvězdnou velikost.

Vzdálenosti r a Δ jsou vyjádřeny planetární jednotkou.

Ve třetím oddělení jsou sestaveny:

*V, Z, východ a západ } planety ve SEČ pro středoevropský po-
P svrchní průchod } ledník a obzor 50. rovnoběžky.*

POZNÁMKA. Vodorovná paralaxa rovníková p planety příslušná ke vzdálenosti Δ vypočítá se podle vzorce $p = 8'800'' : \Delta$.

Konjunkce (v rektascensi) planet s Měsícem nebo s jinými planetami viz v Kalendáři úkazů str. 54 a násl.

Průchod planety jiným než středoevropským poledníkem se určí podobně jako pro Měsíc.

Pro východ a západ planety na jiné zeměpisné šířce než 50° lze použít tabulky pro Měsíc na str. 127.

O interpolaci hodnot pro jiné datum, než které je uvedeno v efemeridě, viz na př. Ročenku 1921.

*

I. Vnitřní planety v roce 1932.

1. Merkur.

a) Význačné polohy heliocentrické. Světové datum.

Poloha	v délce	světové datum			
☿	227°	I 22. 4 ^h	IV 19. 3 ^h	VII 16. 2 ^h	X 12. 2 ^h
Odsluní	256	II 1. 10	IV 29. 9	VII 26. 8	X 22. 8
největ. šířka	-7°	318	II 21. 18	V 19. 17	VIII 15. 17
☿	47	III 11. 19	VI 7. 18	IX 3. 17	XI 30. 17
Přísluní	76	III 16. 10	VI 12. 9	IX 8. 8	XII 5. 7
největ. šířka	+7°	138	III 26. 16	VI 22. 16	IX 18. 15

b) Význačné polohy geocentrické. Světové datum.

Svrchní konjunkce	} večernice	—	II 26. 21 ^h	VI 13. 7 ^h	IX 29. 9 ^h
největší vzdálenost východní		—	*III 23. 12 (18° 40')	*VII 20. 19 (26° 54')	XI 14. 20 (22° 36')
zastávka (v rekt.)		—	III 31. 8	VIII 2. 21	XI 24. 19
spodní konjunkce		—	IV 10. 11	VIII 27. 14	XII 4. 17
zastávka (v rekt.)		—	IV 22. 20	VIII 26. 16	XII 14. 11
největší vzdálenost západní	} jitřenka	*I 11. 3 ^h (23° 27')	V 8. 9 (26° 25')	*IX 3. 16 (18° 4')	*XII 23 15 (22° 0')
svrchní konjunkce		II 26. 21	VI 13. 7	IX 29. 9	—

2. Venuše.

a) Význačné polohy heliocentrické.

Poloha	v délce	světové datum	
♀	77°	II 25. 7 ^h	X 7. 0 ^h
Přísluní	132	III 29. 20	XI 9. 19
největší šířka	+3°	166	IV 20. 19
☿	257	VI 15. 21	—
Odsluní	311	VII 20. 8	—
největší šířka	-3°	345	VIII 11. 17

*) Polohy označené * jsou příznivé (viz str. 82).

b) Význačné polohy geocentrické.

Poloha	svět. dat.	Poloha	svět. datum
svrchní konj.	} večernice IX 8. 10 31 IV 19. 19 ^h (45° 12') V 22. 23 VI 7. 6 VI 29. 5	spodní konj.	VI 29. 5 ^h
největ. vzdál. východní		zastávka	VII 20. 20
největší lesk (— 4·2 ^m)		největší lesk (— 4·2 ^m)	VIII 5. 1
zastávka		nejv. vzdál. západní	IX 7. 22 (45° 58')
spodní konj.		svrch. konj.	—

II. Vnější planety v roce 1932.

Světové datum.

a) Heliocentrické polohy.

Země: přísluní	I 2. 4 ^h
odsluní	VII 3. 20
Roční doby viz str. 5.	
Mars: nejdále od eklipt. na jih	II 13. 18
v přísluní	III 9. 14
Ω	VII 10. 0
zimní slunovrat	IV 15.
jarní rovnodenost	IX 22.

Heliocentrické polohy ostatních planet v příslušných kapitolách od str. 89 počínaje.

b) Geocentrické polohy.

Planeta	♈	zastávka v AR	♏	zastávka v AR
♈	II 1. 6 ^h	—	—	—
♃ {	—	—	II 7. 15 ^h	IV 8. 17 ^h
VIII	26. 21	—	—	—
♄	I 17. 0	V 15. 0 ^h	VII 24. 14	X 2. 16
♅	IV 9. 10	VII 29. 15	X 14. 23	XII 29. 5
♆ {	—	—	II 26. 10	V 16. 16
VIII	31. 9	XII 13. 2	—	—

Podmínky viditelnosti v Kalendáři úkazů str. 54.

Datum	Světová p ů l n o c = 0 ^h							Poledník a čas středoevropský, obzor 50° rovnoběžky		
	α	δ	λ	lgr	$lg \Delta$	d	m	V	P	Z
	<i>h m</i>	<i>o ' o</i>				<i>''</i>		<i>h m</i>	<i>h m</i>	<i>h m</i>
I I	17 17'9	- 20 7	149'3	9'5435	9'9064	8'3	+0'5	6 19	10 39	14 58
II	17 43'5	21 45	191'7	6086	0'0048	6'6	0'0	6 16	10 26	14 37
2I	18 35'2	23 3	224'1	6520	0'0714	5'7	-0'1	6 36	10 39	14 42
3I	19 36'8	22 40	252'3	6688	0'1127	5'2	0'2	6 56	11 2	15 8
II IO	20 42'7	20 8	280'2	6594	0'1360	4'9	0'4	7 7	11 28	15 51
20	21 50'5	15 19	311'4	6236	0'1434	4'8	0'9	7 8	11 57	16 48
III I	22 59'6	- 8 10	350'5	5631	0'1437	4'9	1'4	7 1	12 27	17 54
II	0 8'2	+ 0 44	42'8	5004	0'0836	5'5	1'2	6 47	12 56	19 7
2I	I 5'0	9 0	105'0	4971	9'9848	6'9	-0'3	6 24	13 12	20 2
3I	I 27'9	12 45	159'0	5575	9'8557	9'3	+1'3	5 48	12 53	19 59
IV IO	0 12'8	10 18	198'8	6195	9'7687	11'4	3'2	5 6	11 58	18 48
29	0 53'5	5 28	230'1	6575	9'7782	11'1	1'9	4 32	11 0	17 27
IV 30	0 59'5	+ 3 49	257'9	9'6690	9'8487	9'5	+1'1	4 6	10 28	16 49
V IO	1 29'6	5 59	286'1	6543	9'9317	7'8	0'6	3 47	10 19	16 53
20	2 17'2	10 46	318'5	6130	0'0097	6'5	+0'1	3 31	10 28	17 27
30	3 21'4	16 52	359'9	5490	0'0755	5'6	-0'6	3 23	10 54	18 26
VI 9	4 44'6	22 32	55'1	4929	0'1165	5'1	1'6	3 33	11 38	19 45
19	6 19'5	24 59	117'1	5063	0'1150	5'1	1'4	4 12	12 34	20 56
29	7 45'7	23 9	168'1	5715	0'0756	5'6	-0'5	5 12	13 20	21 26
VII 9	8 52'7	18 40	205'7	6294	0'0163	6'4	+0'2	6 8	13 47	21 24
19	9 40'3	13 23	235'9	6620	9'9461	7'6	0'6	6 45	13 54	21 1
29	10 6'8	8 51	263'5	6681	9'8695	9'0	1'0	6 54	13 40	20 24
VIII 8	10 6'2	6 56	292'2	6481	9'8014	10'6	1'8	6 23	12 58	19 34
18	9 39'6	9 16	326'0	6015	9'7906	10'8	2'9	5 5	11 52	18 40
28	9 24'4	13 12	10'0	5350	9'8799	8'8	+1'1	3 51	10 59	18 8
IX 7	9 56'7	+13 10	67'8	9'4887	0'0088	6'5	-0'4	3 44	10 54	18 3
17	11 1'1	8 15	128'8	5178	0'0996	5'3	1'2	4 36	11 19	18 3
27	12 8'7	+ 0 42	176'7	5849	0'1409	4'8	1'2	5 41	11 48	17 58
X 7	13 11'5	- 6 58	212'2	6382	0'1516	4'7	0'8	6 41	12 11	17 46
17	14 11'1	13 49	241'6	6653	0'1430	4'8	0'4	7 36	12 31	17 32
27	15 9'6	19 25	269'1	6662	0'1176	5'1	0'2	8 26	12 50	17 19
XI 6	16 7'0	23 24	298'5	6408	0'0721	5'7	-0'2	9 8	13 8	17 10
16	16 57'3	25 18	333'9	5891	9'9978	6'7	0'0	9 30	13 18	17 6
26	17 18'0	24 28	20'6	5218	9'8907	8'6	+0'7	9 3	12 57	16 51
XII 6	16 36'9	20 20	80'6	4881	9'8336	9'8	2'6	7 16	11 35	15 54
16	16 12'3	18 17	139'8	5307	9'9262	7'9	+0'3	6 3	10 33	15 4
26	16 44'1	20 31	184'7	5976	0'0270	6'3	-0'2	6 9	10 27	14 45
37	17 38'8	22 58	218'4	6453	0'0910	5'4	0'3	6 39	10 43	14 47

Datum	Světová púlnoc = 0 ^h							Poledník a čas středoevropský, obzor 50° rovnoběžky		
	α	δ	λ	lgr	$lg\Delta$	d	m	V	P	Z
	<i>h m</i>	<i>0'</i>	<i>0</i>			<i>"</i>		<i>h m</i>	<i>h m</i>	<i>h m</i>
I I	20 42'2	-20 2	347'6	9'8617	0'1531	11'9	-3'4	9 45	14 5	18 26
II	21 32'1	16 26	3'5	8611	0'1380	12'2	3'4	9 35	14 15	18 57
2I	22 19'6	12 5	19'5	8604	0'1213	12'7	3'4	9 19	14 23	19 28
3I	23 5'2	7 14	35'5	8596	0'1027	13'3	3'5	9 2	14 29	19 58
II 10	23 49'4	-2 4	51'5	8588	0'0822	13'9	3'5	8 42	14 34	20 27
20	0 32'6	+3 11	67'5	8580	0'0593	14'7	3'5	8 21	14 38	20 56
III 1	1 15'6	8 19	83'7	8573	0'0338	15'6	3'6	8 0	14 41	21 25
II 1	1 58'7	13 9	99'8	8568	0'0053	16'6	3'7	7 39	14 45	21 53
2I	2 42'4	17 31	116'0	8565	9'9734	17'9	3'7	7 19	14 49	22 21
3I	3 26'6	21 12	132'3	8564	9'9376	19'4	3'8	7 2	14 54	22 48
IV 10	4 10'9	24 5	148'5	8565	9'8973	21'3	3'9	6 47	14 59	23 12
20	4 54'5	26 3	164'8	8569	9'8518	23'7	4'0	6 37	15 3	23 30
IV 30	5 35'8	+27 5	181'0	9'8574	9'8005	26'6	-4'1	6 30	15 5	23 40
V 10	6 12'7	27 13	197'2	8582	9'7428	30'4	4'2	6 26	15 2	23 38
20	6 42'7	26 36	213'2	8589	9'6785	35'3	4'2	6 20	14 52	23 23
30	7 2'3	25 25	229'2	8598	9'6093	41'4	4'2	6 9	14 32	22 54
VI 9	7 7'5	23 54	245'2	8605	9'5404	48'5	4'0	5 45	13 57	22 8
19	6 55'9	22 7	261'1	8612	9'4847	55'1	3'5	5 6	13 5	21 4
29	6 31'2	20 13	276'9	8618	9'4622	58'0	2'8	4 14	12 1	19 47
VII 9	6 7'0	18 35	292'7	8621	9'4838	55'2	3'5	3 20	10 58	18 35
19	5 55'7	17 46	308'5	8623	9'5381	48'7	4'0	2 35	10 8	17 41
29	6 0'6	17 45	324'3	8622	9'6056	41'7	4'2	2 1	9 34	17 7
VIII 8	6 18'6	18 10	340'2	8619	9'6734	35'7	4'2	1 38	9 13	16 48
18	6 46'2	18 33	356'1	8614	9'7363	30'9	4'1	1 23	9 1	16 40
28	7 20'4	18 34	12'0	8607	9'7931	27'1	4'1	1 18	8 56	16 35
IX 7	7 59'2	+17 57	27'9	9'8600	9'8438	24'1	-4'0	1 20	8 56	16 31
17	8 40'6	16 36	43'9	8592	9'8891	21'7	3'9	1 30	8 58	16 25
27	9 23'6	14 27	60'0	8584	9'9296	19'8	3'8	1 45	8 2	16 17
X 7	10 7'3	11 34	76'1	8576	9'9658	18'2	3'7	2 4	9 6	16 6
17	10 51'2	8 3	92'2	8570	9'9983	16'9	3'7	2 26	9 10	15 53
27	11 35'2	+4 1	108'4	8566	0'0276	15'8	3'6	2 50	9 15	15 38
XI 6	12 19'3	-0 20	124'7	8564	0'0540	14'9	3'6	3 16	9 20	15 22
16	13 4'0	4 49	140'9	8564	0'0778	14'1	3'5	3 43	9 25	15 6
26	13 49'7	9 15	157'2	8567	0'0993	13'4	3'5	4 11	9 31	14 50
XII 6	14 36'8	13 24	173'4	8571	0'1187	12'8	3'4	4 40	9 39	14 37
16	15 25'8	17 3	189'6	8578	0'1361	12'3	3'4	5 9	9 48	13 28
26	16 16'6	19 58	205'7	8585	0'1518	11'9	3'4	5 38	10 0	14 22
36	17 9'3	21 59	221'7	8594	0'1659	11'5	3'4	6 4	10 13	14 23

Datum	Světová pólnoc = 0 ^h							Poledník a čas středoevropský, obzor 50° rovnoběžky		
	α	δ	λ	lgr	$lg\Delta$	d	m	V	P	Z
	h m	o ' /	o			"		h m	h m	h m
I I	19 13'2	— 23 22	291'9	0'1503	0'3771	3'9	.	8 34	12 35	16 36
II	19 46'5	22 14	298'0	1477	3770	3'9	.	8 21	12 29	16 37
21	20 19'4	20 40	304'2	1455	3766	3'9	.	8 5	12 22	16 40
31	20 51'8	18 44	310'4	1430	3760	3'9	.	7 46	12 15	16 45
II IO	21 23'4	16 27	316'7	1421	3752	4'0	.	7 26	12 8	16 50
20	21 54'4	13 53	323'0	1411	3743	4'0	.	7 3	11 59	16 55
III I	22 24'6	11 5	329'3	1405	3733	4'0	.	6 40	11 50	17 0
II	22 54'3	8 7	335'7	1403	3722	4'0	.	6 16	11 40	17 5
21	23 23'4	5 2	342'0	1406	3709	4'0	.	5 50	11 30	17 10
31	23 52'1	— 1 54	348'4	1413	3696	4'0	.	5 24	11 19	17 14
IV IO	0 20'5	+ 1 15	354'7	1425	3681	4'0	.	4 58	11 8	17 18
20	0 48'9	4 21	0'9	1441	3664	4'0	.	4 32	10 57	17 22
IV 30	1 17'2	+ 7 21	7'1	0'1461	0'3645	4'0	.	4 7	10 46	17 26
V IO	1 45'6	10 12	13'3	1484	3624	4'1	.	3 42	10 35	17 29
20	2 14'1	12 53	19'4	1511	3599	4'1	.	3 17	10 24	17 32
30	2 43'0	15 19	25'4	1540	3570	4'1	.	2 53	10 13	17 34
VI 9	3 12'1	17 30	31'3	1572	3536	4'1	.	2 31	10 3	17 36
19	3 41'5	19 23	37'1	1606	3496	4'2	.	2 10	9 53	16 37
29	4 11'0	20 57	42'8	1642	3451	4'2	.	1 51	9 43	17 36
VII 9	4 40'7	22 11	48'5	1678	3398	4'3	.	1 33	9 34	17 34
19	5 10'4	23 4	54'0	1716	3337	4'3	.	1 18	9 24	17 30
29	5 40'0	23 36	59'5	1753	3266	4'4	.	1 4	9 14	17 24
VIII 8	6 9'2	23 48	64'8	1791	3186	4'5	.	0 53	9 4	17 15
18	6 38'0	23 40	70'1	1828	3094	4'6	.	0 43	8 53	17 3
28	7 6'1	23 13	75'2	1865	2989	4'7	.	0 35	8 42	16 49
IX 7	7 33'4	+ 22 30	80'3	0'1901	0'2871	4'8	.	0 27	8 30	16 32
17	7 59'8	21 32	85'3	1936	2738	5'0	.	0 20	8 17	16 12
27	8 25'2	20 21	90'3	1969	2588	5'2	.	0 14	8 3	15 51
X 7	8 49'6	19 1	95'1	2001	2421	5'4	+1'4	0 7	7 47	15 28
17	9 12'8	17 34	99'9	2031	2234	5'6	1'4	23 58	7 31	15 3
27	9 34'8	16 1	104'6	2059	2027	5'9	1'3	23 50	7 14	14 37
XI 6	9 55'6	14 27	109'3	2085	1797	6'2	1'2	23 39	6 55	14 10
16	10 15'0	12 54	113'9	2109	1544	6'6	1'1	23 27	6 35	13 41
26	10 32'9	11 25	118'5	2131	1265	7'0	1'0	23 13	6 14	13 12
XII 6	10 49'1	10 3	123'0	2150	9660	7'5	0'8	22 57	5 50	12 42
16	11 3'2	8 52	127'5	2167	0630	8'1	0'6	22 40	5 25	12 11
26	11 14'9	7 56	131'9	2182	0275	8'8	0'4	22 15	4 57	11 38
36	11 23'7	7 19	136'4	2194	9'9000	9'6	0'2	21 45	4 27	11 5

Jupiter.

1932.

Datum	Světová pólnoc = 0 ^h							Poledník a čas středoevropský, obzor 50° rovnoběžky		
	α	δ	λ	$lg r$	$lg \Delta$	d	m	V	P	Z
	<i>h m</i>	<i>o ' "</i>	<i>o</i>	<i>o</i>	<i>o</i>	<i>o</i>	<i>o</i>	<i>h m</i>	<i>h m</i>	<i>h m</i>
I I	9 38 ^o 0	+15 4	134 ^o 7	0 ^o 7259	0 ^o 6583	40 ^o 4	-2 ^o 0	19 38	3 0	10 17
II	9 34 ^o 7	15 22	135 ^o 5	7262	6403	41 ^o 2	2 ^o 0	18 53	2 17	9 37
2I	9 30 ^o 5	15 45	136 ^o 2	7264	6426	41 ^o 9	2 ^o 1	18 8	1 34	8 55
3I	9 25 ^o 6	16 10	137 ^o 0	7267	6389	42 ^o 2	2 ^o 1	17 21	0 50	8 13
II 10	9 20 ^o 4	16 35	137 ^o 8	7269	6382	42 ^o 3	2 ^o 1	16 34	0 5	7 31
20	9 15 ^o 2	17 0	138 ^o 6	7272	6406	42 ^o 1	2 ^o 1	15 48	23 16	6 40
III I	9 10 ^o 5	17 21	139 ^o 4	7274	6460	41 ^o 5	2 ^o 1	15 2	22 32	6 7
II	9 6 ^o 6	17 38	140 ^o 2	7277	6541	40 ^o 8	2 ^o 0	14 18	21 40	5 25
2I	9 3 ^o 7	17 50	141 ^o 0	7279	6642	39 ^o 8	2 ^o 0	13 34	21 7	4 44
3I	9 1 ^o 9	17 57	141 ^o 8	7281	6759	38 ^o 8	1 ^o 9	12 52	20 26	4 4
IV 10	9 1 ^o 4	17 58	142 ^o 6	7284	6887	37 ^o 6	1 ^o 9	12 13	19 46	3 24
20	9 2 ^o 2	17 54	143 ^o 3	7286	7020	36 ^o 5	1 ^o 8	11 34	19 8	2 45
IV 30	9 4 ^o 2	+17 44	144 ^o 1	0 ^o 7288	0 ^o 7154	35 ^o 4	-1 ^o 7	10 58	18 31	2 7
V 10	9 7 ^o 3	17 30	144 ^o 9	7291	7285	34 ^o 3	1 ^o 6	10 23	17 55	1 29
20	9 11 ^o 5	17 11	145 ^o 7	7293	7411	33 ^o 4	1 ^o 6	9 50	17 19	0 52
30	9 16 ^o 5	16 48	146 ^o 5	7295	7529	32 ^o 5	1 ^o 5	9 18	16 45	0 16
VI 9	9 22 ^o 2	16 21	147 ^o 3	7297	7637	31 ^o 7	1 ^o 4	8 47	16 12	23 36
19	9 28 ^o 7	15 50	148 ^o 0	7300	7735	31 ^o 0	1 ^o 4	8 17	15 39	23 0
29	9 35 ^o 6	15 16	148 ^o 8	7302	7821	30 ^o 4	1 ^o 4	7 47	15 6	22 25
VII 9	9 43 ^o 0	14 39	149 ^o 6	7304	7894	29 ^o 9	1 ^o 3	7 19	14 34	21 49
19	9 50 ^o 7	13 59	150 ^o 4	7306	7954	29 ^o 4	-1 ^o 3	6 51	14 3	21 14
29	9 58 ^o 7	13 17	151 ^o 1	7308	8001	29 ^o 1	.	6 23	13 31	20 39
VIII 8	10 6 ^o 9	12 33	151 ^o 9	7310	8035	28 ^o 9	.	5 56	13 0	20 4
18	10 15 ^o 2	11 47	152 ^o 7	7312	8054	28 ^o 8	.	5 29	12 29	19 29
28	10 23 ^o 5	11 1	153 ^o 3	7314	8060	28 ^o 7	.	5 1	11 58	18 54
IX 7	10 31 ^o 7	+10 14	154 ^o 2	0 ^o 7316	0 ^o 8051	28 ^o 8	.	4 34	11 27	18 19
17	10 39 ^o 3	9 26	155 ^o 0	7318	8029	28 ^o 9	-1 ^o 2	4 7	10 56	17 44
27	10 47 ^o 8	8 40	155 ^o 8	7320	7992	29 ^o 2	1 ^o 3	3 40	10 24	17 9
X 7	10 55 ^o 4	7 54	156 ^o 6	7321	7941	29 ^o 5	1 ^o 3	3 12	9 53	16 33
17	II 2 ^o 8	7 10	157 ^o 3	7323	7876	30 ^o 0	1 ^o 3	2 43	9 21	15 58
27	II 9 ^o 6	6 29	158 ^o 1	7325	7798	30 ^o 5	1 ^o 4	2 14	8 48	15 22
XI 6	II 16 ^o 0	5 51	158 ^o 9	7327	7707	31 ^o 2	1 ^o 4	1 44	8 15	14 46
16	II 21 ^o 7	5 17	159 ^o 6	7329	7604	31 ^o 9	1 ^o 4	1 13	7 41	14 9
26	II 26 ^o 7	4 47	160 ^o 4	7330	7491	32 ^o 8	1 ^o 5	0 41	7 7	13 33
XII 6	II 30 ^o 9	4 23	161 ^o 2	7332	7369	33 ^o 7	1 ^o 6	0 8	6 32	12 56
16	II 34 ^o 1	4 5	162 ^o 0	7333	7240	34 ^o 7	1 ^o 7	23 30	5 56	12 18
26	II 36 ^o 2	3 55	162 ^o 7	7335	7109	35 ^o 8	1 ^o 7	22 53	5 18	11 40
36	II 37 ^o 2	3 51	163 ^o 5	7336	6977	36 ^o 9	1 ^o 8	22 15	4 41	11 2

Saturn.

Datum	Světová pólnoc = 0 ^h							Poledník a čas středoevropský, obzor 50° rovnoběžky		
	α	δ	λ	lgr	$lg\Delta$	d	m	V	P	Z
	<i>h m</i>	<i>0 ′</i>	<i>0</i>			<i>''</i>		<i>h m</i>	<i>h m</i>	<i>h m</i>
I I	19 42'6	-21 27	295'2	1'0000	1'0394	13'6	+0'8	8 51	13 3	17 15
II I	19 47'6	21 15	295'5	1'0000	0405	13'6	0'7	8 15	12 29	16 42
21	19 52'6	21 2	295'8	9'9999	0406	13'6	0'7	7 40	11 54	16 9
31	19 57'5	20 50	296'1	9999	0397	13'6	0'8	7 4	11 20	15 36
II 10	20 2'4	20 37	296'4	9999	0377	13'7	0'8	6 28	10 46	15 3
20	20 7'0	20 24	296'7	9998	0347	13'8	0'8	5 52	10 11	14 29
III I	20 11'4	20 11	297'0	9997	0309	13'9	0'9	5 16	9 36	13 55
II	20 15'4	19 59	297'3	9996	0261	14'0	0'9	4 40	9 0	13 21
21	20 19'0	19 40	297'6	9996	0206	14'2	0'9	4 3	8 25	12 47
31	20 22'1	19 30	297'9	9995	0145	14'4	0'9	3 26	7 48	12 11
IV 10	20 24'7	19 32	298'2	9995	0078	14'6	0'9	2 48	7 12	11 35
20	20 26'6	19 26	298'5	9994	0007	14'9	0'9	2 10	6 34	10 59
IV 30	20 28'0	-19 22	298'8	9'9994	0'9934	15'1	+0'8	1 32	5 56	10 21
V 10	20 28'6	19 21	299'1	9993	9861	15'4	0'8	0 53	5 18	9 42
20	20 28'6	19 22	299'4	9992	9790	15'7	0'7	0 14	4 38	9 2
30	20 28'0	19 26	299'7	9992	9723	15'9	0'7	23 30	3 58	8 22
VI 9	20 26'7	19 31	300'0	9991	9662	16'1	0'6	22 50	3 18	7 41
19	20 24'8	19 39	300'3	9991	9610	16'3	0'5	22 10	2 37	6 59
29	20 22'5	19 48	300'6	9990	9569	16'5	0'5	21 29	1 55	6 17
VII 9	20 19'7	19 58	300'9	9989	9540	16'6	0'4	20 48	1 13	5 34
19	20 16'8	20 9	301'3	9989	9524	16'6	0'3	20 7	0 31	4 51
29	20 13'7	20 19	301'6	9988	9523	16'6	0'3	19 25	23 44	4 7
VIII 8	20 10'7	20 29	301'9	9987	9537	16'6	0'4	18 44	23 2	3 25
18	20 7'9	20 39	302'2	9987	9564	16'5	0'4	18 3	22 20	2 41
28	20 5'5	20 47	302'5	9'9986	9603	16'3	0'5	17 22	21 38	1 58
IX 7	20 3'5	-20 53	302'8	9986	0'9654	16'2	+0'5	16 41	20 57	1 16
17	20 2'1	20 58	303'1	9985	9714	15'9	0'6	16 1	20 16	0 35
27	20 1'4	21 0	303'4	9984	9780	15'7	0'6	15 21	19 36	23 51
X 7	20 1'3	21 1	303'7	9983	9851	15'4	0'7	14 42	18 57	23 11
17	20 2'0	20 59	304'0	9983	9924	15'2	0'7	14 3	18 18	22 33
27	20 3'3	20 55	304'3	9982	0'9997	14'9	0'8	13 25	17 40	21 56
XI 6	20 5'3	20 50	304'6	9981	1'0067	14'7	0'8	12 47	17 3	21 19
16	20 8'0	20 42	304'9	9981	0134	14'5	0'8	12 10	16 26	20 43
26	20 11'1	20 33	305'2	9980	0195	14'3	0'8	11 33	15 50	20 8
XII 6	20 14'3	20 22	305'5	9979	0249	14'1	0'8	10 56	15 14	19 33
16	20 18'3	20 9	305'8	9979	0295	13'9	0'9	10 19	14 39	18 59
26	20 23'2	19 55	306'2	9978	0332	13'8	0'9	9 43	14 4	18 26
36	20 27'9	19 40	306'5	9977	0360	13'7	0'8	9 7	13 29	17 52

Uranus.

1932.

Datum	Světová pólnoc = 0 ^h						Poledník a čas středoevropský, obzor 50° rovnoběžky		
	α	δ	λ	lgr	$lg \Delta$	d	V	P	Z
	<i>h m</i>	<i>o ' "</i>	<i>o</i>			<i>"</i>	<i>h m</i>	<i>h m</i>	<i>h m</i>
I I	0 57.9	+5 30	18.3	1.3005	1.2977	3.5	11 48	18 17	0 50
3I	0 59.9	5 43	18.6	3005	3086	3.4	9 51	16 21	22 51
III I	1 4.3	6 12	18.9	3004	3171	3.3	7 55	14 28	21 0
3I	1 10.3	6 49	19.2	3003	3213	3.3	6 0	12 36	19 11
IV 30	1 16.6	7 27	19.6	3003	3205	3.3	4 6	10 44	17 23
V 30	1 22.2	8 1	19.9	3002	3149	3.3	2 11	8 52	15 33
VI 29	1 26.1	8 23	20.2	3002	3057	3.4	0 15	6 58	13 41
VII 29	1 27.5	8 31	20.5	3001	2948	3.5	22 12	5 1	11 45
VIII 28	1 26.2	8 22	20.9	3000	2849	3.6	20 15	3 2	9 45
IX 27	1 22.7	8 1	21.2	3000	2787	3.6	18 15	1 0	7 41
X 27	1 18.2	7 34	21.5	2999	2782	3.6	16 15	22 54	5 37
XI 26	1 14.4	7 12	21.8	2998	2837	3.6	14 15	20 52	3 34
XII 26	1 12.7	+7 3	22.2	2998	2935	3.5	12 16	18 53	1 33

Neptun.

	<i>h m</i>	<i>o ' "</i>	<i>o</i>			<i>"</i>	<i>h m</i>	<i>h m</i>	<i>h m</i>
I I	10 39.3	+9 20	156.3	1.4795	1.4719	2.5	21 9	4 1	10 49
3I	10 37.3	9 33	156.4	4796	4667	2.5	19 8	2 1	8 50
III I	10 34.3	9 52	156.6	4796	4651	2.5	17 5	23 56	6 52
3I	10 31.4	10 9	156.8	4796	4675	2.5	15 3	21 55	4 51
IV 30	10 29.6	10 19	157.0	4796	4730	2.5	13 3	19 55	2 52
V 30	10 29.5	10 19	157.2	4796	4801	2.4	11 4	17 57	0 54
VI 29	10 31.1	10 9	157.4	4796	4870	2.4	9 9	16 1	22 53
VII 29	10 34.3	9 50	157.5	4796	4919	2.4	7 16	14 4	20 57
VIII 28	10 38.3	9 26	157.7	4796	4939	2.3	5 24	12 12	19 1
IX 27	10 42.4	9 2	157.9	4796	4925	2.4	3 32	10 19	17 5
X 27	10 45.8	8 43	158.1	4796	4879	2.4	1 39	8 24	15 9
XI 26	10 47.8	8 32	158.2	4797	4810	2.4	23 41	6 28	13 12
XII 26	10 47.9	8 32	158.4	4797	4737	2.5	21 42	4 30	11 14

D.

Stálice.

Na str. 46 až 48 sestaveny jsou pro některé stálice v oddělení A veličiny určující jejich polohu, v oddělení B veličiny souvisící s jejich fyzikálními vlastnostmi.

A)

1. Uvedená poloha je střední, t. j. taková, jaká by se jevila s nehybné Země (nebo se Slunce), a vztahuje se k souřadnicové síti rovníkové pro počátek Besselova roku 1932·0*; budiž α_{1932} , δ_{1932} . K výpočtu středního místa pro jinou epochu 1932·0 + t (v rocích) slouží *roční variace* v rektascenzi $\Delta\alpha$ a deklinaci $\Delta\delta$, způsobené jednak precesním posouváním sítě souřadnicové, jednak *vlastním pohybem* μ_α , μ_δ . Je totiž

$$\alpha_{1932+t} = \alpha_{1932} + \Delta\alpha \cdot t$$

$$\delta_{1932+t} = \delta_{1932} + \Delta\delta \cdot t.$$

Pro jiné stálice než v seznamu uvedené a vůbec pro jiná místa oblohy stanoví se změny způsobené prostou precesí podle tabulky 12. ve Valouchových tabulkách astr., fys. a chem.

2. Na str. 51–53 se uvádí 30denní efemerida *zdánlivých poloh* pro 24 nejvýznačnější stálice. Zdánlivá poloha (viz na př. Ročenky 1921 a 1922) vztahuje se k pohyblivé Zemi; liší se poněkud od střední polohy, neboť přihlíží k posuvům způsobeným paralaxou i aberací a vztahuje se k okamžitému ekvinokciu. Uvedené datum občanské — počínající den o půlnoci — skládá se ze dvou částí; jeden sčítanec je ve sloupci nadepsaném „Občanské datum“, druhý sčítanec ve sloupci označeném t . Souhrn značí přibližně dobu svrchního průchodu místním poledníkem v místním čase.

3. Pro stálice, jejichž střední místo pro epochu 1932·0 je známo, stanoví se zdánlivá místa podle *redukčních veličin* (str. 50), platných pro rok 1932.

*) Viz str. 5.

4. Tabulka na str. 49 podává desítidenní *efemeridu* pro *polohu Polárky* při svrchním průchodu jejím greenwichským poledníkem, zároveň obsahuje (ve sloupci 4.) okamžik *svrchního průchodu* středoevropským poledníkem ve *SEC* a (ve sloupci 5.) *azimut A* při největší digressi východní nebo západní, počítaný od severního bodu obzoru. Tabulka poslouží při přesnějším určování polední přímky.

B)

Ve druhém oddělení seznamu stálic sestaveny jsou tyto veličiny :

a) *Roční paralaxa* π (v prvním a druhém sloupci), což jest úhel, v němž se spatřuje se stálice planetární jednotka rovná střední vzdálenosti Slunce od Země (= 149,500.000 km), a to zjištěná buď spektrálně anebo trigonometricky. Hodnoty pro paralaxy jsou převzaty ze seznamu který, uveřejnil *Frank Schlesinger*, (Catalogue of bright stars, Yale University Observatory 1930).

b) *Hvězdná velikost* m (ve třetím sloupci) podle harvardské stupnice.

c) Tak zv. *absolutní velikost* M (ve čtvrtém sloupci), t. j. velikost, kterou by stálice měla, kdyby byla posunuta do vzdálenosti 10 *par-sec*, takže by měla paralaxu 0.1". Absolutní velikost souvisí s hvězdnou velikostí a paralaxou vztahem $M = m + 5.0 + 5 \log \pi$.

d) *Svitivost* L (luminosity) v pátém sloupci. Příslušná stupnice fotometrická klade svitivost Slunce $L = 1$, při čemž se předpokládá pro Slunce $m = -26.6$, $M = 5.0$. Souvislost vyjadřují vztahy

$$\log L = -0.400 m - 2 \log \pi \quad \text{a} \quad \log L = 2 - 0.4 M.$$

Pro hvězdné *obry* (hvězdy plynové) jest $L > 1$ neboli $M < 5$, pro *trpaslíky* (hvězdy husté) $L < 1$ neboli $M > 5$.

e) *Spektrální třída stálice* (6. sloupec) podle rozdělení harvardského.

f) *Průměr stálice* zjištěn interferometricky, při čemž průměr Slunce = 1.

g) *Radiální rychlost* (7. sloupec) vzhledem ke sluneční soustavě, při čemž označení kladné značí vzdalování, záporné pak přibližování. Hodnoty jsou rovněž převzaty ze Schlesingerova Katalogu (viz a). Označení v poukazuje na proměnlivost.

*

Střední místa stálic pro 1932-0.

Jméno stálice	Rektas- cense 1932°0		Rohční variance		Vlastní pohyb za 100 let		Dekli- nace 1932°0		Rohční variance		Vlastní pohyb za 100 let		π parallaxa $\times 1000$		hvězdná velikost		hv. vel. 10 parsec.		světlost $\odot = 1$		Spektrum		Průměr $\odot = 1$		Radial. rychlost		
	<i>h</i>	<i>m</i>	<i>s</i>	<i>s</i>	<i>s</i>	<i>s</i>	<i>°</i>	<i>'</i>	<i>"</i>	<i>°</i>	<i>'</i>	<i>"</i>	<i>"</i>	<i>"</i>	<i>m</i>	<i>m</i>	<i>M</i>	<i>L</i>	<i>M</i>	<i>L</i>					<i>km/sec</i>		
1 α Androm. (Strah)	0	4	52°0	+3°10	+	1	+28	42	54	+19°9	-16	40	2°15	0°2	86	Aop										-11 v	
2 β Cassiop.	0	5	32°1	3°19	+	7	-58	46	29	19°9	-18	71	2°42	1°7	14	F 5										12	
3 γ Pegasi (Algenib)	0	9	43°8	3°09	0	14	48	20	20°0	0	10	2°87	-2°1	711	B 2											+ 5	
4 α Cassiop. (Sedir)	0	36	38°1	3°39	+	1	-56	9	53	19°8	-2	17	2°1-2°6			K 0										- 4	
5 γ Cassiop.	0	52	35°2	3°61	+	0	-60	20	56	19°5	0	36	2°25	0°0	97	Bop										- 7	
6 β Androm. (Mirach)	1	5	55°0	3°35	+	1	-35	15	38	19°1	-11	44	2°37	0°6	58	Ma										0	
7 α Eridani (Achernar)	1	35	11°1	2°24	+	1	-57	34	54	18°3	-3	45	0°60	-1°1	35	B 5										19	
8 α Ursae min. (Polaris)	1	37	59°4	33°16	+	17	-88	56	19	18°2	0	12	2°12 v	-2°5	10	F 8										var.	
9 γ Androm. (Alamak)	1	59	42°9	3°68	0	42	0	16	17°3	-4	15	2°28	-1°8	18	K 0											-11	
10 α Arietis (Hamal)	2	3	20°1	3°38	+	1	-23	8	30	17°1	-14	33	2°23	2°4	80	K 2										-14°1	
11 σ Ceti (Mira)	2	15	54°5	+3°03	0	-3	17	8	+16°4	-22	13	2°0-0°6				Md										var.	
12 α Ceti (Menkab)	2	58	43°3	3°13	0	3	49	27	14°2	-7	17	2°82	-1°0	39	Ma											-25	
13 γ Persei	2	59	51°4	4°33	0	53	14	30	14°2	0	17	3°08	-0°8	49	F ₅ A ₃											1 v	
14 β Persei (Algol)	3	3	44°1	3°00	0	40	41	42	14°0	0	25	2°3-3°5				B 8										6 v	
15 α Persei (Mirfak)	3	19	27°4	4°28	0	49	37	15	12°9	-2	20	1°90	-1°6	435	F 5											- 2	
16 γ Tauri (Alkyone)	3	43	26°2	3°56	0	23	53	47	11°2	-4	13	2°06	-2°0	627	B 5 p											11	
17 α , Tauri (Aldebaran)	4	32	0°9	3°44	0	16	22	27	7°3	-18	57	1°06	-0°2	116	K 5											54	
18 ι Aurigae	4	52	33°6	3°90	0	-33	3	37	5°8	-1	21	2°90	-0°5	157	K 2											17	
19 β Orionis (Rigel)	5	11	16°1	2°88	0	-8	16	44	4°2	0	6	0°34	-5°8	20310	B 8 p											23 v	
20 α Aurigae (Capella)	5	11	39°7	4°43	+	1	-45	55	51	3°8	-42	68	0°21	-0°6	179	G 0										29 v	
21 γ Orionis (Bellatrix)	5	21	28°0	+3°22	0	6	17	23	+3°4	-1	17	1°70	-2°7	193	B 2											16	
22 β Tauri	5	21	50°4	3°79	0	-28	33	6	3°2	-17	35	1°78	-0°5	158	B 8											10	
23 ϵ Orionis	5	32	45°7	3°04	0	-1	14	38	2°4	0	8	1°75	-3°7	3160	B 0											17	
24 δ Orionis	5	37	19°6	3°03	0	-1	58	37	2°0	1	8	2°05	-3°4	2400	B 0											27 v	
25 α Orionis (Betelgeuse)	5	51	20°3	3°25	0	-7	23	45	0°8	+0	12	0°5-1°1			Ma											19 v	
26 β Aurigae	5	54	32°4	4°40	-	1	-44	56	33	+0°5	1	29	2°07	-0°6	177	A o p											21 v
																											-19 v

Střední místa stálic pro 1932-0.

Jméno stálice	Rektas- cense 1932 o			Roční variac za 100 let			Dekli- nace 1932 o			Roční variac za 100 let			Vlastní pohyb za 100 let			hlavní hvězdná velikost			hv. vel. 10 par. sec		světlost		Spektrum	Průměr ☉ = 1	Radař. rychlost	
	<i>h</i>	<i>m</i>	<i>s</i>	<i>s</i>	<i>s</i>	<i>s</i>	<i>o</i>	<i>'</i>	<i>"</i>	<i>s</i>	<i>s</i>	<i>s</i>	<i>"</i>	<i>"</i>	<i>"</i>	<i>m</i>	<i>m</i>	<i>M</i>	<i>L</i>	<i>km/sec</i>	<i>km/sec</i>					
27 β Canis maior.	6	19	42 ²	+	2 ⁶⁴	0	-17	55	15	-	1 ⁷	0	12	1 ⁹⁹	-3 ⁰	1600	B I									
28 α Argus (Canopus)	6	22	26 ⁵	1 ³³	0	-52	39	28	-	1 ⁹	3	16	-0 ⁸⁶	-4 ⁸	8630	F O										
29 γ Geminorum	6	33	47 ⁰	3 ⁴⁷	0	+16	27	32	-	3 ⁰	-4	47	1 ⁹³	0 ³	77	A O										
30 α Canis maior. (Sirius)	6	42	0 ²	2 ⁶⁴	-4	-16	37	18	-	4 ⁹	-121	375	-1 ⁵⁸	1 ³	301	A O										
31 ε Canis maior.	6	55	57 ¹	+	2 ³⁶	0	-28	52	42	-	4 ⁸	0	12	1 ⁶³	-3 ⁰	1540	B I									
32 ζ Geminorum	7	0	4 ⁶	3 ⁵⁶	0	+20	40	18	-	5 ²	0	4	3 ⁷	-4 ¹												
33 εs Geminorum (Castor)	7	30	15 ⁷	3 ⁸³	-1	+32	2	20	-	7 ⁸	-10	74	1 ⁵⁸	0 ⁹	43	A O										
34 α Canis min. (Procyon)	7	35	44 ⁵	3 ¹⁴	-5	+5	24	2	-	9 ²	-103	310	0 ⁴⁸	2 ⁹	7	F 5										
35 β Geminorum (Pollux)	7	41	9 ⁴	3 ⁶⁷	-5	+28	11	31	-	8 ⁶	-5	110	1 ²¹	1 ⁴	27	K O										
36 β Cancri	8	12	49 ⁷	3 ²⁵	0	+9	23	47	-	11 ⁰	-4	16	3 ⁷⁶	-0 ²	122	K 2										
37 α Hydræ (Alford)	9	24	14 ⁷	2 ⁹⁵	0	-8	21	47	-	15 ⁵	+	3	16	2 ¹⁶	-1 ⁸	544	K 2									
38 α Leonis (Regulus)	10	4	46 ¹	3 ²⁰	-2	+12	18	1	-	17 ⁶	+	1	55	1 ³⁴	0 ⁰	96	B 8									
39 β Ursæ ma. (Merak)	10	57	45 ⁰	3 ⁶³	+1	+56	44	51	-	19 ³	+	4	43	2 ⁴⁴	0 ⁶	57	A O									
40 α Ursæ ma. (Dubhe)	10	59	32 ⁸	3 ⁷²	-2	-62	7	7	-	19 ⁴	-	7	30	1 ⁹⁵	-0 ⁷	184	K O									
41 δ Leonis	11	10	20 ⁶	+	3 ¹⁰	+1	+20	53	48	-	19 ⁷	-13	72	2 ⁵⁸	1 ⁹	179	A 3									
42 β Leonis (Denebola)	11	45	35 ⁵	3 ⁰⁶	-3	+14	57	8	-	20 ¹	-12	95	2 ²³	2 ¹	14	A 2										
43 γ Ursæ ma. (Fekda)	11	50	15 ⁷	3 ¹⁶	+1	+54	4	23	-	20 ⁰	+	1	41	2 ⁵⁴	0 ⁶	57	A O									
44 α Crucis	12	22	48 ¹	3 ³²	-1	-62	43	21	-	20 ⁰	-	15	1 ⁵⁸	-2 ⁵	1038	B I										
45 β Crucis	12	43	44 ⁰	3 ⁴⁹	-1	-59	19	2	-	19 ⁷	-	1	11	1 ⁵⁰	-3 ³	2076	B I									
46 ζ Ursæ ma. (Mizar)	13	21	11 ⁴	2 ⁴²	+1	+35	16	48	-	18 ⁸	-	3	43	2 ⁴⁰	0 ⁶	47	A 2 p									
47 α Virginis (Spica)	13	21	36 ⁴	3 ¹⁶	0	+10	48	25	-	18 ⁸	-	3	17	1 ²¹	-2 ⁶	1136	B 2									
48 η Ursæ maior. (Alkaid)	13	44	51 ⁷	2 ³⁶	-1	+49	39	8	-	17 ⁴	-	1	13	1 ⁹¹	-2 ⁵	1000	B 3									
49 β Centauri	13	59	0 ⁴	4 ²²	0	-60	2	45	-	18 ⁰	-	2	20	0 ⁸⁶	-2 ⁶	1133	B 3									
50 α Bootis (Arcturus)	14	12	33 ⁵	2 ⁷³	-8	+19	32	9	-	18 ⁸	-190	85	0 ²⁴	-0 ¹	111	K O 32										
51 α Centauri	14	34	57 ⁹	+	4 ⁰⁶	-49	-60	33	20	-	14 ⁹	+	72	0 ⁰⁶	4 ⁵	2	G O 5s									
52 α Librae (Kifa již.)	14	47	6 ⁷	3 ³²	-1	-15	45	37	-	15 ⁰	-	7	73	2 ⁹⁰	2 ²	13	A 3									

Střední místa stálic pro 1932-0.

Jméno stálice	Rektas-cense 1932° 0			Roční Variate			Dekli-nace 1932° 0			Roční Variate			Vlastní pohyb za 100 let			hvězdná velikost			hv. vel. v 10 par.sec.		světlost L		Spektrum	Průměr ⊙ =	Radiál. rychlost
	h	m	s	s	s	s	o	i	o	o	o	o	o	o	o	o	o	M	M	⊙ = 1	⊙ = 1				
53 β Ursae min.	14	50	52.0	-0.19	-1	+74	26	0	-14.7	+	1	35	2.24	0.0	K 5	18									
54 β Librae (Kifa sev)	15	13	20.6	+3.23	-1	-9	7	59	-13.4	-	24	2.74	-0.4	B 8	var.										
55 α Coron. bor. (Gemma)	15	31	48.4	+2.54	+	-26	56	33	-12.2	-	9	44	2.31	0.5	A 0	5 v									
56 α Serpentis (Unukalhat)	15	40	55.0	+2.95	+	6	38	13	-11.4	+	5	45	2.75	1.0	K 0	3									
57 α Scorpii (Antares)	16	25	14.0	+3.68	0	-26	16	57	-8.1	-	2	20	1.22	-2.3	Ma-A3	430									
58 β Herculis	16	27	17.7	+2.58	-1	-21	38	12	-7.9	-	2	21	2.81	-0.5	K 0	-20 v									
59 α, Herculis	17	11	32.7	+2.73	0	-14	28	0	-4.2	+	4	7	3.1	-3.4	M b	405									
60 α Ophiuchi (Rasalgaue)	17	31	46.6	+2.78	+	-12	36	30	-2.7	-	22	52	2.14	0.7	A 5	-32	var.								
61 β Ophiuchi	17	40	6.7	+2.06	0	4	35	40	-1.6	+	16	36	2.94	0.7	K 0	-12									
62 γ Draconis (Etamin)	17	55	1.5	+1.39	0	-51	29	47	-0.5	-	2	28	2.42	-0.3	K 5	-28									
63 δ Ursae min.	17	54	8.7	-19.49	+	-186	36	47	-0.4	+	5	18	4.44	0.7	A 0	-8									
64 ε Sagittarii	18	19	39.5	+3.98	0	-34	25	7	-1.6	-	12	19.5		A 0	-11										
65 α Lyrae (Vega)	18	34	38.1	2.03	-2	-38	43	10	-3.3	+	28	123	0.14	0.6	A 0	-14									
66 β Lyrae	18	47	34.1	2.21	0	-33	10	58	-4.1	0	3	3.4	-4.1	Es B2 p	-19										
67 α Aquilae (Alair)	19	47	27.9	2.93	-4	-8	41	15	-9.4	+	39	200	0.89	2.4	A 5	-25	var.								
68 η Aquilae	19	49	0.5	3.06	0	0	49	48	-9.2	0	5	3.7	-4.3	G o p	-6										
69 γ Cygni	20	19	47.2	2.15	0	-40	2	17	-11.5	0	7	2.32	-3.5	F 8 p	-4										
70 α Cygni (Deneb)	20	39	6.7	2.04	0	-45	2	12	-12.8	0	-5	1.33		A 2 p	-4										
71 α Cephei	21	16	57.4	+1.43	+	-62	17	49	-15.2	+	5	78	2.60	2.1	A 5	6									
72 β Aquarii	21	27	58.8	3.16	0	-5	52	16	-15.8	0	6	3.07	-3.0	G 0	5										
73 ε Pegasi	21	40	50.7	2.95	0	9	33	45	-16.5	+	1	20	2.54	-1.0	K 0	7									
74 α Aquarii (Alderamin)	22	2	17.5	3.08	0	0	39	3	-17.5	0	7	3.19	-2.6	G 0	-16										
75 δ Cephei	22	26	38.5	2.22	0	-58	4	0	-18.4	0	5	3.6	-4.3	G 0	-6										
76 α Pisc. austr. (Fomalhaut)	22	53	53.8	3.32	-2	-29	58	59	-19.1	-	16	122	1.29	1.7	A 3	9									
77 β Pegasi (Seat)	23	0	28.4	2.91	+	-27	42	49	-19.5	+	15	20	2.61	-0.9	Ma	6									
78 α Pegasi (Markab)	23	1	22.3	2.09	0	-14	50	21	-19.4	-	3	34	2.57	0.2	A 0	6	r. va								

Polaris = α Ursae minoris.

Změna azimutu ΔA v největší digressi v různých zeměpisných šířkách vzhledem k šířce 50° . $A_\varphi = A_{50} + \Delta A$.

Datum	Při svrchním průchodu greenwich. poledníkem		SEČ svrchního průchodu středoev. poledn			A	
	α	δ					
1932							
	$h^m s$		$88^\circ 56'$			1°	
I I	37	50 ³	42	18	57	7	38 ⁵
II		39 ⁶	44	18	17	37	38 ⁴
2I		28 ⁵	44	17	38	7	38 ⁴
3I		16 ⁶	44	16	58	36	38 ⁴
II 10		5 ¹	43	16	19	5	38 ⁵
20	36	55 ⁴	42	15	39	36	38 ⁵
III I		46 ⁷	40	15	0	9	38 ⁵
II		38 ⁸	38	14	20	42	38 ⁶
2I		33 ⁴	35	13	41	17	38 ⁷
3I		30 ⁷	32	13	1	55	38 ⁷
IV 10		29 ⁵	29	12	22	35	38 ⁸
20		30 ²	26	11	43	17	38 ⁹
30		33 ⁷	23	11	4	1	39 ⁰
V 10		39 ⁵	20	10	24	48	39 ¹
20		46 ⁴	18	9	45	36	39 ¹
30		54 ⁶	16	9	6	25	39 ²
VI 9	37	5 ⁰	15	8	27	16	39 ²
19		16 ³	14	7	48	8	39 ²
29		27 ⁴	13	7	9	0	39 ²
VII 9		39 ²	13	6	29	53	39 ²
19		51 ⁹	14	5	50	46	39 ²
29	38	3 ⁹	15	5	11	39	39 ²
VIII 8		15 ⁰	17	4	32	31	39 ¹
18		26 ⁰	19	3	53	23	39 ¹
28		36 ⁶	22	3	14	14	39 ⁰
IX 7		45 ⁴	24	2	35	4	38 ⁰
17		52 ⁶	28	1	55	52	38 ⁸
27		59 ¹	31	1	16	40	38 ⁸
¹⁾ X 7	37	4 ²	35	0	37	26	38 ⁷
17		7 ⁰	39	23	54	13	38 ⁶
27		7 ⁴	43	23	14	55	38 ⁵
XI 6		6 ³	47	22	35	35	38 ⁴
16		4 ³	51	21	56	13	38 ³
26	38	59 ¹	54	21	16	50	38 ²
XII 6		52 ³	57	20	37	23	38 ¹
16		44 ⁷	60	19	57	56	38 ⁰
26		35 ³	62	19	18	28	38 ⁰
¹⁾ X 16	39	6 ³	38 ⁴	0	2	4	38 ⁶
		6 ⁶	38 ⁸	23	58	9	38 ⁶

φ	88°			
	$56' 10''$	$56' 30''$	$56' 50''$	$57' 10''$
0	'	'	'	'
47	-5 ⁷	-5 ⁷	-5 ⁶	-5 ⁶
48	-3 ⁹	-3 ⁹	-3 ⁹	-3 ⁸
49	-2 ⁰	-2 ⁰	-2 ⁰	-2 ⁰
50	0 ⁰	0 ⁰	0 ⁰	0 ⁰
51	+2 ¹	+2 ¹	+2 ¹	+2 ¹

Spodní průchod středoevropským poledníkem ve středoevropském čase občanském nastává

$$12^h - 1^m 58^s$$

před nebo po svrchním průchodu.

Pro poledník položený 6^m na {východ} {západ} od poledníku středoevropského nutno dobu průchodu {zvětšiti} {zmenšiti} o 1^s , čímž obdrží se místní čas.

Čas největší digresse se vypočítá podle hodnot t (ve středním čase), jež podává následující tabulka. Nastává totiž okamžik největší digresse {východní} {západní}

t (hod. min.) {před svrchním průchodem} {po svrchním průchodu} anebo $12-t$ (hod. min.) {po spodním průchodu} {před spodním průchodem}.

Tabulka hodnot t .

φ	δ		
	$88^\circ 56'$	$88^\circ 57'$	$88^\circ 58'$
0	$h m$	$h m$	$h m$
47	5 54 ⁴	5 54 ⁵	5 54 ⁶
48	54 ³	54 ³	54 ⁴
49	54 ¹	54 ²	54 ²
50	53 ⁹	54 ⁰	54 ¹
51	53 ⁷	53 ⁸	53 ⁹

Redukční veličiny pro stálice v roce 1932.

Světová púlnoc.

Datum 0h	<i>t</i>	<i>f</i> /15	<i>g</i> /15	<i>G</i>	<i>h</i> /15	<i>H</i>	<i>i</i>	
	<i>a</i>	<i>s</i>	<i>s</i>	<i>h m</i>	<i>s</i>	<i>h m</i>	"	
I 1	-0'001	+0'01	0'57	18 3	1'36	23 26	-1'3	Rovnikové souřadnice α_0 δ_0 středního místa stálice pro začátek roku 1932-0 (str. 5.) prevedou se na zdánlivé souřadnice vzhledem k pravému ekvinoxu určitého data téhož roku
11	+0'026	0'13	58	23	35	22 48	2'7	
21	0'53	0'25	60	41	34	22 9	4'0	$\alpha_t = \alpha_0 + \Delta\alpha, \delta_t = \delta_0 + \Delta\delta$
31	081	0'35	62	18 57	32	21 30	5'2	redukčními vzorci
II 10	108	0'45	64	19 10	30	20 50	6'2	$\Delta\alpha^s = \frac{1}{15} [f + g \sin(G + \alpha_0) \operatorname{tg} \delta_0 + h \sin(H + \alpha_0) \operatorname{sec} \delta_0] + \mu_\alpha t$
20	135	0'53	67	21	28	20 8	7'1	
III 1	163	0'61	69	30	27	19 26	7'7	$\Delta\delta^s = \operatorname{icos} \delta_0 + g \cos(G + \alpha_0) + h \cos(H + \alpha_0) \sin \delta_0 + \mu_\delta t$
11	190	0'68	71	39	26	18 43	8'0	
21	217	0'75	72	47	25	17 54	8'1	Příslušné konstanty, t. zv. <i>nezávislé hodnoty denní</i> , sestaveny jsou ve vedlejší tabulce.
31	245	0'81	73	19 56	26	17 16	8'0	
V 10	272	0'89	74	20 5	27	16 34	7'7	Veličiny $\left\{ \begin{matrix} \mu_\alpha \\ \mu_\delta \end{matrix} \right\}$ značí vlastní roční pohyb v $\left\{ \begin{matrix} \text{rektascenzi} \\ \text{deklinaci} \end{matrix} \right\}$ vyjádřeny $\left\{ \begin{matrix} \text{časovými} \\ \text{obloukovými} \end{matrix} \right\}$ sek. (viz předcházející Seznam stálic.)
20	300	0'96	75	15 28	15 52	15 52	7'1	
30	327	1'05	76	26 30	15 12	14 34	6'3	Veličiny $\left\{ \begin{matrix} \mu_\alpha \\ \mu_\delta \end{matrix} \right\}$ značí vlastní roční pohyb v $\left\{ \begin{matrix} \text{rektascenzi} \\ \text{deklinaci} \end{matrix} \right\}$ vyjádřeny $\left\{ \begin{matrix} \text{časovými} \\ \text{obloukovými} \end{matrix} \right\}$ sek. (viz předcházející Seznam stálic.)
V 10	354	1'14	78	38 32	14 34	13 56	5'3	
20	382	1'24	80	20 50	33	13 56	4'2	Příklad. Určiti souřadnice Vegy (α Lyrae) pro okamžik vrcholení dne 27. X. 1932. Střední místo pro začátek roku má souřadnice (str. 48).
30	409	1'35	82	21 2	35	13 20	3'0	
VI 9	436	1'46	85	12 36	12 44	12 44	1'7	Podle vedlejší tabulky jest $t = 0'819, f/15 = 2'72 s, g/15 = 1'33 s, h/15 = 1'29 s, i = 6'8''$.
19	464	1'58	89	22 36	12 9	11 34	-0'4	
29	491	1'69	93	30 36	11 34	10 59	+1'0	Dále $\alpha_0 + G = 251'70 \quad \alpha_0 + H = 333'10$
VII 9	519	1'81	0'97	36 36	10 59	10 23	2'3	
19	546	1'92	1'01	41 34	10 23	9 47	3'6	Z redukčních vzorců plyne $\frac{g}{15} \sin(G + \alpha_0) \operatorname{tg} \delta_0 = -1'01 s$
29	573	2'02	06	45 33	9 47	8 30	4'7	
VIII 8	601	2'12	10	48 31	9 9	8 30	5'8	$\frac{h}{15} \sin(H + \alpha_0) \operatorname{sec} \delta_0 = -0'75 s$
18	628	2'21	14	51 29	8 30	7 50	0'7	
28	656	2'29	17	53 27	7 50	7 9	7'3	Podle vedlejší tabulky jest $t = 0'819, f/15 = 2'72 s, g/15 = 1'33 s, h/15 = 1'29 s, i = 6'8''$.
IX 7	683	2'36	20	55 26	7 9	6 27	7'8	
17	710	2'43	23	21 57	25	6 27	8'1	Dále $\alpha_0 + G = 251'70 \quad \alpha_0 + H = 333'10$
27	738	2'50	25	22 0	25	5 44	8'1	
X 7	765	2'57	28	3 26	5 1	4 19	7'9	Z redukčních vzorců plyne $\frac{g}{15} \sin(G + \alpha_0) \operatorname{tg} \delta_0 = -1'01 s$
17	792	2'64	30	8 27	4 19	3 37	7'5	
27	820	2'72	33	12 29	3 37	2 57	6'8	Dále $\alpha_0 + G = 251'70 \quad \alpha_0 + H = 333'10$
XI 6	847	2'80	35	17 31	2 57	1 38	5'9	
16	875	2'90	39	22 33	2 17	1 0	4'8	Z redukčních vzorců plyne $\frac{g}{15} \sin(G + \alpha_0) \operatorname{tg} \delta_0 = -1'01 s$
26	902	3'01	42	27 34	1 38	0 23	3'6	
XII 6	929	3'12	46	32 36	1 0	0 23	2'3	$\frac{h}{15} \sin(H + \alpha_0) \operatorname{sec} \delta_0 = -0'75 s$
16	957	3'24	51	36 36	0 23	23 45	+0'9	
26	984	3'37	1'56	39 36	23 45		-0'6	

$$\begin{aligned}
 i \cos \delta_0 &= 5'3 \\
 g \cos(G + \alpha_0) &= -6'3 \\
 h \cos(H + \alpha_0) \sin \delta_0 &= 10'8 \\
 \mu_\delta t &= 0'2
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 \Delta\alpha &= 0'98 s & \Delta\delta &= 9'8'' \\
 \alpha_t &= 18h 34m 39'1s \\
 \delta_t &= 38^\circ 43' 20''
 \end{aligned}$$

v soulase s efem. str. 53.

Zdnalivá poloha některých stálic v roce 1932.

(Pro svrchní průchod světovým poledníkem.)

Datum občan.	α Andromedae 2·1 ^m			α Cassiopeiae 2·2 – 2·8 ^m			β Andromedae 2·4 ^m			α Arietis 2·2 ^m		
	t	α	δ	t	α	δ	t	α	δ	t	α	δ
		<i>h m</i> 0 4	<i>o'</i> +28 42		<i>h m</i> 0 36	<i>o'</i> +56 9		<i>h m</i> 1 5	<i>o'</i> +35 15		<i>h m</i> 2 3	<i>o'</i> +23 8
		<i>d s</i>	<i>"</i>		<i>d s</i>	<i>"</i>		<i>d s</i>	<i>"</i>		<i>d s</i>	<i>"</i>
I 0	+0·7	51·5	63	+0·7	37·3	71	+0·8	54·9	51	+0·8	20·4	41
30	0·6	51·2	60	0·7	36·4	69	0·7	54·4	40	0·7	20·1	40
II 29	0·6	51·0	55	0·6	35·8	63	0·6	54·0	40	0·6	19·6	38
III 30	0·5	51·1	51	0·5	35·8	55	0·5	53·9	45	0·6	19·4	35
IV 29	0·4	51·6	50	0·4	36·3	49	0·4	54·3	37	0·5	19·6	34
V 29	0·3	52·5	51	0·3	37·5	47	0·4	55·1	37	0·4	20·2	34
VI 28	0·2	53·5	56	0·3	38·9	49	0·3	56·2	40	0·3	21·1	38
VII 28	0·2	54·5	63	0·2	40·4	55	0·2	57·3	46	0·2	22·1	43
VIII 27	+0·1	55·2	71	+0·1	41·5	64	+0·1	58·2	53	0·2	23·0	48
IX 26	-0·1	55·6	78	0·0	42·1	74	0·0	58·8	60	+0·1	23·8	53
X 26	0·1	55·6	83	-0·1	42·2	83	-0·1	59·0	66	-0·1	24·2	57
XI 25	0·2	55·4	86	0·2	41·9	90	0·1	59·0	71	0·1	24·4	59
XII 25	-0·3	55·1	86	-0·2	41·2	93	-0·2	58·7	72	-0·2	24·2	60
Stř. m. 1932·0		56·02 ^s	54·3"		38·06 ^s	53·3"		55·00 ^s	37·9"		20·05 ^s	30·3"

Datum občan.	α Persei 1·9 ^m			α Tauri 1·1 ^m			α Aurigae 0·2 ^m			α Orionis 1·0 – 1·4 ^m		
	t	α	δ	t	α	δ	t	α	δ	t	α	δ
		<i>h m</i> 3 19	<i>o'</i> +49 37		<i>h m</i> 4 32	<i>o'</i> +16 22		<i>h m</i> 5 11	<i>o'</i> +45 55		<i>h m</i> 5 51	<i>o'</i> +7 23
		<i>d s</i>	<i>"</i>		<i>d s</i>	<i>"</i>		<i>d s</i>	<i>"</i>		<i>d s</i>	<i>"</i>
I 0	+0·9	28·4	32	+0·9	2·1	36	+0·9	41·4	64	+1·0	30·7	53
30	0·8	27·9	34	0·8	2·0	36	0·9	41·3	68	0·9	30·7	51
II 29	0·7	27·1	33	0·7	1·5	35	0·8	40·7	69	0·8	30·4	50
III 30	0·6	26·5	29	0·7	1·1	34	0·7	40·0	69	0·7	29·9	49
IV 29	0·5	26·4	24	0·6	0·8	34	0·6	39·6	65	0·6	29·5	50
V 29	0·5	26·9	20	0·5	1·0	35	0·5	39·6	61	0·6	29·5	52
VI 28	0·4	27·8	18	0·4	1·5	37	0·4	40·2	58	0·5	29·8	53
VII 28	0·3	29·1	18	0·3	2·3	40	0·4	41·1	56	0·4	30·4	58
VIII 27	0·2	30·5	22	0·3	3·3	42	0·3	42·4	55	0·3	31·2	60
IX 26	+0·1	31·7	27	0·2	4·2	44	0·2	43·6	56	0·2	32·1	61
X 26	0·0	32·6	34	+0·1	5·0	45	+0·1	44·8	59	0·1	33·0	60
XI 25	-0·1	33·1	40	0·0	5·6	45	0·0	45·8	62	+0·1	33·8	57
XII 25	-0·1	33·2	45	-0·1	5·9	44	-0·1	46·3	67	-0·1	34·3	54
Stř. m. 1932·0		27·39 ^s	14·7"		0·92 ^s	26·7"		39·71 ^s	51·3"		29·34 ^s	45·3"

Zdánlivá poloha některých stálic v roce 1932.

(Pro svrchní průchod světovým poledníkem.)

Datum občan.	α Canis mai. - 1 ⁶ ^m			α_2 Geminorum 2 ⁰ ^m			α Canis min. 0 ⁵ ^m			α Leonis 1 ³ ^m		
	t	α	δ	t	α	δ	t	α	δ	t	α	δ
		<i>h m</i>	<i>o ' "</i>		<i>h m</i>	<i>o ' "</i>		<i>h m</i>	<i>o ' "</i>		<i>h m</i>	<i>o ' "</i>
		6 42	-16 37		7 30	+32 2		7 35	+5 23		10 4	+12 7
		<i>d</i>	<i>s</i>		<i>d</i>	<i>s</i>		<i>d</i>	<i>s</i>		<i>d</i>	<i>s</i>
I 0	+1 ⁰	10 ⁴	13	+1 ⁰	17 ⁵	26	+1 ⁰	46 ⁰	68	+1 ¹	46 ¹	60
30	0 ⁹	10 ⁵	19	0 ⁹	17 ⁹	28	0 ⁹	46 ³	64	1 ¹	46 ⁸	57
II 29	0 ⁸	10 ²	23	0 ⁹	17 ⁷	30	0 ⁹	46 ¹	62	0 ⁹	47 ²	55
III 30	0 ⁸	9 ⁷	25	0 ⁸	17 ³	32	0 ⁸	45 ⁷	62	0 ⁹	47 ¹	56
IV 29	0 ⁷	9 ²	23	0 ⁷	16 ⁷	32	0 ⁷	45 ³	62	0 ⁸	46 ⁸	57
V 29	0 ⁶	8 ⁹	19	0 ⁶	16 ⁴	31	0 ⁶	45 ⁰	64	0 ⁷	46 ⁴	59
VI 28	0 ⁵	9 ⁰	13	0 ⁵	16 ⁵	29	0 ⁵	45 ⁰	66	0 ⁷	46 ²	60
VII 28	0 ⁴	9 ⁵	7	0 ⁵	16 ⁹	27	0 ⁵	45 ⁴	68	0 ⁶	46 ¹	60
VIII 27	0 ³	10 ²	3	0 ⁴	17 ⁶	24	0 ⁴	46 ⁰	70	0 ⁵	46 ³	60
IX 26	0 ³	11 ⁰	1	0 ³	18 ⁶	22	0 ³	46 ⁸	69	0 ⁴	46 ⁸	57
X 26	0 ²	11 ⁹	4	0 ²	19 ⁶	19	0 ²	47 ⁷	67	0 ³	47 ⁵	53
XI 25	0 ¹	12 ⁷	9	0 ¹	20 ⁷	17	0 ¹	48 ⁶	63	0 ²	48 ⁴	47
XII 25	0 ⁰	13 ³	17	0 ¹	21 ⁶	17	0 ¹	49 ³	58	0 ²	49 ⁴	42
Stř. m. 1932 ^o		9 ¹⁷ ^s	17 ³ ["]		15 ⁷³ ^s	20 ⁴ ["]		44 ⁵⁴ ^s	61 ⁹ ["]		45 ¹² ^s	61 ¹ ["]

Datum občan.	β Leonis 2 ² ^m			α Virginis 1 ² ^m			α Bootis 0 ² ^m			α Coronae 2 ³ ^m		
	t	α	δ	t	α	δ	t	α	δ	t	α	δ
		<i>h m</i>	<i>o ' "</i>		<i>h m</i>	<i>o ' "</i>		<i>h m</i>	<i>o ' "</i>		<i>h m</i>	<i>o ' "</i>
		11 45	+14 57		13 21	-10 48		14 12	+19 31		15 31	+26 56
		<i>d</i>	<i>s</i>		<i>d</i>	<i>s</i>		<i>d</i>	<i>s</i>		<i>d</i>	<i>s</i>
I 0	+1 ²	36 ⁰	62	+1 ³	36 ¹	26	+1 ³	33 ¹	56	+1 ⁴	47 ⁵	18
30	1 ¹	36 ⁹	57	1 ²	37 ¹	32	1 ²	34 ¹	50	1 ³	48 ⁵	11
II 29	1 ⁰	37 ⁵	56	1 ¹	37 ⁹	37	1 ²	35 ⁰	47	1 ²	49 ⁵	8
III 30	0 ⁹	37 ⁷	57	1 ⁰	38 ⁴	40	1 ¹	35 ⁶	40	1 ¹	50 ³	9
IV 29	0 ⁹	37 ⁷	59	0 ⁹	38 ⁶	42	0 ⁹	36 ⁰	52	1 ⁰	50 ⁹	14
V 29	0 ⁸	37 ⁴	62	0 ⁹	38 ⁶	42	0 ⁹	36 ⁰	57	0 ⁹	51 ¹	21
VI 28	0 ⁷	37 ¹	64	0 ⁸	38 ⁴	41	0 ⁸	35 ⁸	61	0 ⁹	51 ¹	27
VII 28	0 ⁶	36 ⁹	64	0 ⁷	38 ¹	39	0 ⁷	35 ⁵	63	0 ⁸	50 ⁸	31
VIII 27	0 ⁶	36 ⁸	63	0 ⁶	37 ³	38	0 ⁷	35 ¹	62	0 ⁷	50 ³	32
IX 26	0 ⁵	36 ⁹	60	0 ⁵	37 ⁷	36	0 ⁶	34 ⁷	59	0 ⁶	49 ⁷	29
X 26	0 ⁴	37 ³	54	0 ⁵	37 ³	37	0 ⁵	34 ⁷	54	0 ⁶	49 ⁵	24
XI 25	0 ³	38 ¹	48	0 ⁴	38 ⁴	40	0 ⁴	35 ¹	46	0 ⁵	49 ⁶	16
XII 25	0 ²	39 ²	41	0 ³	39 ⁴	45	0 ³	35 ⁹	38	0 ⁴	50 ²	7
Stř. m. 1932 ^o		35 ⁵¹ ^s	68 ⁰ ["]		36 ⁴² ^s	24 ³ ["]		33 ⁴⁹ ^s	68 ⁷ ["]		48 ⁴¹ ^s	33 ¹ ["]

Zdánlivá poloha některých stálic v roce 1932.

(Pro svrchní průchod světovým poledníkem.)

Datum občan.	β Herculis 2'8 ^m			δ Ursae min. 4'4 ^m			α Lyrae 0'1 ^m			α Aquilae 0'9 ^m		
	t	α	δ	t	α	δ	t	α	δ	t	α	δ
		h m	o ' /		h m	o ' /		h m	o ' /		h m	o ' /
		16 27	+21 37		17 53	+86 36		18 34	+38 42		19 47	+8 40
		d	s		d	s		d	s		d	s
I 0	+1'4	16'5	59	+1'5	46'3	35	+1'5	36'3	60	+1'5	26'6	67
30	1'3	17'4	51	1'4	40'6	26	1'4	36'8	51	1'5	26'9	63
II 29	1'2	18'3	47	1'3	57'9	20	1'3	37'6	45	1'4	27'5	59
III 30	1'2	19'2	48	1'2	68'4	19	1'2	38'6	43	1'3	28'3	59
IV 29	1'1	19'9	52	1'1	77'4	24	1'2	39'6	47	1'2	29'2	61
V 29	0'9	20'3	58	1'1	82'1	32	1'0	40'4	54	1'1	30'1	67
VI 28	0'9	20'5	64	1'0	81'0	42	1'1	40'9	63	1'1	30'8	73
VII 28	0'8	20'3	69	0'9	74'4	50	0'9	40'9	72	0'9	31'1	79
VIII 27	0'8	19'8	71	0'8	63'6	56	0'8	40'5	78	0'9	31'1	83
IX 26	0'7	19'3	71	0'7	50'8	57	0'8	39'8	81	0'8	30'7	85
X 26	0'6	18'0	67	0'6	38'7	54	0'7	39'1	80	0'7	30'2	85
XI 25	0'5	18'8	60	0'6	29'2	47	0'6	38'6	75	0'6	29'9	83
XII 25	0'4	19'3	52	0'5	24'8	37	0'5	38'5	66	0'6	29'8	79
Stř. m. 1932'0		17'67 ^s	71'8 ["]		68'73 ^s	47'5 ["]		38'09 ^s	69'8 ["]		27'90 ^s	75'4 ["]

Datum občan.	α Cygni 1'3 ^m			β Aquarii 3'1 ^m			α Aquarii 3'1 ^m			α Pegasi 2'6 ^m		
	t	α	δ	t	α	δ	t	α	δ	t	α	δ
		h m	o ' /		h m	o ' /		h m	o ' /		h m	o ' /
		20 39	+45 1		21 27	-5 52		22 2	-0 38		23 1	+14 50
		d	s		d	s		d	s		d	s
I 0	+1'6	4'7	72	+1'6	57'9	24	+1'6	16'7	69	+1'7	21'6	22
30	1'5	4'7	63	1'5	57'9	26	1'5	16'6	71	1'6	21'4	19
II 29	1'4	5'2	55	1'5	58'3	26	1'5	16'9	72	1'5	21'4	15
III 30	1'3	6'0	50	1'4	58'9	24	1'4	17'4	71	1'4	21'7	14
IV 28	1'3	7'1	51	1'3	59'7	21	1'3	18'1	68	1'4	22'4	15
V 29	1'2	8'2	56	1'2	60'7	16	1'2	19'1	62	1'3	23'3	19
VI 28	1'1	9'1	65	1'1	61'0	10	1'1	20'0	56	1'2	24'3	25
VII 28	1'0	9'6	75	1'0	62'2	6	1'1	20'7	51	1'1	25'1	32
VIII 27	0'9	9'5	85	0'9	62'5	3	0'9	21'1	47	1'0	25'6	39
IX 26	0'8	9'0	91	0'9	63'4	2	0'9	21'1	45	0'9	25'8	43
X 26	0'8	8'3	95	0'8	62'0	3	0'8	20'8	45	0'9	25'6	46
XI 25	0'7	7'5	93	0'7	61'6	4	0'7	20'4	47	0'8	25'3	46
XII 25	0'6	7'1	88	0'6	61'4	6	0'6	20'1	49	0'7	25'0	44
Stř. m. 1932'0		6'71 ^s	71'7 ["]		58'80 ^s	16'1 ["]		17'49 ^s	63'0 ["]		22'27 ^s	20'7 ["]

Kalendář úkazů pro rok 1932.

Záhlaví každého měsíce podává orientační přehled o viditelnosti planet, hlavních rojů meteorických a zodiakového světla. Hvězdičkou * jsou vyznačeny případy zvláště pozoruhodné.

První sloupec Kalendáře se vztahuje na dobu od poledne do půlnoci, druhý od půlnoci do poledne. Lze tedy snadno přehlédnouti úkazy, které nastávají téže noci.

V Kalendáři sestaveny jsou tyto úkazy astronomické a to v *SEČ* :

a) *Minima proměnné Algolu = β Persei*, pokud připadají na středo-evropské hodiny noční, kdy je tato téměř cirkumpolární stálice více než 10° nad obzorem. Minima se uvádějí jen na desítiny hodin. Algol je u nás nad obzorem v poloze příhodné k pozorování:

v lednu: z večera do 4 ^h	v červenci: od 23 ^h do 3 ^h
v únoru: z večera do 2	v srpnu: od 20 do 3
v březnu: z večera do 0	v září: od 19 do 4
v dubnu: od 20 ^h do 22 ^h	v říjnu: od 18 do 5
v květnu: } nelze pozorovati	v listopadu: } po celou noc.
v červnu: }	v prosinci: }

Světlost Algolu se mění po dobu 9·3^h v každé periodě. Změna světlosti počíná se 4·6^h před minimem a končí se 4·6^h po minimu.

b) *Zákryty (Z)* stálic Měsícem a zcela blízké *apulsy*. Podrobnosti na str. 75. a násl. Uvedené časy — přibližné — týkají se *začátku* a *konce* zákrytu.

c) *Geocentrické konjunkce* (v rektascensi) planet s Měsícem a planet vzájemně, pokud nejmenší vzdálenost nepřesahuje 2°. Úhlový údaj značí, oč první objekt je severněji (+) neb jižněji (-).

d) *Úkazy měsíců Jupiterových*, pokud je lze bezpečně pozorovati i v menších dalekohledech, a to *zákryty (O)*, *zatmění (E)* a *přechody před deskou Jupiterovou (P)*. Při tom užito tohoto označování: čárka (-) za uvedenou dobou značí *začátek*, čárka vpředu značí *konec* zjevu. Na př. údaj 4^h 29^m - II E ukazuje k tomu, že začátek zatmění druhého měsíčku nastane v uvedenou dobu.

Místa, ve kterých družice vzhledem k planetě do stínu Jupiterova vstupují anebo vystupují, vyznačena jsou na str. 100.

POZN. Význačné polohy heliocentrické a geocentrické jednotlivých planet uvedeny jsou na str. 36. a 37.

Leden.

Venuše večerníci, zapadá 2^h—3^h po Slunci.
 Uranus zapadá před půlnocí.
 Zodiak. světlo na JZ.

*Merkur jitřenkou; největší vzdálenost dne 11.
 Neptun vychází 21^h—19^h.

Po celou noc vidit.: Jupiter vychází 19^h—17^h.
 Neviditelný: Mars, Saturn (♄ I 17).
 Meteory: 2. a 3. Bootidy; rad. vrcholí v 8^h.

12^h — 24^h SEČ

0^h — 12^h SEČ

0.	- 23 ⁴² II O
1.	☾
2.	
3.	22 ³⁴ - IE
4.	20 ⁴¹ - 22 ⁵⁸ IP — 23·6 ^h Alg
5.	- 20 ⁰⁵ IO
6.	
7.	20·5 ^h Alg — 20 ³⁵ - 25 ²⁷ IV E — 21 ⁴² - II E
8.	☉
9.	- 20 ⁰⁵ II P
10.	17·2 ^h Alg
11.	22 ²⁶ - 24 ⁴⁴ IP
12.	- 21 ⁵¹ IO
13.	- 19 ¹⁰ IP
14.	
15.	☽
16.	19 ³⁰ - 22 ²² II P
17.	
18.	
19.	
20.	18 ³⁷ - 20 ⁵⁴ IP
21.	
22.	
23.	☿ 21 ⁴⁶ - 24 ³⁸ II P
24.	- 22 ⁴⁴ IV O
25.	- 19 ⁴⁰ II O
26.	21 ⁴⁶ Z: 80 Leo — 22 ⁴³ - IE
27.	20 ²¹ - 22 ³⁸ IP — 22·2 ^h Alg
28.	- 19 ⁴⁵ IO
29.	
30.	☾ 19·0 ^h Alg
31.	

1.	
2.	2 ^h Alg — 4 ⁰⁵ - IE — 5 ⁵⁰ Z: 550 β Vir
3.	2 ¹⁵ - 4 ³² IP
4.	- 1 ³⁹ IO
5.	
6.	4 ⁰⁵ - 6 ⁵⁷ II P
7.	1 ⁴⁸ - 5 ²⁴ III P
8.	- 2 ⁰¹ II O — 3 ²⁴ - IV O
9.	5 ⁵⁹ - IE
10.	4 ⁰⁰ - 6 ¹⁷ IP
11.	0 ²⁷ - IE — - 3 ²⁴ IO
12.	
13.	6 ²² - II P
14.	5 ¹⁰ - III P
15.	0 ¹⁷ - II E — - 4 ¹⁸ II O — 6 ^h ♂♄ ☾ (-2 ⁰)
16.	
17.	5 ⁴⁵ - IP
18.	2 ⁰² - IE — - 5 ⁰⁹ IO
19.	0 ¹¹ - 2 ²⁸ IP
20.	
21.	0 ¹⁶ Z: 406 β Tau
22.	2 ⁵² - II E — 4·5 ^h Alg
23.	
24.	
25.	1·3 ^h Alg — - 1 ³³ III O — 4 ¹⁵ - IE
26.	1 ⁵⁵ - 4 ¹² IP — 2 ^h ♀♄ ☾ (-1 ⁰)
27.	- 1 ¹⁹ IO
28.	
29.	5 ²⁷ - II E
30.	
31.	0 ⁰⁰ - 2 ⁵³ II P
1.	0 ³¹ - III E — - 4 ⁴⁹ III O

Únor.

Venuše večerníci; zap. 20^h—21^h. Saturn vychází krátce před Sluncem.

Uranus zapadá 23^h—21^h.

Zodiak. světlo na JZ.

Po celou noc vidit.: Jupiter (♃ II. 7) a Neptun (vych. 19^h—17^h)

Neviditelný: Merkur (svrch. ♄ II. 26); Mars (♂ II. 1)

12^h—24^h SEČ

0^h—12^h SEČ

1.	18 ⁴⁴ - II E — - 21 ⁵⁴ II O	2.	0 ³² - 5 ¹⁷ IVP — 3 ³⁸ - 5 ³⁶ I P
2.		3.	- 3 ⁰³ IO
3.	22 ⁰⁴ - 24 ³² I P	4.	
4.	- 18 ³⁹ III P — 19 ⁰⁶ - I E —	5.	
	- 21 ²⁹ IO	6.	
5.	- 18 ⁴⁸ I P	7.	2 ¹⁵ - 5 ⁰⁷ II P
6. ☽		8.	4 ²⁷ - III O
7.		9.	- 0 ² II E
8.	21 ¹⁶ - II O	10.	2 ²⁸ - IO — - 4 ⁵⁰ I E
9.	22 ^h ♀ ♂ ☾ (-1 ⁰⁰)	11.	
10.	23 ⁴⁸ - 26 ⁰⁵ I P	12.	
11.	20 ⁵⁴ - IO — - 21 ⁵⁴ III P —	13.	
	- 23 ¹⁹ I E	14.	3 ^{0h} Alg — 4 ²⁹ - II P
12.	- 20 ³¹ I P	15.	
13.		16.	- 2 ⁴⁶ II E
14. ♃		17.	4 ¹² - IO
15.	23 ²⁹ - IO	18.	1 ³¹ - 3 ⁴⁹ I P
16.	21 ⁰⁴ Z: 354 B Tau — 23 ^{8h} Alg	19.	- 1 ¹³ I E
17.	- 20 ³⁰ II P	20.	
18.	- 19 ²⁶ IVP — 19 ⁴⁵ Z: 134 B Gem	21.	
	- 21 ³⁴ - 25 ¹⁰ III P — 22 ³⁸ - IO	22.	10 ^h ♄ ♂ ☾ (-1 ⁰)
19.	20 ^{7h} Alg	23.	1 ⁴⁴ - II O
20.	- 19 ⁴² I E	24.	
21.		25.	3 ¹⁶ - I P
22. ☽	17 ^{5h} Alg	26.	0 ²³ - IO — 0 ⁵¹ - 4 ⁴⁸ III P —
23.			- 3 ⁰⁸ I E
24.	19 ⁵³ — 22 ⁴⁶ II P	27.	8 ^h ♀ ♂ ♃ (+0 ⁸⁰)
25.		28.	3 ³⁴ Z: ♂ Sco — 6 ¹⁰ Z: 4 Sco
26.	21 ⁴² — 23 ⁵⁹ I P	29.	
27.	- 21 ³⁷ I E	1.	3 ⁵⁹ - II O
28. ☾			
29.	- 20 ⁰⁷ III E		

Březen.

*Merkur večernicí; dne 23. nejv. vzdál.

Saturn vychází v 5^h—3^h.

*Venuše večernicí; zap. v 21^h—23^h.

Zodiak. světlo na JZ.

Po celou noc vidit.: *Jupiter* (zapadá k ránu) a *Neptun*.

Neviditelný: *Mars* a *Uranus*.

12^h — 24^h SEČ

0^h — 12^h SEČ

1.	
2.	22 ¹⁰ - 25 ⁰³ II P
3.	
4.	- 21 ¹³ II E — 23 ²⁷ - 25 ⁴⁴ IP
5.	20 ³⁴ - IO — - 23 ³¹ IE
6.	- 20 ¹¹ IP
7.	☉
8.	
9.	
10.	22 ^{4h} Alg
11.	- 23 ⁴⁸ II E
12.	22 ²¹ - IO
13.	19 ^{2h} Alg — 19 ⁴⁰ - 21 ⁵⁷ IP
14.	- 19 ⁵⁵ IE — 20 ⁴¹ - 25 ³⁵ IVE — 21 ⁰⁷ - III O — 23 ⁰⁶ Z: 38 B Aur
15.	)
16.	
17.	
18.	21 ⁴⁵ - II O
19.	
20.	19 ^h ♀♂ ((-1 ⁰) - 21 ²⁷ - 23 ⁴⁴ IP
21.	- 21 ⁵⁰ IE
22.	☿ 20 ³⁰ - 25 ⁰⁶ IV P
23.	
24.	
25.	
26.	
27.	- 21 ¹⁸ II P — 23 ¹⁶ - 25 ⁵³ IP
28.	20 ²⁴ - IO — - 23 ⁴⁶ IE
29.	☾ - 20 ⁰⁰ IP
30.	
31.	- 19 ³⁸ IVE

2.	
3.	5 ⁰¹ - IP
4.	2 ⁰⁸ - IO — 4 ¹² - III P
5.	
6.	
7.	
8.	- 0 ⁰⁶ III E — 1 ^{6h} Alg
9.	
10.	0 ²⁹ — 3 ²² II P
11.	3 ⁵⁴ - IO
12.	1 ¹³ - 3 ³⁰ IP
13.	- 1 ²⁶ IE.
14.	
15.	
16.	
17.	2 ⁵⁰ - II P
18.	
19.	- 2 ²² II E — 3 ⁰⁰ - IP
20.	0 ⁰⁸ - IO
21.	
22.	
23.	0 ³⁶ - III O
24.	
25.	
26.	0 ⁰⁷ - II O
27.	1 ⁵⁷ - IO — 3 ⁵² - 5 ⁰⁵ Z: τ Sco
28.	
29.	
30.	
31.	
1.	

Duben.

* *Venuše* večernicí; zapadá 23^h—24^h.
Jupiter zapadá 4^h—2^h.

Merkur jitřenka (nepříz.); dne 10.
 ve spod. ζ .

Saturn vychází ve 3^h—1^h.

Meteory: Lyridy dne 20. a 21.; rad.
 vrcholí ve 4^h.

Skoro po celou noc vidit.: *Neptun*; zapadá 5^h—3^h.

Neviditelný: *Mars*, vych. zcela krátce před Sluncem; *Uranus* (ζ dne 9.).

12^h - 24^h SEČ.

0^h - 12^h SEČ.

1.	- 21 ⁵⁰ III P
2.	20 ^{9h} Alg
3.	20 ⁵² - 23 ⁴⁵ II P
4.	22 ¹⁴ - I O
5.	- 20 ⁴⁹ II E — - 21 ⁵⁰ IP
6. ☽	
7.	
8.	21 ⁵⁴ - III P
9.	
10.	23 ²¹ - 26 ¹⁴ II P
11.	
12.	- 20 ⁰³ III E — 20 ²¹ Z: 49 Aur — 21 ²⁴ - 23 ⁴¹ IP — - 23 ²⁴ II E
13.	- 22 ⁰⁵ IE
14. ♃	
15.	
16.	21 ⁰² - 25 ⁵⁵ IV O
17.	
18.	
19.	20 ⁴⁰ - II O — 23 ¹⁶ - 25 ³³ IP
20. ☽	
21.	
22.	22 ^{6h} Alg
23.	
24.	
25.	19 ^{4h} Alg
26.	- 22 ⁵⁵ III O
27. ☾	22 ²⁰ - I O
28.	- 20 ³⁷ II P — - 21 ⁵⁴ IP
29.	
30.	

2.	2 ³¹ - II O
3.	
4.	1 ⁰⁶ - 3 ²² IP
5.	- 1 ⁴¹ IE
6.	
7.	
8.	
9.	
10.	- 1 ³¹ III P
11.	
12.	0 ⁰⁶ - I O
13.	
14.	
15.	
16.	1 ⁴⁰ - IP
17.	5 ^h ♃ ☽ ☾ (— 1 ⁰)
18.	1 ⁵² - II P
19.	
20.	- 0 ⁰³ III E
21.	- 0 ⁰⁰ IE
22.	
23.	
24.	
25.	
26.	
27.	0 ²⁵ - III E — 1 ¹⁰ - IP
28.	
29.	
30.	
1.	

Květen.

*Venuše večernicí; zap. 24^h—23^h;
v lesku dne 22.

Jupiter zapadá ve 2^h—0^h.

Neptun zapadá 3^h—1^h.

Merkur jitřenkou (nepřiz.); dne
8. největší vzdálenost.

Mars vychází před Sluncem.

Saturn vychází po půlnoci.

Uranus vychází před Sluncem.

12^h — 24^h SEČ

0^h — 12^h SEČ

1.	
2.	
3.	23 ¹² - III O
4.	
5.	⊕ 21 ³² - 23 ⁴⁹ IP — - 23 ¹⁵ II P
6.	- 22 ²⁰ I E
7.	- 20 ²⁵ II E
8.	
9.	18 ^h ♀ ♂ ((-1·2 ⁰))
10.	
11.	23 ²⁵ - IV P
12.	23 ⁰⁰ - II P — 23 ²⁸ - I P
13.	)
14.	- 21 ⁰³ III P — - 22 ⁵⁹ II E
15.	
16.	
17.	21 ¹⁹ Z: i Vir
18.	
19.	
20.	⊕ 22 ³⁷ - I O
21.	21 ³² - III P — - 22 ⁰⁰ I P
22.	
23.	
24.	
25.	
26.	
27.	(
28.	21 ⁵⁰ - I P — - 22 ⁵³ IV P — 22 ⁵⁷
	- II O
29.	- 22 ³⁵ I E
30.	
31.	

2.	
3.	
4.	
5.	0 ¹⁵ - I O
6.	
7.	
8.	
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	- 0 ¹⁵ I E
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	
21.	
22.	
23.	
24.	2 ⁵⁷ Z: ω Sag
25.	
26.	
27.	
28.	0 ³⁵ - I O
29.	
30.	
31.	
1.	

Červen.

Merkur ve 2. pol. měsíce večerníci.
 Venuše do 29., kdy je ve spod. σ se
 Sluncem, večerníci.
 Jupiter a Neptun zapad. kolem půlnoci.

Merkur počátkem měs. jitřenkou.
 Mars vychází ráno, ve 3h—2h.
 Saturn a Uranus vycházejí po půlnoci.

Hvězd. soumrak trvá celou noc.

12^h — 24^h SEČ.

0^h — 12^h SEČ.

1.			2.	- 0 ⁰⁰ III E
2.			3.	
3.			4.	
4.	☿	23 ⁴⁸ - IP	5.	
5.		21 ⁰³ - IO	6.	- 0 ³⁰ IE
6.		- 23 ²² II P — 23 ^h ♀ σ ζ (-3 ⁰⁰)	7.	
7.			8.	
8.			9.	
9.			10.	
10.		19 ^h Ψ σ ζ (-0 ⁷⁰)	11.	
11.	)	22 ⁰⁵ Z: 83 Leo	12.	
12.			13.	
13.		22 ⁰⁴ Z: 49 Vir — - 22 ³² IP	14.	
14.			15.	
15.		- 22 ³⁶ II E	16.	
16.			17.	
17.			18.	
18.	☺		19.	
19.			20.	
20.		22 ¹⁵ - IP	21.	
21.			22.	
22.			23.	1 ⁵⁵ Z: 39 Aqr
23.			24.	
24.			25.	
25.	(		26.	
26.			27.	
27.			28.	
28.		21 ³² - IO	29.	
29.		- 21 ⁰¹ IP	30.	3 ¹⁵ Z: 66 Ari
30.			1.	

Červenec.

Merkur večernicí; dne 20. nej-
větší vzdálenost.

Venuše jitřenka.

Jupiter zapadá hned po Slunci
(22^h—21^h).

Mars vychází po půlnoci (2^h—1^h).

Uranus vych. před půlnocí (24^h—22^h)

Neptun zap. před půlnocí (23^h—21^h).

Celou noc viditelný: *Saturn*; dne 24. δ se Sluncem.
Hvězdný soumrak trvá v první polovici měsíce po celou noc.

12^h — 24^h SEČ

0^h — 12^h SEČ

1.
2.
3. ☽
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.
11.)
12.
13.
14. 22⁰⁷ Z: 135 B Sco
15.
16.
17. ☽ 23^{1h} Alg
18.
19.
20. 19^{9h} Alg
21.
22.
23.
24.
25. ☾
26.
27.
28.
29.
30.
31.

2.
3.
4.
5.
6.
7.
8. 2^h Ψ δ ☾ (—0⁴⁰)
9.
10.
11.
12.
13.
14.
15. 2^{2h} Alg
16.
17.
18.
19.
20.
21.
22.
23.
24.
25.
26.
27.
28.
29.
30. 2⁴⁸ Z: 406 B Tau
31.
1.

Srpen.

Merkur na zač. měsíce večernicí.
Saturn zapadá k ránu, 4^h—2^h.
Uranus vychází ve 22^h—20^m.

Merkur od 17. (vespod. ♂) jitřenkou.
Venuše jitřenkou; vych. ve 2^h—1^h;
dne 5. v lesku.
Mars vychází v 1^h—0³⁰,

Nevidit : *Jupiter*, dne 26. v ♂ se Sluncem; *Neptun*, dne 31. v ♂ se Sluncem.
Meteory: Perseidy dne 11. a 12.

12^h — 24^h SEČ

0^h — 12^h SEČ

1.	
2.	☿
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	
9.	) 21:6 ^h Alg
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	☺
17.	
18.	
19.	
20.	
21.	
22.	
23.	
24.	☾
25.	
26.	
27.	
28.	
29.	) 23:3 ^h Alg
30.	
31.	♁

2.	
3.	
4.	10 ^h ♀ ♂ ((—0:2 ⁰)
5.	
6.	
7.	0:8 ^h Alg
8.	
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	
21.	
22.	
23.	
24.	2 ⁴⁵ - 4 ⁰² Z: q Tau — 3 ⁰⁴ - 4 ⁰³ Z: 20 Tau — 3 ¹² - 4 ³¹ Z: 21 Tau — 3 ³³ Z: 16 Tau — 4 ³⁴ Z: 22 Tau
25.	
26.	
27.	2:5 ^h Alg
28.	4 ^h ♀ ♂ ((—8:2 ⁰)
29.	
30.	
31.	1.

Září.

Saturn západá po půlnoci.

*Merkur jitřenkou; dne 3. největší vzdál., dne 29. ve spod. σ .

*Venuše jitřenkou; vych. v 1^h-2^h ; dne 7. v nejb. vzdál.

Mars vychází po půlnoci.

Jupiter vych. nedlouho před Sluncem.

Po celou noc viditelný: Uranus.

Neviditelný: Neptun.

Meteory: dne 1. a 2. Cassiop.

$12^h - 24^h$ SEČ

$0^h - 12^h$ SEČ

1.	20·1 ^h Alg.
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	)
8.	
9.	
10.	
11.	20 ⁰² Z: 27 Cap
12.	
13.	13 ^h ζ σ ϱ ($\zeta + 0^{\circ}8'$)
14.	☉ Část. zatm. ζ : 19 ⁰⁵ —24 ⁵⁶ .
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	
21.	21·8 ^h Alg
22.	
23.	(
24.	18·6 ^h Alg
25.	
26.	
27.	15 ⁴⁰ - 15 ⁵⁶ Z: α Leo
28.	
29.	
30.	☿

2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	1 ²⁵ Z: ν Aqr
14.	
15.	
16.	4·2 ^h Alg
17.	
18.	
19.	1·0 ^h Alg — 6 ²¹ Z: μ Ari
20.	
21.	
22.	
23.	
24.	
25.	
26.	
27.	
28.	8 ^h ψ σ ζ (+ 47'')
29.	
30.	
1.	

Říjen.

Merkur večernicí; nepříz. poloha.
Saturn zapadá před půlnocí.

Venuše jitřenkou; vych. 2^h—3^h.
Mars vychází kolem půlnoci.
Jupiter a *Neptun* vycházejí ve 4^h—2.^h
Zodiak. světlo na východě.

Celou noc viditelný: *Uranus*, dne 14. v 8 se Sluncem.
Meieory: dne 19. - 23. Orionidy.

12^h — 24^h SEČ

0^h — 12^h SEČ

1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6. ☽	
7.	
8.	
9.	
10.	
11.	20 ¹⁰ Z: 96 Aqr — 23·6 ^h Alg
12.	
13.	
14. ☉	20·3 ^h Alg
15.	13 ^h ♀ ♂ Ψ (— 0·2 ⁰)
16.	18 ⁴² Z: 47 Ari
17.	17·2 ^h Alg — 18 ⁴⁹ - 19 ¹³ Z: 27 Tau — 18 ⁵⁰ Z: η Tau — 19 ²⁷ Z: 28 Tau
18.	
19.	20 ²⁰ Z: 107 B Aur
20.	
21.	
22. ☾	
23.	
24.	
25.	20 ^h ♀ ♂ ☾ (+ 0·2 ⁰)
26.	
27.	
28.	
29. ♃	
30.	
31.	

2.	
3.	
4.	- 3 ⁵⁶ II O
5.	4 ²⁴ - I P
6.	- 4 ⁰¹ IO — 5·9 ^h Alg
7.	
8.	
9.	2·5 ^h Alg
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	5 ⁰⁴ - II E
19.	- 3 ²³ IV O
20.	3 ⁵⁶ Z: 406 B Tau — - 4 ²⁸ II P — 4 ^h ♀ ♂ ♃ (♀ — 0·1 ⁰)
21.	- 5 ¹⁰ I P
22.	
23.	4 ⁰¹ - III E
24.	7 ^h ♂ ♂ ☾ (— 0·9 ⁰); 8 ^h appuls
25.	
26.	
27.	4 ²⁰ - II P
28.	4 ⁵³ - I P
29.	4·4 ^h Alg — - 4 ²⁷ IO
30.	
31.	
1.	1·2 ^h Alg

Listopad.

Merkur večernice (nepřiz.); dne 14. nejdále od Slunce.

Saturn zapadá ve 22^h—20^h.

Uranus zapadá po půlnoci, 3³⁰—5³⁰.

Venuše jitřenkou; vych. 3^h—4^h.

Mars vychází krátce před půlnocí.

Jupiter a *Neptun* vycházejí po půlnoci.

Zodiakové světlo na JV.

Meteory: dne 13. - 18. Leonidy; dne 24. Andromedidy.

12^h — 24^h SEČ

0^h — 12^h SEČ

1.		2.	
2.		3.	- 5 ²⁷ III P
3.	22·1 ^h Alg	4.	
4.		5.	3 ⁰⁷ - I E — - 4 ²⁶ II O
5.	☽	6.	- 3 ³⁷ I P
6.	16 ⁴³ Z: 42 Aqr — 18·9 ^h Alg	7.	
7.		8.	
8.	22 ⁵⁶ Z: 60 B Psc	9.	
9.		10.	
10.		11.	
11.		12.	5 ⁰⁰ - I E
12.		13.	3 ¹⁸ - I P — 3 ³⁶ - IVP — - 5 ³⁴ I P
13.	☿	14.	0 ⁹ - 1 ³³ Z: <i>q</i> Tau — 0 ³⁰ - 1 ⁴⁷ Z: 20 Tau — 0 ⁴¹ - 2 ⁰¹ Z: 21 Tau — 2 ⁰⁶ Z: 22 Tau — - 2 ⁵⁰ IO
14.	17 ¹⁶ Z: <i>z</i> Tau	15.	
15.		16.	
16.		17.	
17.		18.	6·1 ^h Alg
18.		19.	1 ¹¹ Z: 35 B Cnc — 4 ⁴⁶ - II E
19.		20.	5 ¹⁵ - I P
20.		21.	2·9 ^h Alg — 3 ¹² - IVE — - 3 ⁵² III O — - 4 ³³ II O — - 4 ⁴⁶ IO — 9 ⁰² - 10 ⁰⁶ Z: <i>a</i> Leo — 3 ¹² - 4 ³³ ♃
21.	☾	22.	6 ^h ♃ ☽ ((+0 5 ⁰)) bez družic
22.		23.	0 ^h ♃ ☽ ((+2 ⁰))
23.	23·8 ^h Alg	24.	
24.		25.	
25.		26.	
26.	20·6 ^h Alg	27.	
27.		28.	- 3 ¹² III E — 3 ¹⁴ - I E — 4 ³¹ - II P — 4 ⁴⁵ - III O
28.	☼	29.	1 ⁴⁰ - 3 ⁵⁵ I P
29.	17·4 ^h Alg	30.	- 1 ¹⁰ IO — - 1 ⁵³ II P — - 2 ¹² IV P
30.		1.	

Prosinec.

Saturn zapadá brzo večer (20^h—18^h).
Uranus zapadá po půlnoci (3^h—1^h).

**Merkur* (od 4. ve spod. δ) jitřenkou; dne 23. nejdále od Slunce.

**Venuše* jitřenkou; vychází před Merkurém.

Mars a *Jupiter* vycházejí před půlnocí.
Neptun vych. pozdě večer (23³⁰—21^h).
Zodiak. světlo poč. měsíce na *JV*.

12^h — 24^h SEČ

0^h — 12^h SEČ

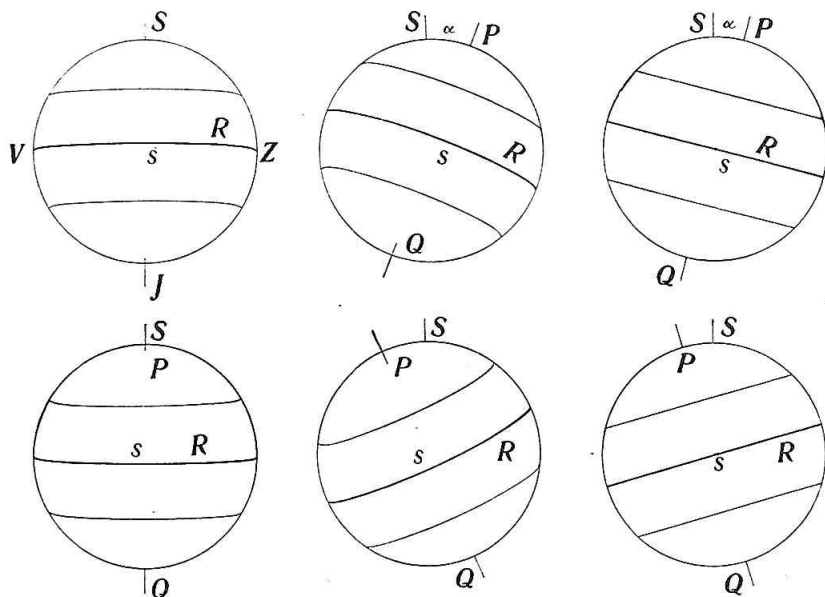
1.	
2.	
3.	19 ⁵⁹ Z: ι Aqr
4.	)
5.	
6.	
7.	
8.	
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	☉
14.	
15.	
16.	22·3 ^h Alg
17.	
18.	23 ⁴⁴ Z: 45 Leo
19.	13 ^h Ψ δ ζ (+0·9 ⁰) — 19·1 ^h Alg — 23 ^h δ ζ ζ (+3 ⁰)
20.	☾
21.	
22.	15·9 ^h Alg
23.	
24.	
25.	
26.	
27.	☽
28.	
29.	
30.	
31.	16 ³⁷ Z: σ Aqr

2.	
3.	
4.	
5.	3 ⁴⁷ - III E — 5 ⁰⁷ - I E — 9 ^h Ψ δ ζ (+1·6 ⁰)
6.	3 ³⁵ - 5 ⁵⁰ IP
7.	- 3 ⁰⁴ IO — - 4 ³¹ II O
8.	- 1 ²⁰ IV E
9.	- 2 ⁰⁶ III P
10.	0 ²⁸ Z: μ Ari
11.	4·6 ^h Alg
12.	7 ⁰⁰ - I E
13.	5 ³⁰ - I P
14.	1 ²⁸ - I E — 1·5 ^h Alg — 1 ⁵¹ - II E — - 4 ⁵⁷ IO
15.	- 2 ¹³ IP
16.	- 1 ³⁵ II P — 1 ⁴⁴ Z: 5 B Cnc — 6 ⁰³ III P
17.	
18.	
19.	1 ³⁵ - 2 ⁴³ Z: ϱ Leo — 4 ⁴⁰ Z: 49 Leo
20.	
21.	3 ²¹ - I E — 4 ²⁷ - II E — - 6 ⁵⁰ IO
22.	1 ⁵¹ - 4 ⁰⁵ IP
23.	- 1 ¹⁸ IO — 1 ²⁹ - 4 ⁰⁶ II P — 6 ⁵³ - III P
24.	
25.	3 ¹⁷ - 6 ²² IV O
26.	1 ^h φ δ ζ (φ o 7 sev.)
27.	
28.	5 ¹⁴ - I E — 7 ⁰³ - II E
29.	3 ⁴³ - 5 ⁵⁷ IP
30.	- 3 ⁰⁸ IO — 3 ⁵⁹ - 6 ³⁵ II P
31.	- 0 ²⁵ IP — 6·3 ^h Alg
1.	- 1 ²⁹ II O

Sluneční soustava v roce 1932.

Slunce.

Orientace na slunečním kotouči. Místa na povrchu slunečním se vyznačují podobně jako na zeměkouli *heliografickou šířkou a délkou*. Stupeň na povrchu slunečním má délku 12140 km. Se Země ve střední vzdálenosti se

Obr. 1. Poloha slunečního kotouče ve dnech

}	I. 6	III. 6	VI. 6
	VII. 7	IX. 8	XII. 7

Ve dnech I 6. a VII 7. splývá rotační osa sluneční s deklinačním obloukem *SJ*. V polohách III 6. a IX 8. je k Zemi přichýlen nejvíce pól jižní *Q*, resp. pól severní *P* (rovníková elipsa je nejvíce rozevřená). Středem kotouče prochází rovnoběžka $7^{\circ}25'$. Ve dnech VI 6. a XII 7. oba póly sluneční splývají právě s viditelným okrajem slunečním.

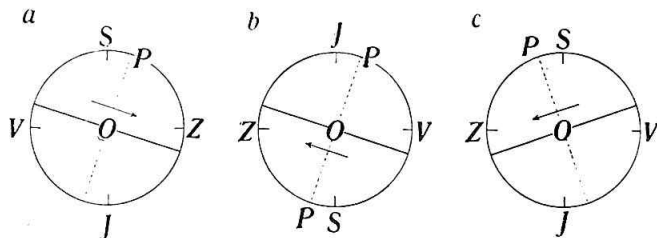
jeví prostému oku stupeň uprostřed kotouče v zorném úhlu $17''$, což padá pod mez fyziologického rozlišování rozměrů. Zornému úhlu $1'$ odpovídá skutečná délka 43470 km.

Poloha sluneční koule vzhledem k Zemi je určena jednak posičním úhlem α osy, jednak heliocentrickou šířkou β sluneční rovnoběžky, která prochází středem kotouče. Obě tyto veličiny sestaveny jsou v efemeridě na str. 19. Kladné označení mají rovnoběžky na severní polokouli sluneční.

Nejvíce od deklinačního oblouku SJ je osa PQ odchýlena ve dnech IV 7. a X 11. V prvním případě je $\alpha = -26^{\circ}4'$ (severní pól P od bodu S na západ) ve druhém případě je $\alpha = +26^{\circ}4'$ (severní pól P od bodu S na východ).

Podle postavení Země na ekliptice má souřadnicová síť různý vzhled a tudíž osa Slunce, jakož i poloha středu kotouče slunečního, různou polohu. Některé z důležitých poloh během roku 1932 jsou vyznačeny na obr. 1. O tom viz podrobněji v minulých Ročenkách, na př. 1924, str. 78.

Otáčení Slunce. Povrch Slunce se otáčí v téměř smyslu, ve kterém se otáčí i obíhá Země, avšak nikoliv jako tuhý celek, neboť rovníkové části rotují s největší úhlovou rychlostí, kdežto směrem k pólům této rychlosti souměrně ubývá.

Obr. 2.

Postup slunečních skvrn na kotouči slunečním *a*) při pozorování pouhým okem nebo neobracejícím (pozemským) dalekohledem, *b*) při pozorování obracejícím dalekohledem, *c*) při projekci hvězdářským dalekohledem.

Posiční úhly se čítají směrem od S přes V k J a Z . Má tedy bod S posiční úhel 0° , bod V pos. úhel 90° , body J a Z po řadě 180° a 270° . V případech *a* a *b* přibývá posičních úhlů proti otáčení ruček hodinových, kdežto v případě *c* ve smyslu otáčení ruček hodinových. Poloha bodů V a Z na obr. 2. platí pro případ, že hledíme na nebeské těleso (Slunce, Měsíc, dvojhvězdu atd.) obrácení k jihu a to s míst severní polokoule zemské. Obrátíme-li se tváří k severu, označení V a Z se vymění.

Vzhledneme-li prostým okem k Slunci, tu následkem otáčení východní okraj koule (zvaný také druhý, zadní, sequens) se k nám blíží, kdežto západní okraj (první, přední, praecedens) se vzdaluje. Skvrny se objevují nejdříve na východním okraji, projdou po jakési době středovým poledníkem, načež asi po 13 dnech mizejí na západním okraji (obr. 2a).

Hvězdářským dalekohledem spatřujeme v zorném poli okuláru tutéž situaci sluneční koule tak, jak ukazuje obr. 2b. Promítneme-li konečně Slunce na desku a pozorujeme-li obraz ve směru postupujících paprsků, má sluneční kotouč orientaci vyznačenou obr. 2c.

Synodický oběh rovníkového bodu na Slunci činí průměrně 27·28 dní. Posune se tedy pro pozemského pozorovatele takový bod za den průměrně o $13^{\circ}20'$, za hodinu o $0^{\circ}55'$, a to ve smyslu ubývajících délek heliografických.*) Greenwichská hvězdárna, jejímž jedním úkolem je také soustavné pozorování povrchu slunečního, zvolila základním poledníkem ten, jenž ve světovém polední 1. ledna 1854 procházel právě výstupným uzlem slunečního rovníku. V následující tabulce uvádíme, kdy tento základní poledník se stává středovým poledníkem slunečního kotouče. Od tohoto okamžiku se počíná nová otočka Slunce. Otočka 1. se začala 9. XI. 1853.

Otočka	začíná (1932 sČ)	denní pohyb (rovn. bodu)	Otočka	začíná (1932 sČ)	denní pohyb (rovn. bodu)
1048.	I. 18·19 ^d	13·17 ^e	1055.	VII. 27·02 ^d	13·23 ^o
1049.	II. 14·53	13·17	1056.	VIII. 23·25	13·21
1050.	III. 12·86	13·18	1057.	IX. 19·51	13·20
1051.	IV. 9·16	13·20	1058.	X. 16·80	13·19
1052.	V. 6·41	13·22	1059.	XI. 13·10	13·18
1053.	VI. 2·62	13·23	1060.	XII. 10·41	13·17
1054.	VI. 29·82	13·23			

Podle této tabulky možno jednoduchým výpočtem stanovit, kdy základní poledník prochází středem kotouče, nebo který poledník je v daný okamžik poledníkem středovým.

Tabulka je počítána za předpokladu, že se sluneční povrch se skvrnami otáčí jako celek jednou za dobu 25·38 dne (sidericky), takže denní průměrný posuv pro všechny šířky heliocentrické činí $14^{\circ}18'$. Ve skutečnosti však se doba jedné otočky od rovníku k pólům zvětšuje a tedy denní oblouk zmenšuje,**) jak ukazuje tabulka následující:

heliogr. šířka	doba sider. otočení	denní oblouk	předbíhání + opozdění —
0 ^o	25·39 ^d	14·37 ^o	+ 5·0 ^o
5	25·09	14·35	+ 4·5
10	25·19	14·29	+ 2·9
15	25·36	14·20	+ 0·3
20	25·59	14·07	— 3·2
25	25·89	13·91	— 7·5

*) Kdyby na obr. 2a byl *PO* právě poledník základní, má (jako na Zemi) poledníková polokružnice *PZ* označení $+90^{\circ}$, poledníková polokružnice *PV* pak označení $+270^{\circ}$.

**) Podle greenwichských pozorování je denní hvězdný oblouk α v heliografické šířce φ vyjádřen vzorcem $\alpha = 14^{\circ}37' - 2^{\circ}60' \sin^2 \varphi$.

heliogr. šířka	doba sider. otočení	denní oblouk	předbíhání + opozždění -
30 ⁰	26·24 ^d	13·72 ⁰	— 12·5 ⁰
35	26·64	13·51	— 18·1
40	27·08	13·39	— 24·0

Poslední sloupec udává průměrné předběhnutí (+) nebo opozždění (—) skvrny v té které heliografické šířce za 27 dní.

Měsíc.

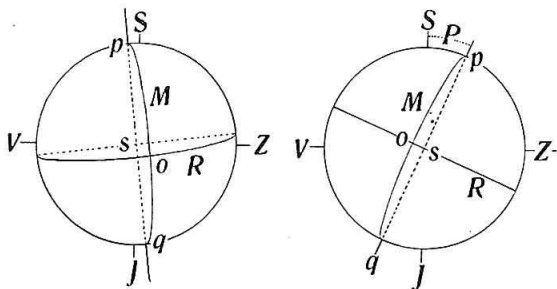
Zdánlivá dráha měsíční mezi hvězdami svírá s ekliptikou úhel 5° 9'. Průsečíky obou kružnic — uzel výstupný a proti němu ležící uzel sestupný — nemají na ekliptice stálou polohu, nýbrž ve zpětném směru, t. j. ve směru denního pohybu oblohy se posouvají za den asi o 3' 11". Následkem toho se střední délka uzlů zmenší za rok asi o 19·3°. Střední délka uzlu výstupného vzhledem k střednímu ekvinokciu příslušného data v roce 1932 je uvedena na str. 33. Uzel výstupný se posouvá od jarního bodu do Vodnáře. Podobně uzel sestupný přechází tento rok ze souhvězdí Panny, nedaleko bodu podzimního, do souhvězdí Lva. Leží tedy měsíční dráha severně od ekliptiky v části od jarního bodu přes Býka, Blížence, Lva až k Panně, kdežto v ostatní části padá na jih od ekliptiky. Skutečná poloha uzlů je naznačena v tab. na str. 33. Slunce prochází těmito místy ekliptiky v březnu a září. V těchto měsících jsou tedy možná zatmění sluneční a měsíční.

V pásmu, kterým Měsíc v r. 1932 prochází po obloze, leží řada významných stálic a to: η Tauri (hvězdná vel. 2·9), β Tauri (1·7), α Leonis (1·4), β Virginis (3·8), α Virginis (1·2), Antares (1·3), σ Sagittarii (2·1). Po několikaleté přestávce vstupuje Měsíc mezi Plejady. Zákryty těchto stálic, jakož i zákryty některých planet viz v oddíle: Zákryty.

Poloha útvarů na měsíčních mapách se stanoví selenografickou délkou (na západ od hlavního poledníku (M na obr. 3.) kladnou, na východ zápornou) a selenografickou šířkou (severně od rovníku (R na obr. 3.) kladnou, jižně zápornou). Rovník a hlavní poledník protínají se v počátku sítě o . V efemeridě Měsíce (str. 21.) uvádějí se selenografické souřadnice (β , λ) toho místa s (obr. 3.) na povrchu Měsíce, které v daném okamžiku vidíme se Země právě uprostřed kotouče. Pro rychlou orientaci stačí mít na paměti toto:

$$\left. \begin{array}{l} \text{Kladné} \\ \text{Záporné} \end{array} \right\} \beta \text{ (při } \lambda = 0) \text{ značí, že k Zemi je obrácen } \left\{ \begin{array}{l} \text{severní} \\ \text{jižní} \end{array} \right\} \text{ pól}$$
 Měsíce. Při tom Měsíc je na $\left\{ \begin{array}{l} \text{jih} \\ \text{sever} \end{array} \right\}$ od ekliptiky.

Kladné } λ (při $\beta = 0$) značí, že k Zemi obrácena je větší část { zá-
 Záporné } padní } polokoule měsíční. Při tom je Měsíc právě v ekliptice a to buď
 v části své dráhy od přizemi k odzemi, když $\lambda > 0$, anebo v části
 dráhy od odzemi k přizemi, když $\lambda < 0$.

Obr. 3. Poloha selenografické sítě na měsíčním kotouči.

S severní, J jižní bod deklinačního průměru, V bod východní, Z západní; p, q póly měsíční osy; na obr. levém je severní pól p poněkud přikloněn k Zemi, na obr. pravém připadají oba póly do měsíčního okraje; s je střed kotouče, o počátek souřadnicové sítě, v němž se protínají rovník R s hlavním poledníkem M . Vzdálenost s od R určuje selenografickou šířku β středu s .

Odtud pak plyne:

Když je $\left\{ \begin{array}{l} +\lambda + \beta \\ +\lambda - \beta \\ -\lambda - \beta \\ -\lambda + \beta \end{array} \right\}$, spatřují se na $\left\{ \begin{array}{l} SZ \\ JZ \\ JV \\ SV \end{array} \right\}$ okraji části ze druhé polokoule.

Terminátor. Při podrobnějším pozorování Měsíce je důležitá věc znáti předem polohu terminátoru, t. j. kruhového rozhraní mezi osvětlenou a tmavou částí měsíční koule. Pólem této kružnice a zároveň povrchovými středem osvětlené polokoule je místo, které má Slunce právě v nadhlavníku. Selenografické souřadnice tohoto pólu jsou λ_{\odot} a β_{\odot} . Délku λ_{\odot} lze vypočítati ze vztahu

$$\lambda_{\odot} = 90^{\circ} - \text{colong},$$

v němž *colong* značí *colongitudo* a jest pro světovou půlnoc každého dne uvedena v měsíční efemeridě. Colongitudo značí tedy selenografickou délku ranního terminátoru, t. j. míst, pro něž Slunce právě vychází. Kladně

se počítá k východu od průměrného středu měsíčního kotouče. Šířka β_{\odot} se během roku málo mění, jak vysvitá z hodnot, uvedených v měsíční efemeridě str. 21. Následkem toho, že pól terminátoru neprobíhá po měsíčním rovníku, neztotožňuje se terminátor s měsíčním poledníkem, leč když $\beta_{\odot} = 0$. Odchylna však je nepatrná, neboť šířka dostupuje nanejvýše hodnot $\pm 1^{\circ}53'$.

V efemeridě Měsíce (str. 21.) uvádíme tentokráte posíční úhel P , který stanoví polohu spojnice obou růžků terminátoru. Největší šířku d osvětleného srpku měsíčního lze vypočítati podle vzorce

$$d = \sin^2 \frac{\lambda_{\odot} - \lambda_{\ominus}}{2},$$

který vyjadřuje, kolikátý díl obrácené k Zemi měsíční polokoule je Sluncem osvětlen. Geocentrická délka Slunce λ_{\odot} se stanoví podle efemeridy na str. 19 Geocentrickou délku λ_{\ominus} určíme podle známé rektascense Měsíce. Shoduje se totiž zhruba tato délka s délkou, kterou má Slunce při téže rektascensi.

Na př. dne 1932 X. 24 v 0^h SČ je $\alpha_{\ominus} = 9^h 15^m = 139^{\circ}$ a délka Slunce $\lambda_{\odot} = 210^{\circ}$ (str. 19). Téže rektascense, jakou má Měsíc, nabývá Slunce dne VIII. 9 (str. 14.), kdy má délku $136^{\circ} = \lambda_{\ominus}$. Odtud plyne

$$k = \sin^2 \frac{210^{\circ} - 136^{\circ}}{2} = \sin^2 37^{\circ} = 0.36.$$

Je tedy více než $\frac{1}{3}$ viditelného povrchu měsíčního osvětlena. Totéž číslo udává také největší šířku měsíčního srpku. Známe-li fázi Měsíce (str. 34), snadno narýsujeme polohu eliptického terminátoru na povrchu měsíčním.

V Ročence 1926 na str. 126. je sestavena tabulka nejdůležitějších kráterů měsíčních a jejich polohy.

Zatmění Slunce a Měsíce v roce 1932.

V roce 1932 budou celkem čtyři zatmění, dvě sluneční a dvě měsíční, z nich však jen druhé měsíční bude v našich krajinách viditelné.

I. Prstenové zatmění Slunce dne 7. března,
u nás neviditelné.

Při konjunkci v délce dne 7. v 7.7^h SČ bude střed Měsíce vzdálen od Země $62.9 R$ (zemských poloměrů rovníkových) a od ekliptiky na jih $0.97 R$. Při současně vzdálenosti Země a Slunce $23270 R$ leží vrchol plného stínu směrem od Slunce k Zemi ve vzdálenosti $59.1 R$ od středu

Měsíce, kdežto vrchol polostínu v opačném směru má vzdálenost $57'8 R$. Společná osa obou stínových kuželů je od středu zemského vzdálena o $0'97 R$ a tedy proniká Zemí. Vrchol plného stínu nedosahuje však k Zemí a proto vzniká zatmění prstenové. Pás prstenového zatmění se prostírá jižně od Tasmanie skorem až k jižnímu pólu zemskému. Velikost zatmění lze posoudit podle zdánlivých poloměrů Měsíce $14'9''$ a Slunce $16'1''$. Jako částečné bude toto zatmění vidět v Ledovém moři jižně od Afriky, v jižní části Indského oceánu, v Australii a na přilehlých ostrovech severně od Austrálie až k rovníku.

II. Částečné zatmění měsíční dne 22. března, u nás neviditelné.

Začátek tohoto zatmění bude vidět na zemské polokouli, která má středem místo se zeměpisnou délkou $164'1''$ západně od Gr. a jižní šířkou $0'6''$ (v Tichém oceáně u Fénixových ostrovů). Konec zatmění bude vidět na polokouli se středem v západní délce zeměpisné $209'0''$ a jižní šířce $1'6''$ (nedaleko Nové Guiney). Začátek zatmění bude tedy vidět ve východní Asii, Australii, Tichém oceáně, v přilehlých částech Severní Ameriky a západních částech Jižní Ameriky. Konec zatmění bude viditelný v Asii až na jihozápadní části, v Indském i Tichém oceáně a severozápadních částech Severní Ameriky. U nás zatmění toto není vidět, poněvadž Měsíc je pod obzorem.

III. Úplné zatmění Slunce dne VIII. 31, u nás neviditelné.

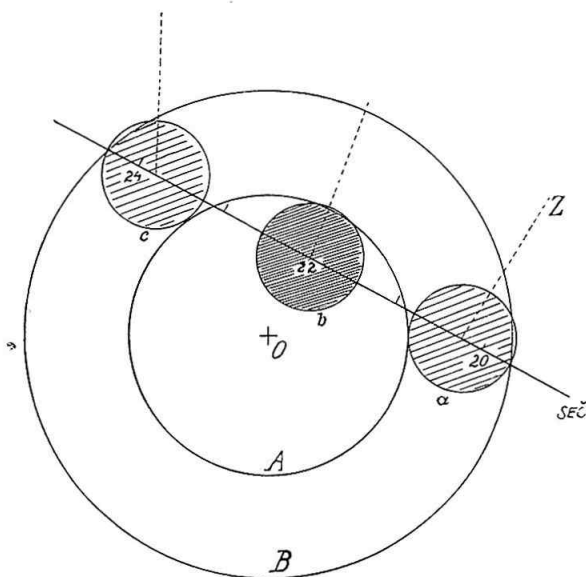
Při konjunkci v délce ($19'9'' SČ$) bude Měsíc od Země vzdálen $58'1 R$ a jeho střed bude severně od ekliptiky ve vzdálenosti $0'83 R$. Při současné vzdálenosti Země od Slunce $23650 R$ je vrchol plného stínu vzdálen směrem od Měsíce k Zemí o $59'1 R$, kdežto vrchol polostínu je od Měsíce směrem ke Slunci vzdálen o $58'8 R$. Poloměry obou kruhových řezů stínových kuželů ve vzdálenosti Země jsou $0'27 R$ a $0'54 R$. Společný střed těchto kružnic je od středu zemského vzdálen o $0'83 R$. Plnostínový kužel tedy proniká pod povrch zemský a příslušná místa mají v uvedeném okamžiku úplné zatmění sluneční. Pás totality vyběhá od nejsevernějšího cípu Asie, kde mají úplné zatmění při východu Slunce, jde podle severního pólu, přes Hudsonův záliv napříč Labradorem a Kanadou, načež při západu Slunce se končí v Atlantském oceáně uprostřed mezi Střední Amerikou a Sev. Afrikou. Doba totality činí uprostřed pásu asi $1'7$ minuty. Jako částečné bude toto zatmění vidět ve východní části Asie, v celé Severní a Střední Americe, v Gronsku, na Islandě a při západu Slunce také na atlantském pobřeží Anglie a Irska. Na jih zasáhá až do severních částí Jižní Ameriky.

IV. Částečné zatmění Měsíce dne IX. 14,
u nás viditelné.

Základy zatmění:

Oposice (v rektascensi) středu slunečního a měsíčního nastane dne 14. září v 21^h 30^m 19·5^s SČ. Pro tento okamžik je

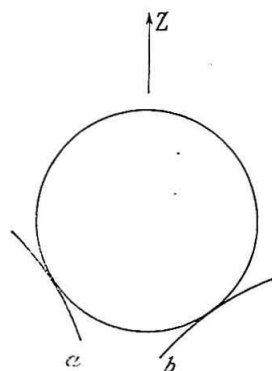
	Slunce	Měsíce
rektascense	11 ^h 29 ^m 58·88 ^s	23 ^h 29 ^m 58·88 ^s
hod. změna	8·97	1 49·69
deklinace	+ 3° 14' 33·7"	- 2° 45' 3·4"
hod. změna	- 57·7	+ 14 51·8
obzor. paral. rovník.	8·8	55 21·6
poloměr pravý	15 54·5	15 4·3

Obr. 4.

Obr. 4. Postup Měsíce plným (A) stínem a polostínem (B).

Obr. 5. První (a) a poslední (b) dotyk plného stínu s měsíčním kotoučem.

Obr. 5.

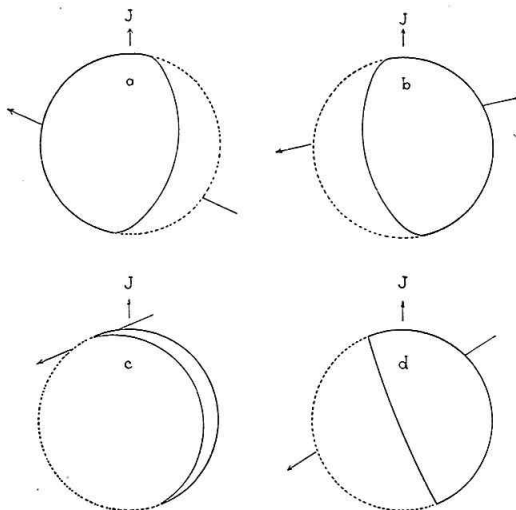
Odtud výpočtem vyplývají tyto hlavní fáze:

Měsíc vstoupí do	{	polostínu	v	19 ^h	5·2 ^m	SEC
		plného stínu	ve	20	18·2	"
střed zatmění			ve	22	0·5	"
			ve	23	42·8	"
Měsíc vystoupí z	{	plného stínu	ve	23	42·8	"
		polostínu	ve	24	55·7	"

Velikost zatmění je 0·982 poloměru měsíčního.

Dotyk měsíčního okraje s plným stínem	V posič. úhlu od severního bodu	Měsíc je v nadhlav. délka	místa šířka
1. dotyk	89°	68·4° vých.	— 3·2°
2. dotyk	213°	18·7 „	— 2·5

První místo je v Indském okeáně mezi Ceylonem a Madagaskarem, druhé místo je v rovníkové Africe.

Obr. 6. Pozoruhodné zákryty:

a) I. 18 η Tau, b) III. 27 τ Sco c) IX. 27 α Leo; d) XI. 21 α Leo.

U nás vyjde Měsíc v úplňku v 18^h 7^m SEČ, takže bude lze pozorovat všechny fáze zatmění. Měsíc je právě v Rybách, jižně od čtyřúhelníku Pegasova.

Postup Měsíce oběma stínovými kruhy, jakož i postup stínu po měsíčním kotouči je patrný z obr. 4. a 5.

Zákryty v roce 1932 u nás viditelné.

Přejde-li Měsíc na své zdánlivé dráze po obloze před některou stálíci nebo planetou, nastává zákryt (okultace), úkaz poměrně vzácný, zejména u jasnějších hvězd. Protože pohyb Měsíce mezi hvězdami směřuje od západu k východu, zmizí zakrytá hvězda na východním okraji a opět se objeví na

západním okraji měsíčního terče. Místo, kde se tak stane, určeno jest posíchnými úhly, které se čítají na obvodu Měsíce buď od bodu nejbližšího k severnímu pólu nebo od bodu nejbližšího k zenitu, a to směrem kladným (proti ručkám hodinovým) od 0° do 360° . Rozdíl obou těchto úhlů slove úhel paralaktický; jest kladný západně a záporný východně od poledníku. Průběh zákrytu závisí vlivem paralaxy měsíční na zeměpisné poloze pozorovatele, a může býti pro určité místo předem vypočten z elementů, jež přinášejí každoročně velké hvězdářské ročenky, zejména Nautical Almanac nebo American Ephemeris.

V tabulce na str. 79 a násl. uvedena jsou potřebná data o hvězdných zákrytech, které budou v roce 1932 viditelné v našich zemích a pozorovatelné i menším dalekohledem. Výpočet platí pro průsečík střeoevropského poledníku (15° vých. Gr.) s rovnoběžkou 50° sev. šířky. Aby však bylo možno i pro jiná místa zjistiti dobu zákrytu, obsahuje tabulka též tak zv. korekční součinitele. V tabulce nalezneme: datum zákrytu, jméno, velikost g , rektascensí i deklinaci zakryté hvězdy, označení fáze zákrytu, a to písmenem z , zmizí-li, a písmenem v , vyjde-li hvězda za terčem Měsíce, a to buď za limbem tmavým t nebo osvětleným o , dále střeoevr. čas T a příslušné korekční součinitele a , b , pak posíchní úhel od sever. pólu P , hodinový úhel H hvězdy v okamžiku zákrytu, který rozhoduje o výšce nad obzorem, a konečně posíchní úhel od zenitu Z . Fázi Měsíce zjistíme buď podle stáří jeho (viz str. 33; synodický oběh činí 29.53^d) nebo přesněji, určíme-li si polohu terminátoru podle návodu na str. 72.

Čas zákrytu T_0 pro libovolné místo nalezneme podle vzorce:

$$T_0 = T + a \cdot \Delta\lambda + b \cdot \Delta\varphi, \text{ kdež } \Delta\lambda = \lambda + 15^\circ \\ \Delta\varphi = \varphi - 50^\circ.$$

λ = zeměp. délka vých. Gr. (má záporné znaménko), φ = severní zeměp. šířka. Veličiny jsou vyjádřeny ve stupních a jejich desetinném zlomku. Výsledky jsou spolehlivé pro Čechy i Moravu; pro Slovensko, které jest od základního bodu ($\lambda = -15^\circ$, $\varphi = +50^\circ$) již dosti vzdáleno, platí přibližně.

Ačkoliv jsou tyto vzorce velmi jednoduché, přece jest výhodno k usnadnění častějšího výpočtu sestaviti si pro určité místo buď tabulku s dvojitým vstupem (a , b), nebo lépe a b a k čili nomogram. Takový abak, sestrojený pro hlavní tři města Československa, viz na obr. 7. K jeho používání narýsuje si na průsvitný papír nebo celofan přesnou jemnou přímku, tak zv. index. Spojíme-li indexem na svrchní a spodní stupnici body příslušející součinitelům a , b z tabulky, přečteme na stupnicích označených jménem města ihned příslušnou opravu času i posíchního úhlu.

Stupnice abaku jsou sestrojeny podle těchto vzorců:

$$\begin{array}{ll} \text{spodní:} & x_1 = \pm q \cdot b & y_1 = 0 \\ \text{svrchní:} & x_2 = p \cdot a & y_2 = l \end{array}$$

střední:
$$x_3 = \frac{p \cdot q \cdot k}{q \cdot \Delta\lambda + p \cdot \Delta\varphi} \quad y_3 = \frac{l \cdot q \cdot \Delta\lambda}{q \cdot \Delta\lambda + p \cdot \Delta\varphi}$$

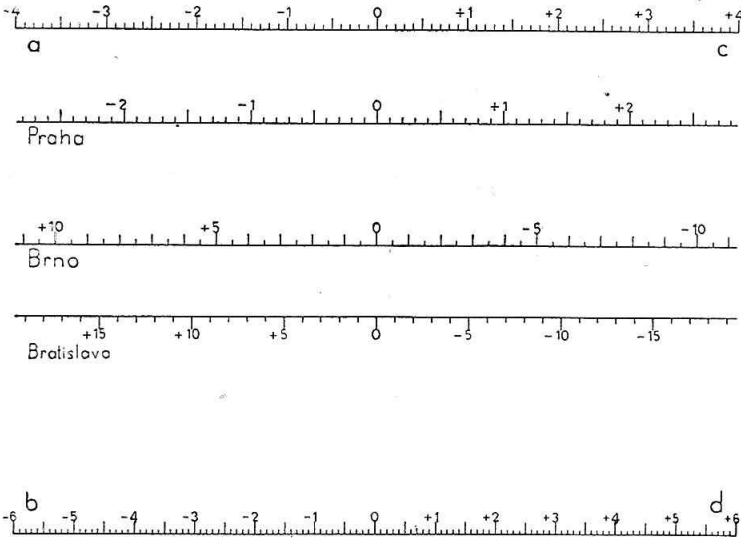
$\left\{ \begin{matrix} p \\ q \end{matrix} \right\}$ je délka jednotky pro $\left\{ \begin{matrix} a \\ b \end{matrix} \right\}$ v mm,

l jest vzdálenost obou krajních stupnic v mm,

k jest hledaná oprava.

Počátek souřadnic je v bodě O spodní stupnice.

Znaménko $\left\{ \begin{matrix} \text{svrchní} \\ \text{spodní} \end{matrix} \right\}$ platí, jsou-li $\Delta\lambda$ a $\Delta\varphi$ $\left\{ \begin{matrix} \text{souhlasných} \\ \text{opačných} \end{matrix} \right\}$ znamének.

Obr. 7. Abakus pro zákryty.

Důkaz prostou úměrou, při kterékoliv poloze indexu: $(x_2 - x_1) : l = (x_3 - x_1) : y_3$. Dosadíme uvedené hodnoty obdržíme: $k = a \cdot \Delta\lambda + b \cdot \Delta\varphi$. Podrobnější poučení nalezneme v učebnicích nomografie. Podle těchto vzorců můžeme si přesně narýsovatí buď potřebnou stupnici do obrazce nebo celý abak pro kterékoliv místo v Československu.

Zákryty význačných stálic a planet.

Těsně podél zdánlivé dráhy měsíční leží letos zejména tyto význačné stálice: Spica v Panně (vel. 1·2), Antares ve Štíru (vel. 1·3) a Regulus ve Lvu (vel. 1·4). Z určitých míst Země bude tedy možno pozorovatí jejich

zákryty. V našich zeměpisných šířkách nebude však viděti zákrytů ani Spiky ani Antaresa, nastanou pro nás jen blízké jejich apulsy. Do našich nočních hodin připadají apulsy Spiky ve dnech I. 29, III. 27 a V. 27, apulsy Antaresa ve dnech III. 27, V. 20 a VIII. 10. Regulus bude Měsícem zakryt celkem třikrát. U nás bude viděti jen prvé dva zákryty, a to za večerních hodin krátký zákryt dne IX. 27 a dopolední zákryt dne XI. 21.

Letos bude také několik zákrytů planet Měsícem. Na naše krajiny jich připadne velmi málo. Dne X. 24 v ranních hodinách se Mars přiblíží k Měsíci hned po jeho východu, takže u nás nastane těsný apuls. Zákryt Jupitera dne X. 26 bude viděti jen na jižní polokouli zemské, u nás uvidíme jen přiblížení. Planeta Neptun bude pro Zemi jako celek 5krát zakryta. U nás však ani jeden z těchto zákrytů nebude viděti. Jenom dne I. 26 možno pozorovati blízký jeho apuls.

Zákryty Plejad. Také letos prochází dráha měsíční Plejadami. Naskýtá se tak příležitost v jediné noci pozorovati několik zajímavých zákrytů. Ačkoliv Měsíc při každém svém hvězdném oběhu prochází Plejadami, přec jen poměrně zřídka se u nás naskýtá vhodná příležitost k pozorování. Některé zákryty nastanou totiž pod naším obzorem (II. 15), jiné za denního světla (III. 13, IV. 9, V. 8, VII. 27, IX. 20, a XII. 11). Jeden průchod Měsíce Plejadami připadá právě do novu (VI. 3). Pro naše krajiny zbývají tedy jen zákryty uvedené v přehledu, totiž dne I. 18 za večerních hodin, dne VIII. 24 před východem Slunce, dne X. 17 za večerních hodin a dne XI. 14 po půlnoci.

Obr. 6. znázorňuje průběh několika význačných u nás zákrytů.

Zákryty hvězd v roce 1932.

[$\varphi = 50^\circ$, $\lambda = 1^h$ vých. od Gr.]

Datum	Jméno, velikost a poloha hvězdy:				f	Stř. evr. čas a posícní úhly zákrytu:							Poznámka		
	g	α	δ			T	H	a	b	P	Z	d			
1932															
I 2	55 ⁰ B	Vir	6.0	h m	0	t	5 50.3	-0 58.8	m	-2.2	0	0	0	0	
17	47	Ari	5.8	2 54.2	+20 24	Z	19 25.3	+0 15.0		-0.9	285	293	293	0.4	
18	23	Tau	4.3	3 42.3	+23 44	Z	17 24.0	-2 30.8		-0.9	24	19	19	0.7	
18	18	Tau	2.9	3 43.5	+23 54	Z	18 9.9	-1 46.0		-1.0	61	99.5	99.5	0.7	
18	27	Tau	3.7	3 45.1	+23 51	Z	19 7.8	-0 49.3		-2.0	54	86	86	0.8	obr. 6a
18	28	Tau	5.2	3 45.2	+23 56	Z	19 6.1	-0 49.1		-1.7	103	120	120	0.8	
18	28	η Tau	2.9	3 43.5	+23 54	Z	19 27.5	-0 28.6		-1.7	84	101	101	0.8	
18	21	406 B	5.6	5 46.7	+27 57	V	0 15.9	+2 25.7		-0.9	258	268	268	0.8	obr. 6a
26	80	Leo	6.4	11 22.4	+4 14	V	21 45.8	-5 16.8		-0.3	122	81	81	0.9	
											263	303	303	0.8	1)
II 16	35.4 B	Tau	6.4	5 16.7	+27 54	Z	21 3.7	+1 29.4		-1.5	95	64	64	0.7	
18	13.4 B	Gem	6.5	7 12.9	+26 49	Z	19 45.1	-1 37.7		-1.6	141	174	174	0.9	1)
28	6	Scor	4.7	15 46.9	-25 33	V	3 34.0	-1 46.0		-1.0	300	317	317	0.6	
28}	4	Scor	5.7	15 51.4	-26 4	V	6 7	+0 45.6		-1.6	275	267	267	0.6	
III 14	38 B	Aur	6.5	5 0.4	+27 30	Z	23 6.4	+5 35.2		-0.6	52	7	7	0.4	2)
27	τ	Scor	2.8	16 31.7	-28 05	Z	3 51.6	-0 22.6		-1.4	118	121	121	0.7	1)
27	τ	Scor	2.8	16 31.7	-28 05	V	5 4.8	+0 50.6		-1.6	269	260.5	260.5	0.7	obr. 6b
IV 12	49	Aur	5.1	6 30.9	+28 05	Z	20 23.2	+3 15.4		-1.5	59	13.5	13.5	0.4	
V 17	i	Vir	5.7	13 23.1	-12 21	Z	21 19.0	-0 22.9		-1.1	129	133	133	0.9	
24	ω	Sag	4.8	19 51.7	-26 29	V	2 57.5	-0 48.4		-1.3	220	228	228	0.8	
VI 11	83	Leo	6.3	11 23.3	+3 23	Z	22 5.0	+4 1.5		-2.9	47.5	11	11	0.5	2)
13	49	Vir	5.2	13 4.3	-10 23	Z	22 4.4	+2 27.8		-1.0	123	98	98	0.7	2)
23	39	Aqr	6.2	22 8.8	-14 32	V	1 55.1	-2 9.8		-0.9	206	227	227	0.8	1)
30	66	Ari	6.1	3 24.5	+22 34	V	3 15.4	-5 37.0		0.0	255	298	298	0.1	1)

Zákryty hvězd v roce 1932.

[$\varphi = 50^\circ$, $\lambda = 1^h$ vých. od Gr.]

Datum	Jméno, velikost a poloha hvězdy:					Stř. evr. čas a posílní úhly zákrytu:							Poznámka		
	g	a	δ	f o		T	H		a	b	p	Z		c	
				h	m		h	m							
1932															
VII 14	135 B	6'0	16 40'8	-28 23	Z 1	22	7'4	+0 56'3	-1'5	0	0	0	0'9	1)	
30	406 B	5'6	5 46'7	+27 57	V t	2	48'3	-5 28'4	-1'2	+1'0	315'5	357	0'1		
VIII 19	60 B	6'0	0 43'9	- 0 16	V t	3	38'3	+1 35'7	-1'9	-1'2	275	256'5	0'9	1)	
24	q	4'3	3 41'2	+24 16	Z 0	2	44'7	-2 48'0	-0'8	+1'9	62	103	0'5		
24	20	4'1	3 41'8	+24 10	Z 0	3	3'6	-2 29'6	-1'5	+1'2	98	137	0'5		
24	21	5'8	3 41'9	+24 21	Z 0	3	11'9	-2 21'5	-0'9	+2'0	59	97	0'5		
24	16	5'4	3 40'8	+24 5	V t	3	32'7	-1 59'4	-0'7	+2'5	219	253	0'5		
24	q	4'3	3 41'2	+24 16	V t	4	1'6	-1 30'9	-1'3	+1'5	249	277	0'5		
24	20	4'1	3 41'8	+24 10	V t	4	9'4	-1 23'6	-0'8	+2'7	213	240	0'5		
24	21	5'8	3 41'9	+24 21	V t	4	30'6	-1 2'4	-1'5	+1'2	253	274	0'5		
24	22	6'5	3 42'0	+24 19	V t	4	34'0	-0 59'2	-1'0	+1'5	244	265	0'5		
IX 11	27	6'1	21 5'7	-20 50	Z t	20	2'4	-1 41'0	-1'6	+0'8	94	110	0'9		2) 3)
13	t	4'4	22 2'8	-14 12	Z t	1	25'4	+2 49'7	+0'4	+1'8	0'5	334	1'0		
27	a	1'4	10 4'8	-12 18	Z 0	15	40'3	+5 59'9	+0'6	-2'5	186	146	0'1		
27	a	1'4	10 4'8	+12 18	V t	15	55'8	+6 16'1	+1'9	-0'8	216	176	0'1	} obr. 6c	
X 11	96	5'7	23 15'9	- 5 29	Z t	29	10'5	-1 44'8	-1'2	+1'5	57	76	0'9		1)
16	47	5'8	2 4'1	+20 24	V t	18	41'9	-6 32'2	+0'4	+1'7	233	273	1'0		
17	27	3'7	3 45'2	+23 51	Z 0	18	49'5	-7 11'6	-0'1	+0'7	134'5	173	0'9	1) 3)	
17	7	2'9	3 43'5	+23 54	V t	18	50'0	-7 9'4	+0'5	+1'5	300	339	0'9		1)
17	27	3'7	3 45'2	+23 51	V t	19	13'1	-6 48'0	+1'0	+1'0	187	227	0'9		
17	28	5'2	3 45'2	+23 56	V t	19	26'9	-6 34'2	+0'6	+2'0	215	255	0'9	1)	
19	107	6'5	5 31'7	+27 37	V t	20	20'4	-7 19'3	+0'5	+1'4	251	288	0'8		1)
20	406	5'6	5 46'7	+27 57	V t	3	56'1	+0 2'8	-1'8	+3'0	220	219	0'7		

Zákryty hvězd v roce 1932.

[$\varphi = 50^\circ$, $\lambda = 1^h$ vých. od Gr.]

Datum	Jméno, velikost a poloha hvězdy:				Sř. evr. čas a poziční úhly zákrytu:				Poznámka						
	g	a	δ	f ^o	T	H	a	b		P	Z	c			
1932 XI 6 8 14 14 14 14 14 14 19 21 21	42 60	Aqr	5'5	22 13'2	0	13 10	Z	t 16 42'6	-2 28'0	-0'7	0	0	0	1) 3)	
		Psc	6'0	0 43'9	-	0 16	Z	t 22 55'7	+2 15'6	-1'2	36	12	36		0'6
	q	20	Tau	4'3	3 41'6	+	24 16	Z	0 9'2	-0 0'7	-1'5	62	62	62	1'0
			Tau	4'1	3 41'8	+	24 16	Z	0 29'8	-0 19'4	-1'0	85	85	78	1'0
	q	20	Tau	4'3	3 41'6	+	24 16	V	t 1 32'8	+1 23'2	-1'6	260	233	233	1'0
			Tau	4'1	3 41'8	+	24 16	V	t 1 47'4	+1 37'3	-1'5	199	229	199	1'0
	14	21	Tau	5'8	3 41'9	+	24 21	V	t 2 1'0	+1 51'2	-1'2	269'5	237	237	1'0
			Tau	6'5	3 42'0	+	24 38	V	t 2 6'5	+1 55'8	-1'5	269	269	235	1'0
	14	22	Tau	5'3	4 18'5	-	25 28	V	t 17 15'6	-7 28'7	+0'7	282	216	253	1'0
			Tau	6'4	8 9'7	+	23 20	Z	t 1 11'0	-3 7'6	-1'1	324	282	324	0'7
35	B	Leo	1'4	10 4'8	+	12 18	V	0 9 2'0	+2 57'8	-0'5	102	136'5	102	0'5	1) } obr. 6d } 3) 4)
		Leo	1'4	10 4'8	+	12 18	V	t 10 5'9	+4 1'8	-0'5	290	226	226	0'5	
XII 3 10 16 18 45 19 19 19 49 31	4	Aqr	4'4	22 2'8	-	14 12	Z	t 19 59'1	+2 45'8	-2'9	124	98	98	0'4	2)
		Ari	5'7	2 38'5	+	19 44	V	t 0 28'2	+3 3'6	-1'2	69	30	30	0'9	
	5	B	Cnc	6'4	7 57'0	-	23 46	V	t 1 43'9	-0 35'4	-2'1	248	239	239	0'9
			Leo	5'8	10 24'1	+	10 6	V	t 23 44'3	-4 50'0	-0'4	269	309	309	0'7
	q	19	Leo	3'8	10 29'3	+	9 39	Z	0 1 35'5	-3 4'2	-1'1	102	102	136	0'7
			Leo	3'8	10 29'3	+	9 39	V	t 2 43'3	-1 56'1	-1'0	323'5	349	349	0'7
19	49	Leo	5'7	10 31'5	+	9 00	V	t 4 40'1	100 1'1	-1'8	265	265	265	0'7	
		Aqr	4'8	22 27'1	-	11 1	Z	t 16 37'2	+0 49'5	-1'7	82'5	73'5	73'5	0'2	

1) = po východu Měsíce 3) krátký zákryt 5) úplněk

2) = před západem „ 4) za dne

Planety.

Význačné heliocentrické a geocentrické polohy planet viz v přehledu na str. 36 a 37.

O viditelnosti planet v jednotlivých měsících viz na str. 54—66. Blízké konjunkce planet s Měsícem a s jinými planetami nebo stálicemi sestaveny jsou v *Kalendáři úkazů*.

Merkur.

Merkur oběhne heliocentricky v roce 1932 kolem Slunce celkem čtyřikrát a ještě 57° své dráhy. Se Země jsa pozorován obíhá Merkur kolem Slunce a s ním jednou za rok kolem Země po ekliptice. V roce 1932 se při tom vykonají o málo více než 3 oběhy kolem Slunce.

Z letošních elongací jsou pro pozorování neozbrojeným okem anebo kukátkem jenom čtyři příznivé, ostatní nepříznivé.

Příznivé případy jsou tyto:

A) západní elongace počátkem ledna, kdy je Merkur jitřenkou; viz případ *D* v roce 1931;

B) východní elongace uprostřed března, kdy je Merkur večernicí;

C) západní elongace počátkem září, kdy je Merkur jitřenkou;

D) západní elongace uprostřed prosince, kdy je Merkur jitřenkou;

Méně příznivé (*E*) nebo nepříznivé případy jsou tyto:

E) východní elongace koncem června a počátkem července (ve večernice);

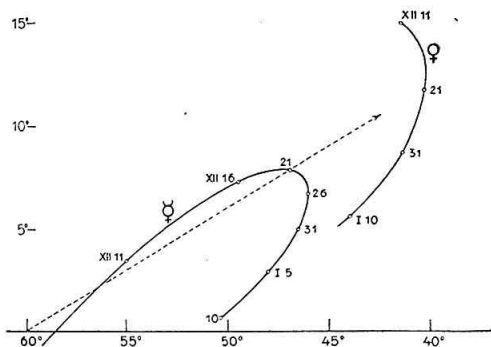
F) západní elongace v květnu (jitřenka);

G) východní elongace v listopadu (ve večernice).

Při vyhledávání Merkura v příznivých polohách poslouží situační náčrtek příslušné části obzoru, pořízený podle tabulky na str. 84, ve které *V* značí výšku nad geometrickým obzorem a *A* azimut Merkura 50^m před východem Slunce, je-li jitřenkou, nebo 50^m po západu, je-li večernicí. Azimuty se určí dostatečně přesně kompasem; při západním obzoru lze se jednoduše orientovati podle azimutu zapadajícího Slunce uvedeného v efemeridě Slunce

Mimo to obsahují tabulky dobu T_0 , kdy planeta je právě v obzoru (vychází nebo zapadá), a příslušný její azimut A_0 , dále hvězdnou velikost m a zdánlivý průměr σ , jakož i velikost osvětleného kotouče v setinách celkové plochy (1·00 značí, že je celý kotouč osvětlen, 0·50, 0·25, že je osvětlena polovice, čtvrtina jeho průměru).

Podle dat tabulky pořídí si čtenář, který hodlá Merkura pozorovati, snadno příslušný náskres. Poloha planety pro jiné okamžiky, na př. 40^m, 60^m 80^m po západu Slunce se snadno nalezne, vyznačí-li se dráha planety vzhledem k obzoru při jejím denním pohybu. K tomu účelu stačí spojití polohu planety vyznačenou na křivce s místem, v němž zapadá nebo vychází.

Obr. 8. Merkur jitřenkou v prosinci 14:32.

Kdybychom si chtěli na př. dne 26. prosince vyhledati Merkura, zjistíme podle obr. 8 polohu jeho nad obzorem pro dobu pozorování. V 7^h 8^m SEČ je poloha Merkurova vyznačena na křivce bodem XII 26. Má azimut 46°10' a výšku +6°8'. Polohu jeho v čase pozdějším najdeme na časové přímce směřující šikmo k obzoru. Přímku opatříme stupnicí, kterou si v každém případě velmi snadným výpočtem pořídíme, neboť známe podle tabulky také dobu západu Merkurova. Takovým způsobem si můžeme poříditi situační náčrtek pro kterýkoliv den a kteroukoliv hodinu podle dat v tab. na str. 84 uvedených.

Je-li planeta jednou jako jitřenka nalezena, nebývá věc nesnadná, sledovati ji pouhým okem, po př. kukátkem, až do východu Slunce. Dalekohledem má se pozorovati Merkur buď 2^h až 2½^h po východu nebo tolikéž před západem, když se nalézá dosti vysoko nad obzorem, aby třesavý vzduch a malá jeho průhlednost tolik nevadily. Při malých výškách stěží lze i fázi planety zjistiti, neřku-li menším dalekohledem nějaké podrobnosti na jejím povrchu.

Polohy Merkura nad obzorem ($\varphi=50^\circ$, $\lambda=1^h$ vých. od Gr.) za příznivých elongací r. 1932.

	Datum	Doba SEC	V	A	A_0	T_0	m	σ	osv. pl. k. k	Poznámka	
A	I 6 11 16 21 26	h m 7 9 7 8 7 6 7 3 6 59 6 53	0	0	0	h m 6 19	+0'5	"	0'33	Merkur <i>jitřenkou</i> . Největší vzdálenost západní 23° 27' dne I 11. ve 4h SEC. Měsíc dva dny před novem vychází I 6. v 7h 9m SEC.	
			5'9	48'5	58'3	6 12	+0'1	8'3	0'50		
			6'5	46'0	57'2	6 16	0'0	7'3	0'93		
			5'7	45'7	55'3	6 25	-0'1	6'6	0'73		
			4'8	46'7	54'2	6 36	-0'1	6'1	0'79		
			2'2	49'0	53'4	6 47	-0'2	5'7	0'84		
B	III 11 16 21 26 31	18 48 18 56 19 4 19 12 19 20 19 27	2'4	90'0	92'8	19 7	-1'2	5'5	0'88	Merkur <i>večerníci</i> . Největší vzdálenost východní 18° 40' dne III 23. ve 13h SEC. Současně je večerníci Venuše, která stojí mnohem výše nad obzorem.	
			8'4	91'2	99'3	19 39	-0'8	6'1	0'73		
			8'6	94'8	105'4	20 2	-0'3	6'9	0'53		
			5'3	98'8	109'8	20 10	+0'4	8'0	0'33		
			-0'4	103'5	110'8	19 59	+1'3	9'3	0'16		
				108'9	109'0	19 30	+2'2	10'5	0'05		
	IV	6 16 26 5	18 40 18 56 19 12 19 27	28'1	72'7	108'2	21 39	-3'6	16'1	0'71	
				26'5	72'0	115'7	22 7	-3'7	17'2	0'67	
				31'0	84'6	122'5	22 35	-3'8	18'6	0'63	
				31'7	88'8	128'3	23 0	-3'8	20'3	0'58	

	Datum	Doba SEČ	V	A	A ₀	T ₀	m	σ	osv. pl. k. k	Poznámka
C		<i>h m</i>	0	0	0	<i>h m</i>		''		
	VIII 28	4 18	3'5	106'5	111'6	3 51	+1'1	8'8	0'18	Merkur <i>jitřenkou</i>. Největší vzdálenost západní 18° 4' dne IX 3. v 17^h SEČ. Současně je <i>jitřenkou</i> Venuse, která nabude největší vzdálenosti zá- padní 45° 58' dne IX. 7 ve 23^h SEČ. Venuse je téměř kolmo nad Mer- kurem, ale asi 4krát výše. Kolem IX. 12 je Jupiter nedaleko Merkura, ale blíže k obzoru. Kon- junktce (V A P) s Merkurtem nastane IX. 13 ve 13^h, při čemž stojí Merkur 0° 46' severněji.
	IX 2	4 26	6'7	103'7	112'8	3 38	+0'2	7'6	0'38	
	7	4 33	6'8	102'6	111'6	3 44	-0'4	6'5	0'60	
	12	4 41	4'9	101'7	108'3	4 6	-0'9	5'8	0'79	
	17	4 48	1'3	101'1	103'4	4 36	-1'2	5'3	0'91	
	VIII 28	4 18	27'1	93'2	121'4	1 18	-4'1	27'1	0'44	
	IX 7	4 33	29'2	96'7	119'4	1 20	-4'0	24'1	0'47	
	17	4 48	30'2	100'4	117'1	1 30	-4'0	21'7	0'50	
	IX 12	4 41	2'5	102'2	106'2	4 20	-1'3	28'9	—	
D										
	XII 11	6 58	3'7	55'0	61'2	6 26	+1'1	9'0	0'16	Merkur a Venuse současně <i>jitřenky</i>. Největší vzdálenost západní Merkura 22° 0' dne XII 23. v 16^h SEČ. Měsíc před novem bude v konjunkci s Merkurtem XII 26. v 1^h SEČ, s Venuse XII 25. ve 14^h SEČ. Merkur je 7° Venuse 6° severněji. Východ Měsíce tohoto dne (26.) spadá už do denního světla (7^h 23^m).
	16	7 3	7'4	49'5	61'5	6 3	+0'3	7'9	0'38	
	21	7 6	7'9	46'9	60'0	6 1	-0'1	7'0	0'56	
	26	7 8	6'8	46'1	57'6	6 9	-0'2	6'3	0'69	
	31	7 9	5'1	46'5	55'3	6 24	-0'2	5'8	0'78	
	XII 11	6 58	15'2	41'3	66'3	4 55	-3'4	12'5	0'85	
	21	7 6	12'0	40'4	60'9	5 24	-3'4	12'1	0'87	
	31	7 9	8'8	41'2	58'3	5 53	-3'4	11'7	0'89	

V době geocentrických (svrchní a spodní) konjunkcí v délce je planeta Merkur:

severně od Slunce ve vzdálenosti	}	IV. 10. spodní	VI. 15. svrch.	IX. 29. svrch.
		2·1°	1·3°	1·2°
jižně od Slunce ve vzdálenosti	}	XII. 4. spodní		
		1·6°		
		II. 26	VIII. 17.	
		1·7°	4·3°	

Venuše.

V roce 1932 oběhne Venuše heliocentricky kolem Slunce jednou a ještě po oblouku 228°, celkem tedy 588°.

Geocentricky se tato planeta jeví počátkem roku východně od Slunce, a je tedy večernicí. Pro značnou jižní deklinaci — je v souhvězdí Kozoroha — vystupuje jen málo nad náš obzor. Do největší úhlové vzdálenosti východní (46°) se dostane IV. 19. Tu bude už vysoko nad nebeským rovníkem (který přešla dne 13. II) v souhvězdí Býka. Její vzdálenost od Země se neustále zmenšuje. Nejblíže Zemi bude při spodní konjunkci dne VI. 29, kdy je asi 3·1° pod středem Slunce. Jak se blíží k Zemi, její fáze sice ubývá — v největší vzdálenosti vypadá jako Měsíc v první čtvrti — ale její jasnosti přibývá, až dne V. 22 nabude největšího lesku (—4·2^m). V dubnu a květnu bude Venuše skvělým objektem naší večerní oblohy, záříc hned za soumraku vysoko na obloze a zapadajíc nedlouho před půlnocí.

Od konce května se její západ však rychle uspišuje, Venuše rychle mizí v záři blízkého Slunce, až koncem června přejde na západ od Slunce a stane se jitřenkou pro ostatek roku. Východ její se však stále více uspišuje, její fáze znovu přibývá, avšak na opačné straně. Ačkoliv se v této době od Země stále vzdaluje, její jasnost roste až do maxima (—4·2^m) dne VIII. 5. Tu vychází před 2. hodinou ranní. Největší vzdálenosti (46°) západně od Slunce nabude Venuše IX. 7. Pak zase se úhlově a to velmi zvolna blíží ke Slunci, vycházejíc stále později a později. Nebeským rovníkem projde XI. 5, až koncem roku je zase hluboko pod ním v souhvězdí Střelce.

Průběh veličiny k , která značí poměr osvětlené plochy kotoučku k ploše celého kotoučku, je patrný z následující tabulky, platné pro 0^h SČ.

I. 1. . 0·88	V. 20. . 0·30	IX. 17. . 0·55
21. . 0·84	VI. 9. . 0·12	X. 7. . 0·64
II. 10. . 0·79	29. . 0·00	27. . 0·72
III. 1. . 0·73	VII. 19. . 0·12	XI. 16. . 0·78
21. . 0·65	VIII. 8. . 0·30	XII. 6. . 0·84
IV. 10. . 0·56	28. . 0·44	26. . 0·88
30. . 0·45		

Největší šířka osvětlené části měřená na průměru kolmém ke spojnici růžků = kd , kdež k značí poměr osvětlené plochy k ploše celého kruhového kotoučku, d průměr kotoučku.

Z konjunkcí Venuše s Měsícem budou letos zajímavější tyto :

Když je Venuše večernicí, budou to konjunkce :

II. 9 ve 22 ^h SEČ,	♀ o 1·0° jižněji,
V. 9 v 18 „	1·2 „
VI. 6 v 23 „	3·0 „

Když je Venuše jitřenkou :

VIII. 28 ve 4^h SEČ, kdy je ♀ o 8·2° jižněji.

Zákrytů Měsícem však letos nebude nikde na Zemi viděti.

Mars.

Heliocentrické polohy. Počínaje světovou půlnocí (0^h) 1. I. 1932 do světové půlnoci (0^h) 1. I. 1933 opíše Mars na své oběžné elipse oblouk od heliocentrické délky 291·9° do délky 134·6°, tudíž celkem 202·7°. Poněvadž planeta prochází dne III. 9 přísluním, je tato roční dráha podle II. zákona Keplerova delší než dráha loňská. Letošní dráha leží od začátku roku jižně od ekliptiky, nejdále (1° 51') na jih od ní bude Mars dne II 13. Výstupným uzlem projde VII 10. S polohou planety na oběžné dráze souvisí její roční počasí. V roce 1932 nastává

	pro severní polokouli	pro jižní polokouli
	podzim	jaro
1932 IV 15.	zimní slunovrat	letní slunovrat
	<i>zima</i>	<i>léto</i>
IX 22.	jarní rovnodennost	podzimní rovnodennost
	<i>jaro</i>	<i>podzim</i>

Převládající doby roční pro severní polokouli jsou tedy podzim a zima, pro jižní polokouli jaro a léto. Na jaře a v létě příkloněn je ke Slunci pól severní, na podzim a v zimě pól jižní. Severní polární čepička je po letním období velmi zmenšena, naopak po zimním období má rozsah největší. Rozsah severní polární čepičky po obvodě Martova kotouče, měřený středovým úhlem ω_s , je pro poslední čtvrtletí roku 1932 uveden v posledním sloupci tab. na str. 89. Jsou to ovšem hodnoty průměrné, odvozené z mnoholetých pozorování, a tedy jen orientační. Zejména ke konci roku se rozsah čepičky rychleji zmenšuje. Mimo souvislý povrch čepičky spojují se kolem ní četné

bílé skvrny. Jižní čepička sama o sobě má v posledním čtvrtletí velmi malý rozsah, neboť je už po letním období. Není jí však viděti, protože jižní pól je odvrácen nejen od Slunce, ale i od Země. Nanejvýše možno postřehnouti — a to zřídka — i na jižní polokouli bělavé skvrny.

Geocentrické polohy. Počátkem roku 1932 je Mars hluboko pod nebeským rovníkem v souhvězdí Střelce. Pro blízkost Slunce jej nelze pozorovati. Až do své konjunkce (II 1.) zapadá po Slunci. Po konjunkci přechází na druhou stranu Slunce, teprve však počátkem října, kdy je v souhvězdí Raka, se východ Marta tak uspiší, že nastává vhodná doba k jeho pozorování. Od polovice listopadu probíhá zdánlivá dráha Martova souhvězdím Lva. Podle Regula přejde, a to asi o $1\cdot4^{\circ}$ severněji, dne XI 10. v 16^h SEČ. Po celý rok je pohyb Martův přímý. K Zemi obrací se Mars od 1. října pólem severním. Severní polární čepička je po martovské zimě velmi rozsáhlá a postupem doby se umenšuje.

V periodě dobré viditelnosti nastávají tyto blízké konjunkce Marta s Měsícem:

dne X. 24 o 6^h SČ, kdy bude pro některá místa ve střední Evropě možno pozorovati zákryt; v našich krajinách nastane v ranních hodinách jenom blízký appuls;

dne XI. 21 o 18^h SČ budou zákryty viditelný na jižní zemské polokouli;

dne XII. 19 o 22^h SČ bude vzdálená konjunkce (3° od středu měsíčního) nedaleko Regula.

V téže periodě bude možno pozorovati konjunkci Martovu s planetou Neptunem, která nastane dne XII. 5 o 8^h SČ. Mars bude od Neptuna asi $1\cdot6^{\circ}$ na sever.

V následující tabulce uvádíme důležitější veličiny pro fyzikální pozorování Marta, v níž značí:

P posiční úhel severního konce průmětu osy planety na oblohu; měří se od severního bodu kotouče směrem proti ručkám hodinovým;

β areografickou šířku rovnoběžky, která pro pozemského pozorovatele prochází středem kotoučku (poměry podobné jako pro kouli sluneční a měsíční);

Q posiční úhel poloměru, jenž púli zatměný srpek a stojí kolmo k průměru spojujícímu oba rúžky osvětlené části; měří se jako úhel *P*;

q největší úhlovou šířku zatměné části;

k poměr osvětlené plochy k ploše celého kotoučku neboli kolikátý díl průměru je osvětlen; 1·0 značí plný kotouček;

δ areografickou rovnoběžku, na kterou dopadají sluneční paprsky kolmo;

λ_s areografickou délku poledníku, který právě o vyznačené pólnoci prochází středem kotoučku a tudíž jej půlí;

T okamžik ve světovém čase, kdy základní poledník nulový, jenž prochází západním okrajem Sinus Sabaeus, se stává středním poledníkem kotoučku;

pozemské datum odpovídající poměrům na Martu;

ω_j (ω_s) průměrnou rozlohu jižní (severní) čepičky polární na obvodu Martova kotoučku.

Jak možno dat tabulky užiti k sestrojení obrazce Martova, do něhož se pozorované podrobnosti povrchu zakreslují, bylo ukázáno v Ročence na rok 1926, str. 94 a násl.

Veličiny důležité pro pozorování Marta v roce 1932.

0^h SČ	P	β	Q	q	k	δ	λ_s	T SČ		pozem. dat.	ω_j	ω_s
	$^{\circ}$	$^{\circ}$	$^{\circ}$	$''$		$^{\circ}$	$^{\circ}$	h	m			$^{\circ}$
X I	35·7	15·2	285·0	0·4	0·91	1·7	256·3	7	6	III 24	.	43
II	358·2	16·9	286·3	0·5	0·91	3·7	159·6	13	44	29	.	42
2I	1·7	18·4	288·4	0·5	0·91	5·6	62·9	20	21	IV 3	.	42
3I	5·0	19·7	289·7	0·6	0·90	7·4	326·5	2	18	7	.	40
XI 10	8·1	20·7	290·7	0·6	0·90	9·2	230·2	8	53	12	.	40
20	11·0	21·4	291·4	0·7	0·90	10·9	134·2	15	28	17	.	38
30	13·7	21·9	292·0	0·7	0·90	12·5	38·5	22	1	22	.	37
XII 10	16·0	22·2	292·2	0·8	0·90	14·1	303·3	3	53	26	.	35
20	17·9	22·3	292·2	0·8	0·91	15·5	208·7	10	21	V 1	.	34
30	19·4	22·2	292·0	0·8	0·91	16·9	114·8	16	47	5	.	32

Bližší konjunkce Marta s Měsícem nastávají letos X. 24 v 6^h SČ (u nás appuls) a XI. 21 v 19^h SČ (zákryt pro jižní polokouli).

Jupiter.

Během roku 1932 — od I 1. 0^h do XII 31. 24^h SČ — se Jupiter na své elipse kolem Slunce posune z délky 134·7⁰ na délku 163·2⁰, tedy

o 28°5'. Při tom vzdálenost od Slunce stále vzrůstá. Planeta je severně od ekliptiky (heliocentrická šířka se pohybuje v mezích od +0°45' do +1°10').

Počátkem roku je Jupiter v souhvězdí Lva, asi 10° západně od Regula, a pohybuje se nazpět do souhvězdí Raka. Počátkem dubna (7.) se zastaví a pohybem přímým se vrací do Lva. Dne 7. února přijde do oposice se Sluncem a bude tedy po celou noc viditelný. Počátkem srpna přejde podle Regula, ale tu zapadá brzy po Slunci, až v době kolem konjunkce se Sluncem (VIII 26.) je vůbec neviditelný. Od počátku října do konce roku se objevuje stále dříve na východě před Sluncem.

Konjunkce s Měsícem se opakují každý měsíc. V první polovici roku je Jupiter 2° až 3° jižněji pod Měsícem. Obě konjunkce srpnové (3. a 31.) nelze pozorovati, poněvadž Měsíc je právě v novu. Následující konjunkce (XI 28.) rovněž připadá kolem novu. Při konjunkcích ve dnech X. 26 a IX 22. je Jupiter geocentricky severně od Měsíce, a to tak blízko, že vzniknou zákryty, ale viditelné jen na jižní zemské polokouli. Při konjunkci dne XII 20. je Jupiter už 3° vzdálen od středu měsíčního, takže zákryt pro Zemi není možný.

Z konjunkcí s planetami možno uvést tyto:

konjunkce s Merkurem IX 13. ve 13^h SEČ, ♄ je 0·8° severněji,
konjunkce s Venuší X 20. ve 4^h SEČ, ♀ je 0·1° jižněji.

Ke Slunci se obrací Jupiter téměř po celý rok (až na první polovici ledna) svým jižním pólem. K Zemi je obrácen jižní jeho pól. Posíční úhel P osy Jupiterovy vzhledem k severnímu bodu na kotouči, jakož i joviografická šířka β středu kotouče, jak jej spatřujeme se Země, jsou patrný z následující tab.

	0 ^h SČ	β	P		0 ^h SČ	β	P
I	1.	—0·3°	21·0°	VII	29.	—0·5°	22·2°
	31.	0·3	20·1			konjunkce	
III	1.	0·2	19·1	IX	27.	—1·0	24·4
	31.	0·1	18·5	X	27.	1·3	25·0
IV	30.	0·1	18·6	XI	26.	1·6	25·3
V	30.	0·1	19·6	XII	26.	1·8	25·4
VI	29.	0·3	20·8				

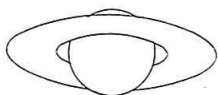
Geocentrické konjunkce Jupitera s Měsícem blíží než 2° se letos vyskytují v lednu (24.) a pak od června (9.) do listopadu (22.). Při blízkých konjunkcích VIII. 3 a 31., jakož i IX. 28. nenastávají zákryty pro blízkost novu, jenom při konjunkci X. 26 bude na jižní polokouli zemské patrný zákryt.

Dne XI. 13 ve 12^h SČ nastává konjunkce Jupitera s Merkur, při čemž je Merkur o 0°8' severně, podobně X. 20 ve 3^h SČ nastane konjunkce s Venuší (tato o 1° již.). Oba úkazy bude u nás dobře viděti.

Saturn.

Heliocentrická délka Saturna se v r. 1932 pohybuje v mezích 295°10' až 306°30', při čemž vzdálenost od Slunce se stále zmenšuje, neboť planeta prošla roku 1929 odsluním. Saturn se po celý rok vzdaluje na jih od ekliptiky v mezích 0°10' až 0°6'.

Geocentricky dlí Saturn v roce 1932 stále ještě hluboko pod nebeským rovníkem a to na rozhraní souhvězdí Štřelce a Kozorooha. Jeho kulmi-nační výška je proto v našich krajínách stále ještě malá. Počátkem ledna

Obr. 9. Saturn a jeho prstény v době opozice dne VII 13. v obracujícím dalekohledu.

je Saturn ve Štřelci a, poněvadž dne I 17. se dostává konjunkce se Sluncem, nelze jej pozorovati. Vhodnější doba k pozorování nastává teprve počátkem dubna, kdy Saturn je v Kozorožci a blíží se své první zastávce (V 15.). V této době vychází kolem půlnoci. Nejlépe jej bude lze pozorovati kolem opozice, která nastane VII 24. Po druhé se Saturn zastaví X 2, načež jeho pohyb přejde v přímý. V prosinci jej opět nemožno pozorovati, poněvadž zapadá nedlouho po Slunci.

Saturnův prsten. Se Slunce se jeví kruhový prsten Saturnův i letos jako elipsa ještě dosti značně otevřená, ale stále se zužující, jak ukazují tato čísla: počátkem roku je poměr obou poloos prstenu 0'386, za opozice 0'356, na konci roku 0'339. Paprsky sluneční dopadají na severní rovinu prstenu počátkem roku v úhlu 22°30', jenž se zmenší do konce roku na 19°0'. Se Země spatřujeme rovněž severní stranu prstenu. (Viz obr. 9.) Malá osa prstenu je už ztelně menší než polární (zdánlivý) průměr planety. (Srv. veličiny b a β v násl. tabulce.) Země se jeví nad severní stranou prstenu vyvýšena průměrně o úhel B , který se během roku poněkud mění (viz tab. na str. 92). V příštích letech se bude prstenová elipsa dále úžiti, až r. 1936 přejde v přímku. Jak se rozměry elipsy během doby mění, je patrné z hodnot a a b tabulky.

Za příznivých podmínek ovzduší ukáže dobrý dalekohled průměru asi 6 cm eliptický tvar prstenu. Rozdělení Cassiniovo vyžaduje dalekohledu s objektivem nejméně 10-centimetrovým, podrobnosti na povrchu planety se rozeznají objektivem aspoň 20-centimetrovým.

Některé důležitější poměry pro pozorování Saturna jsou sestaveny v tabulce, v níž B značí polohu Země, jak se jeví ze středu planety nad rovinou prstenu, a a b osy vnější elipsy vnějšího prstenu a P poziční úhel severního konce malé elipsy vzhledem k deklinačnímu průměru planety. Zdánlivé rozměry elips omezujících ostatní části prstenu lze vypočítati z hodnot a a b podle poměrů podobnosti ke konci tabulky uvedených. Pro srovnání je připojen zdánlivý poloměr rovníkový α a polární β planety.

0^h SČ	B	a	b	α h	β h	P
I 0.	22·7 ⁰	34·3''	13·2''	7·6''	6·8''	+7·20'
II 1.	21 6	34·3	12·6	7·6	6·8	7·23 ⁰
III 4.	20 5	35·1	12·3	7·8	7·0	7·22
IV 5.	19·7	36·6	12·3	8·1	7·3	7·20
V 7.	19·3	38·6	12·7	8·5	7·7	7·19
VI 8.	19·5	40·5	13·5	9·0	8·0	7·20
VII 6.	20 1	41·7	14·3	9·2	8·3	7·22
VIII 7.	20·9	41·8	14·9	9·2	8·3	7 24
IX 8.	21 6	40·6	14·9	9·0	8·1	7 24
X 10.	21·7	38·6	14·3	8·6	7·7	7·24
XI 11.	21·3	36·7	13·3	8·1	7·3	7 24
XII 13.	20·5	35·2	12·3	7·8	7·0	7 23

Vnitřní elipsa vnějšího prstenu má poměr podobnosti 0·88.

Vnější » vnitřního » » » » » 0·86.

Vnitřní » » » » » » » 0·66.

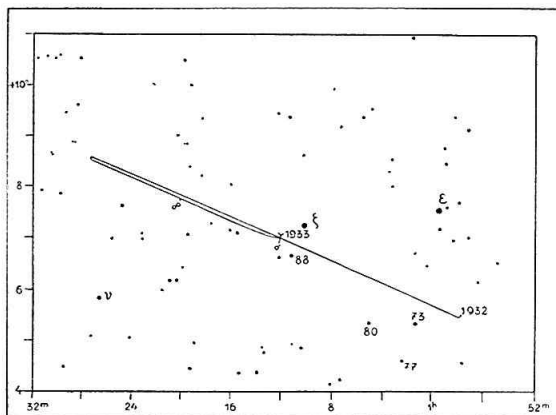
Při konjunkcích Saturna s Měsícem, které se každý měsíc opakují je Saturn geocentricky ve všech případech 3⁰ až 5⁰ nad středem Měsíce, takže také letos žádný zákryt Saturna pro Zemi nenastane.

Uranus.

Polohy heliocentrické. Uranus obíhá po elipse, která nejméně ze všech drah planetových je odchýlena od ekliptiky. Heliocentrická délka jeho zvětšuje se v roce 1932 v mezích od 18·3⁰ do 22·2⁰, při čemž se blíží pozvolna k ekliptice, máje zápornou šířku v mezích od - 0⁰ 38' do - 0⁰ 36'.

Polohy geocentrické. Vzhledem ke stálícím probíhá dráha Uranova i letos souhvězdím Ryb. Zdánlivá dráha Urana v roce 1932 je naznačena na obr. 10.

Viditelnost planety viz v Kalendáři úkazů. Nejpříhodnější doba k pozorování této planety je kolem její oposice (X 14.) a po ní, tedy ve druhé polovině roku. Počátkem roku zapadá Uranus po pólnoci a lze jej najíti jižně (asi 2^0) od stálice ϵ Psc. Brzy se však dostává do nepříznivé polohy pro konjunktci se Sluncem (IV 9.) a teprve koncem června lze jej vyhledati na ranní obloze, neboť vychází o pólnoci. V nejpříznivější poloze bude

Obr. 10. Mapka pro vyhledání Urana.

uprostřed října za oposice se Sluncem. Tu jeho rektascense při přibližně stejné deklinaci ($+7^{\circ}7'$) je o 20^m větší než rektascense stálice ϵ Psc. Namíříme-li tedy pevný dalekohled s větším zorným polem na tuto hvězdu, objeví se po 20^m v poli Uranus.

Při letošních konjunktciách přechází Uranus jižně od Měsíce. Geocentrická vzdálenost středů obou těřů, která je v lednu asi 2^0 , během roku vzroste až na 4^0 . Pro pozemské pozorovatele letos zřkyty nenastávají. Konjunktci Urana s Venuší viz v Kalendáři úkazů (II. 27).

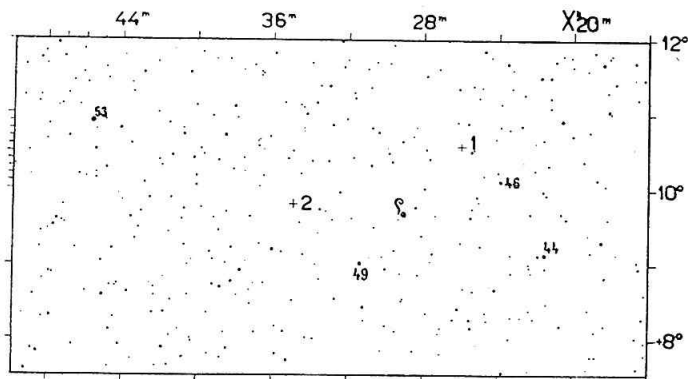
Neptun.

Heliocentrické polohy. Tato planeta do roku 1930 nejjzdálenější, známá dosud necelé století, prošla roku 1920 VI 3. výstupným uzlem své dráhy a bude se vzdalovati po 40 let velmi zvolna na sever od

ekliptiky. Její heliocentrická délka vzroste za rok 1932 z hodnoty $156^{\circ}3'$ na $158^{\circ}5'$.

Při geocentrických konjunkcích s Měsícem je Neptun po celý rok jednak severně, jednak jižně od Měsíce tak blízko, že nastává řada zákrytů, u nás však žádný z nich není viditelný.

Geocentrické polohy. Neptunova dráha se promítá i letos do souhvězdí Lva. Až do května (V 16.) má planeta pohyb zpětný. V době své oposice (II 26.) je východně od stálice ϱ (na připojené mapce je tato poloha vyznačena + 2). V květnu můžeme jej najíti asi $19'$ nad stálíci ϱ . O planetě Pluto viz zvláštní článek dále.

Obr. 11. Mapka pro vyhledání Neptuna.

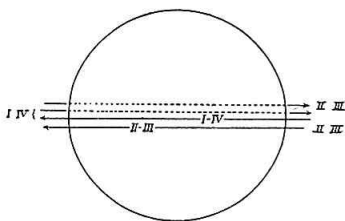
Družice planet.

Pouhým okem není viditelná ani jediná družice kterékoli planety. Většina z nich vyžaduje nejmocnějších hledidel nyní užívaných. Omězíme se na první čtyři družice Jupiterovy I. Io (vel. 5·5), II. Europa (5·7), III. Ganymedes (5·3), IV. Callisto (6·3), viditelné i malými dalekohledy s průměrem objektivu 40 mm, a na čtyři nejjasnější družice Saturnovy (Tethys, Rhea, Titan, Japetus).

Úkazy družic Jupiterových.

Dráhy čtyř starých družic Jupiterových leží velmi přibližně v rovině rovníkové planety. Pozorovateli se Země jeví se jako táhlé elipsy, jejichž rozevření závisí na úhlu β , v němž na jejich roviny hledíme. Je-li tento úhel kladný, je k Zemi obrácena severní strana elipsy a naopak. Poloosy

těchto elips jsou přibližně a a $a \sin \alpha$, kdež a značí poloměr dráhy, určený vztahem $r : \Delta$, při čemž Δ je vzdálenost Země a Jupitera (str. 41) a r má po řadě hodnoty $581\cdot6''$, $925\cdot3''$, $1476\cdot0''$ a $2596\cdot2''$. O orientaci elips rozhoduje poziční úhel P severního pólu oběžné roviny měsíčku. Kladné znaménko jeho poukazuje k tomu, že severní pól leží od deklinačního oblouku, jdoucího středem planety směrem proti ručkám hodinovým. Hodnoty β a P jsou pro jednotlivé měsíčky uvedeny v následující tabulce.

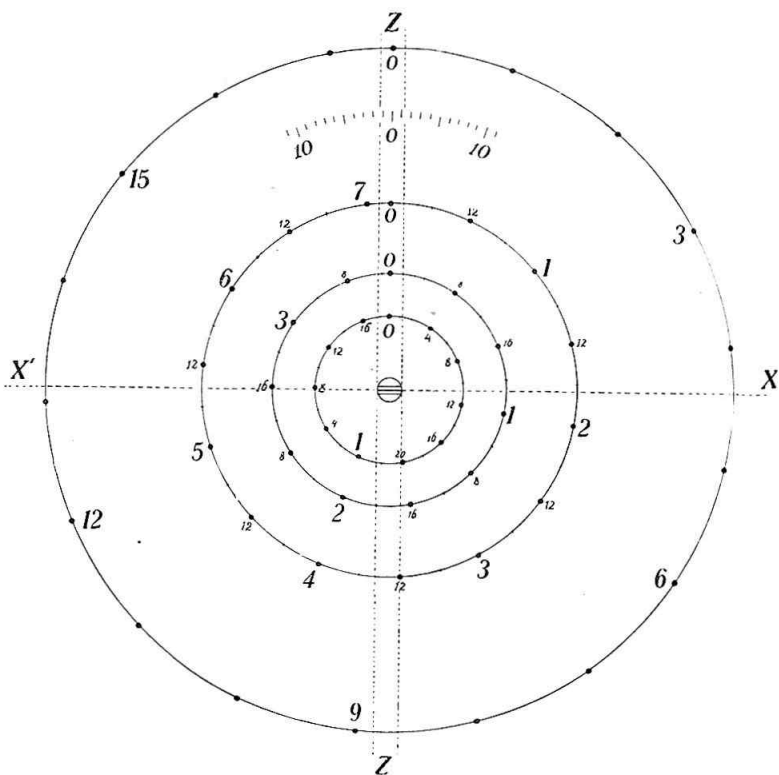
Obr. 12. Jupiter za doby oposice (II. 7. 1932) v převracujícím dalekohledu. Vyznačeny jsou dráhy čtyř měsíčků před i za deskou Jupitera.

Obr. SČ	I		II		III		IV	
	β	P	β	P	β	P	β	P
I 1.	$-0\cdot3^0$	$+21\cdot0^0$	$-0\cdot7^0$	$+21\cdot3^0$	$-0\cdot4$	$+21\cdot0^0$	$-0\cdot1^0$	$+20\cdot8^0$
31.	0·3	20·2	0·6	20·5	0·4	21·2	$-0\cdot1$	20·0
III 1.	0·2	19·2	0·5	19·4	0·3	19·1	0·0	18·9
31.	0·1	18·5	0·4	18·8	0·2	18·5	$+0\cdot1$	18·3
IV 30.	0·1	18·7	0·4	19·0	0·2	18·6	$+0\cdot1$	18·5
V 30.	0·2	19·6	0·5	19·8	0·3	19·5	0·0	19·4
VI 29.	0·3	20·9	0·7	21·1	0·4	20·8	$-0\cdot1$	20·7
VII 23.	0·5	22·0	0·9	22·2	0·6	21·9	0·2	21·8
IX 11.	0·9	24·0	1·3	24·1	1·0	23·9	0·7	23·8
X 11.	1·2	24·7	1·6	24·8	1·3	24·7	0·9	24·7
XI 10.	1·5	25·2	1·9	25·2	1·6	25·1	1·2	25·1
XII 10.	1·7	25·4	2·2	25·3	1·8	25·3	1·5	25·3

Podle těchto dat možno zhruba narýsovat zdánlivé dráhy oběžné jednotlivých družic.

V roce 1932 má úhel β (až na malé výjimky) hodnoty záporné. Hledíme tedy se Země na jižní stranu elips. Družice se zdají po elipsách

obíhají ve směru ruček hodinových (výjimečně proti tomuto směru). V převracujícím dalekohledu uvidíme tedy všechny družice (až na výjimečné případy) přecházeti před deskou Jupiterovou tak, jak ukazuje obr. 12. (t. j. od středu směrem k severnímu pólu (na obr. dole) a zacházeti za desku

Obr. 13. Dráhy čtyř starých měsíčků Jupiterových.

od středu směrem k jižnímu pólu (na obr. nahoře). V době oposice, počátkem února), kdy úhly β jsou velmi malé a vesměs záporné, jsou části drah v blízkosti Jupitera jen nepatrně vzdáleny od středu planety, a to po řadě o 0'03, 0'11, 0'11 a 0'03 polárního poloměru.

Jednoduchý způsob grafický dovoluje dostatečně přesně pro obyčejné pozorování nejen stanovití polohu družic pro kteroukoliv dobu, ale i sledo-

vati jejich postup. Obrázec (obr. 13) nutno sestrojiti ve větším měřítku, na př. takto:

Čtyři soustředné kružnice, představující dráhu prvních čtyř družic, mají tyto poloměry: 2·95, 4·70, 7·50, 13·80 *cm*. Pátý kruh poloměru 0·5 *cm* vyznačuje planetu. Poloměr, vedený kolmo k hornímu okraji papíru, stanoví na každé kružnici nulový bod stupnice, pokračující směrem ruček hodinových. Obvod kružnice rozdělí se těživami podle této tabulky:

synod. oběh	I. měs.	trvá	42·48 ^h *)	; za	2 ^h	opíše se	oblouk	16 95°	s	tět.	8·70 mm
" "	II. "	" "	85·30	; "	4	" "	" "	16·88	" "	13·79	" "
" "	III. "	" "	172·0	; "	6	" "	" "	12·56	" "	16·42	" "
" "	IV. "	" "	402·1	; "	24	" "	" "	21·49	" "	49·16	" "

Poloha měsíčku na jeho dráze, kterou považujeme za kruhovou a ležící v rovině nákrešné, vyhledá se podle tabulky svrchních konjunkcí, které připadají do nulového bodu kružnic (str. 99.).

Určíme-li, kolik dní a hodin uplynulo od předcházející svrchní konjunkce, můžeme vyznačiti bod dráhy, v němž družice právě je. Stačí pak jen promítnouti tento bod do osy *X'X*. Ačkoliv na obrázci pohyb družice po její kruhové dráze je naznačen ve směru ruček hodinových (ve skutečnosti je obrácený), je výsledná poloha průmětu vzhledem k Jupiteru taková, jak spatřujeme měsíček v dalekohledu.

Jak možno pro kteroukoliv dobu přibližně určití polohu měsíčku a směr jeho pohybu podle diagramu 13, bylo na příkladě objasněno v Ročence 1931 str. 106.

2. *Zatmění.* Za Jupiterem je neustále plný stín tvaru velmi táhlého kužele směrem přímo od Slunce, jenž má délku průměrně 2460 poloměrů Jupiterových. Se směrem Jupiter-Země svírá osa stínu proměnný úhel α , který v roce 1932 nabývá zhruba těchto hodnot:

Svět. půlnoc	α	Svět. půlnoc	α	Svět. půlnoc	α
0 ^h		0 ^h		0 ^h	
I 1.	7·2°	IV 22.	10·6°	IX 18.	3·1°
29.	2·7	V 20.	10·6	X 16.	6·6
oposice		VI 17.	8·8	XI 13.	9·3
II 26.	3·8	VII 15.	5·8	XII 11.	10·5
III 25.	8·4	konjunkce			

Od konjunkce do oposice směřuje stín za Jupiterem na stupnici diagramu (obr. 17) od 0° n a l e v o, před konjunkcí a po oposici n a p r a v o.

*) Průměrné hodnoty.

Seskupení měsíčků Jupiterových v roce 1932.

Čas světový.

	I. 1 ^h 15 ^m	II. 0 ^h 0 ^m	III. 23 ^h 0 ^m	IV. 22 ^h 30 ^m	V. 21 ^h 45 ^m	VI. 21 ^h 0 ^m	VII. 20 ^h 15 ^m	VIII.	IX. 5 ^h 0 ^m	X. 4 ^h 45 ^m	XI. 4 ^h 15 ^m	XII. 3 ^h 45 ^m
1	34J2I	2IJ4	IJ234	23J14	43J12	41J2	142J3	—	—	43J12	412J3	41J32
2	43J12	J123	J134	3J124	324J1	4J123	42J13	—	—	J123	4J123	423J1
3	423J1	4J23	2IJ34	3J14	23J14	42IJ3	4J132	—	—	2J143	4IJ2	432J1
4	42J13	421J3	3J24	23J4	IJ234	42J13	43J12	—	—	IJ234	324J1	43J12
5	41J23	423J1	3J142	IJ234	J34	34J2	432J1	—	—	J324	3J24	4IJ2
6	4J213	431J2	3241J	J1234	2J134	31J4	432J	—	—	32J14	3J124	42J3
7	421J	43J21	42J1	21J43	13J24	32J14	4J132	—	—	321J4	2J134	4J213
8	34J2I	42J13	41J23	24J1	3J124	IJ24	41J3	—	—	3J124	21J34	14J23
9	3IJ42	4J2I3	4J2I3	43IJ2	32IJ4	IJ234	2J13	—	—	IJ324	J1234	23J14
10	32J14	4IJ23	42IJ3	43J1	23J14	2IJ34	IJ234	—	—	2J4I3	IJ324	32IJ4
11	2J34	2J43	43J12	423J1	IJ432	2J134	3J124	—	—	4IJ3	32J14	3J124
12	IJ234	23J14	34J2	4J23	4J123	3J124	32J14	—	42J3	4J132	3J4	3J124
13	J1234	31J24	3241J	4J123	42J3	3J24	32J14	—	4J123	432J	3J2	2J134
14	21J34	3J214	2J1	421J3	413J2	324J1	J24	—	4J132	4321J	42J13	J34
15	3J14	2J134	IJ234	42J31	43J12	41J3	IJ234	—	32J1	43J12	42J13	IJ234
16	3IJ42	J134	J2I34	3IJ2	43I2J	4J123	2J143	—	3IJ4	4IJ2	4J123	2J14
17	342J1	IJ234	2IJ34	3J2I4	423J1	4I2J3	IJ43	—	3J124	42J13	4J132	3214J
18	42IJ3	2J143	3J14	23IJ4	4IJ32	42IJ3	43IJ2	—	I2J34	4IJ3	423J1	34J2I
19	4J23	24J	3IJ24	J4	4J123	4I3J2	342IJ	—	2J34	4J132	43IJ	43IJ2
20	4J123	43J12	32IJ4	J234	2J3	43J12	432J1	—	J1234	32J4	43J12	42J13
21	421J3	43J21	23J14	21J34	IJ4	34J2	43J12	—	13J24	32IJ4	2J31	4J3
22	432J1	423J1	IJ23	2J314	3J124	314J	4J23	—	32J14	3J124	2J143	41J23
23	43J12	42J13	4J213	31J24	312J4	J1342	—	—	312J4	IJ24	J2134	42J31
24	342J1	4J123	42IJ3	3J42I	32J14	12J34	—	—	34J12	2J134	IJ324	342J1
25	2IJ34	42J13	432J1	324IJ	IJ324	2J134	—	—	4J13	I2J34	23J14	3J21
26	J243	42J	43IJ2	4J3J	J1234	IJ24	—	—	42J13	J1324	32IJ4	3J124
27	J1234	3J12	432J	4J23	2IJ43	3J124	—	—	4J23	3J14	3J124	2J314
28	21J34	3J124	423J1	421J3	2J3	32J4	—	—	4IJ2	324J	J4	2J134
29	32J14	23J14	41J23	42J13	43J12	32J14	—	—	432J1	43J12	2J143	J234
30	31J24	—	4J123	43J12	43J12	J1432	—	—	4312J	413J2	4J213	J134
31	3J14	—	2IJ43	—	432J1	—	—	—	—	42J13	—	23IJ4

Číslice rozestaveny jsou vzhledem k J tak, jako v obracujícím dalekohledu měsíčky vzhledem k Jupiteru.

Kursivou vyznačená číslice značí, že se měsíček blíží k Jupiterovi.

Zatmění, zákryty a přechody měsíčků dlužno hledati v Kalendáři úkazů na str. 54. a násl.

Družice se tedy stane neviditelnou buď při zákrytu, t. j. v době svrchní konjunkce, anebo také při zatmění.

Dne XI. 21. bude možno v našich krajinách pozorovati poměrně velmi vzácný zjev, že Jupiter se bude jevití docela bez měsíčků.

I. měsíček bude neviditelný od $1^h 21^m$ (začátek zatmění) do $4^h 46^m$ konec zákrytu;

II. měsíček bude přecházeti přes kotouč planety od $1^h 53^m$ do $4^h 33^m$;

III. měsíček bude zakryt od $0^h 37^m$ do $3^h 52^m$;

IV. měsíček bude ve stínu Jupiterově od $3^h 12^m$ do $4^h 33^m$ vesměs v SEČ.

V době od $3^h 12^m$ do $4^h 33^m$ nespatříme kolem Jupitera žádnou z jeho galileovských družic. Úkaz bude viditelný ve druhé polovině noci. Jupiter v tento den vychází u nás asi v 1^h .

Doba svrchních konjunkcí Jupiterových měsíčků.

Čas světový.

1. Io.

Každá třetí konjunkce. $T = 1^d 18^h 5^m$, $2T = 3^d 13^h 0^m$ *)

d	h	d	h	d	h	d	h
I	2 5 ¹	IV	1 9 ⁵	VII	5 23 ⁷	X	4 7 ⁴
	7 12 ⁴		6 16 ⁹	II	7 ²		9 14 ⁹
	12 19 ⁷		12 0 ²		16 14 ⁷		14 22 ⁴
	18 3 ⁰		17 7 ⁷		21 22 ²		20 5 ⁸
	23 10 ³		22 15 ¹		— —		25 13 ³
	28 17 ⁶		27 22 ⁵		— —		30 20 ⁸
II	3 0 ⁹	V	3 5 ⁹	VIII	— —	XI	5 4 ³
	8 8 ²		8 13 ⁴		— —		10 11 ⁷
	13 15 ⁵		13 20 ⁸		— —		15 19 ²
	18 22 ⁸		19 4 ³		— —		21 2 ⁶
	24 6 ¹		24 11 ⁸		— —		26 10 ¹
	29 13 ⁴		29 19 ²		— —		
III	5 20 ⁷	VI	4 2 ⁷	IX	— —	XII	1 17 ⁵
	11 4 ¹		9 10 ²		— —		7 0 ⁹
	16 11 ⁴		14 17 ⁷		13 1 ⁴		12 8 ⁴
	21 18 ⁷		20 1 ²		18 8 ⁹		17 15 ⁸
	27 2 ¹		25 8 ⁷		23 16 ⁴		22 23 ²
			30 16 ²		28 23 ⁹		28 6 ⁶

*) Průměrné hodnoty.

2. Europa.

Každá třetí konjunkce. $T = 3^d 13^h 3^m$, $2T = 7^d 2^h 6^m$ *)

<i>d</i>	<i>h</i>	<i>d</i>	<i>h</i>	<i>d</i>	<i>h</i>	<i>d</i>	<i>h</i>	<i>d</i>	<i>h</i>
I	0 21'3	III	4 17'6	V	7 15'5	VII	10 15'7	XI	5 2'1
II	12'7		15 9'0		18 7'4		21 7'9		15 18'1
	22 4'1		26 0'5		28 23'4		— —		26 10'2
II	I 19'5	IV	5 16'2	VI	8 15'4	IX	12 17'1	XII	7 2'2
	12 10'8		16 7'9		19 7'5		23 9'3		17 18'1
	23 0'2		26 23'6		29 23'6	X	4 1'5		28 9'9
							14 17'7		
							25 9'9		

3. Ganymedes.

Každá třetí konjunkce. $T = 7^d 4^h$, $2T = 14^d 8^h$ *)

<i>d</i>	<i>h</i>	<i>d</i>	<i>h</i>	<i>d</i>	<i>h</i>	<i>d</i>	<i>h</i>
I	3 12'7	III	29 5'0	VI	23 5'3	X	23 8'3
	24 22'7	IV	19 16'2	VII	14 18'4	XI	13 21'1
II	15 8'5	V	11 4'0		— —	XII	5 9'4
III	7 18'5	VI	1 16'5	X	1 19'2		26 21'2

4. Callisto.

Každá druhá konjunkce. $T = 16^d 18^h$

<i>d</i>	<i>h</i>	<i>d</i>	<i>h</i>	<i>d</i>	<i>h</i>	<i>d</i>	<i>h</i>
I	8 4'8	III	14 14'3	V	20 10'4	IX	15 7'5
II	10 9'4	IV	16 22'5	VI	23 1'2	X	19 0'3
						XI	21 15'4
						XII	25 3'8

Před konjunkcí nastává zatmění, je-li družice v obracujícím dalekohledu napravo od Jupitera, mezi konjunkcí a oposicí, je-li nalevo, po oposici, je-li družice zase napravo od kotoučku.

Představu o tom, zdali je při zatmění viděti vstup do stínu (imersi *I*) anebo výstup ze stínu (emersi *E*), podává pro převracující dalekohled tento přehled, v němž tečka ■ značí polohu družice vzhledem k Jupiteru vyznačenému písmenem *I* resp. *E*.

Měsíc	I	II	III	IV	Měsíc	I	II	III	IV
I	■ <i>I</i>	■ <i>I</i>	■ <i>I</i>	■ <i>I</i> ■ <i>E</i>	VII	<i>E</i> ■	<i>E</i> ■	<i>E</i> ■	<i>I</i> ■ <i>E</i> ■
II	<i>E</i> ■	<i>E</i> ■	<i>E</i> ■	<i>E</i> ■	VIII	—	—	—	—
III	<i>E</i> ■	<i>E</i> ■	<i>E</i> ■	<i>I</i> ■ <i>E</i> ■	IX	■ <i>I</i>	■ <i>I</i>	■ <i>I</i>	■ <i>I</i>
IV	<i>E</i> ■	<i>E</i> ■	<i>I</i> ■ <i>E</i> ■	<i>I</i> ■ <i>E</i> ■	X	■ <i>I</i>	■ <i>I</i>	■ <i>I</i>	■ <i>I</i> ■ <i>E</i>
V	<i>E</i> ■	<i>E</i> ■	<i>I</i> ■ <i>E</i> ■	<i>I</i> ■ <i>E</i> ■	XI	■ <i>I</i>	■ <i>I</i>	■ <i>I</i> ■ <i>E</i>	■ <i>I</i> ■ <i>E</i>
VI	<i>E</i> ■	<i>E</i> ■	<i>I</i> ■ <i>E</i> ■	<i>I</i> ■ <i>E</i> ■	XII	■ <i>I</i>	■ <i>I</i>	■ <i>I</i> ■ <i>E</i>	■ <i>I</i> ■ <i>E</i>

Doby zatmění zákrytů a přechodů jednotlivých družic jsou uvedeny v Kalendáři úkazů, pokud jsou u nás viditelné.

Družice Saturnovy.

Z 10 družic nejsnáze se pozoruje Titan, už v dalekohledu asi 5 cm průměru, jako hvězdička za oposice 8·6 velikosti. Vzdálenější Japetus (vel. 9. až 12.) a bližší Rhea a Tethys vyžadují objektivu nejméně 7·5 cm. Úhlovou vzdálenost družice od Saturna možno určit podle podobného obrazce, jaký byl naznačen pro družice Jupiterovy (obr. 13). Poloměry kružnic se zvolí úměrné hodnotám 4·88, 8·72, 20·22, 58·91, příslušným po řadě k družicím *Tethys* (11·4 vel.), *Rhea* (10·8 vel.), *Titan* (9·4 vel.) a *Japetus* (11·8 vel.); obvod se rozdělí od východní elongace, která je v obracujícím dalekohledu napravo od planety, a to proti směru ruček hodinových. Pro družici *Tethys* stačí postup po 4^h, pro *Rheu* po 12^h, pro *Titana* po 1 dni, pro *Japeta* po 5 dnech. Příslušné tětivy pro hořejší poloměry mají délku po řadě: 2·84, 5·94, 7·90, 23·02. Doby největších elongací uvedeny jsou v tab. na str. 102.

Na rovinu těchto oběžných kružnic hledíme se Země šikmo v úhlu B , který se během roku 1932 mění tak, jak je naznačeno v tabulce na str. 92.

Polosy zdánlivých elips oběžných jsou a a $a \sin B$, při čemž $a = r : \Delta$. Veličina r má hodnotu

406·2" pro *Tethys*, 726·6" pro *Rheu*.

1684·4" pro *Titana*, 4908·6" pro *Japeta*;

veličina Δ značí jako vždy vzdálenost Saturna od Země (str. 42.).

Kladné označení úhlu B (tab. str. 92) poukazuje k tomu, že se Země hledíme na severní stranu oběžných drah, po nichž družice postupují proti ručkám hodinovým. Elipsy se jeví poměrně značně rozevřeny, což souvisí se značnou hodnotou úhlu B .

Za oposice (VII 24.) je poměr os eliptických drah přibližně 2·8 : 1. Družice, když jsou nejbliže k Zemi, přecházejí podél jižního pólu planety „před Saturnem“, a naopak, jsou-li od Země nejdále, přecházejí podél pólu severního „za Saturnem“, v obou případech proti směru ruček hodinových, t. j. v obracujícím dalekohledu v severní části (v dalekohledu dole) směrem vpravo, v jižní části (v dalekohledu nahoře) směrem vlevo.

Doby největších elongací družic Saturnových.
(Světový čas. — T' = střední oběh synodický.)

1. Tethys. Každá 5. východní elongace.

$$T' = 1^d 21^h 3^m \quad 2T' = 3^d 18^h 6^m \quad 3T' = 5^d 15^h 9^m \quad 4T' = 7^d 13^h 2^m$$

	<i>d</i>	<i>h</i>		<i>d</i>	<i>h</i>		<i>d</i>	<i>h</i>		<i>d</i>	<i>h</i>		<i>d</i>	<i>h</i>		<i>d</i>	<i>h</i>	
IV	10	5	V	27	10	VII	13	14	VIII	29	19	X	15	23				
	19	16	VI	5	20		23	1	IX	8	5		25	10				
	29	2		15	7	VIII	1	11		17	16	XI	3	20				
V	8	13		24	17		10	22		27	2		13	7				
	17	23	VII	4	4		20	8	X	6	13		22	18				

2. Rhea. Každá druhá východní elongace.

$$T' = 4^d 12^h 5^m$$

	<i>d</i>	<i>h</i>		<i>d</i>	<i>h</i>		<i>d</i>	<i>h</i>		<i>d</i>	<i>h</i>		<i>d</i>	<i>h</i>
IV	12	10	V	27	15	VII	11	18	VIII	25	21	X	10	1
	21	11	VI	5	15		20	19	IX	3	22		19	2
	30	12		14	16		29	19		12	23		28	3
V	9	13		23	17	VIII	7	20		22	0	XI	6	4
	18	14	VII	2	18		16	21	X	1	1		15	5
													24	6

3. Titan. V = východní, Z = západní elongace.

$$T' = 15^d 23^h 3^m$$

	<i>d</i>	<i>h</i>		<i>d</i>	<i>h</i>		<i>d</i>	<i>h</i>		<i>d</i>	<i>h</i>		<i>d</i>	<i>h</i>
IV	11	16	V	21	20	VI	30	8	VIII	9	9	IX	17	21
	19	22		29	13	VII	8	14		17	1		26	3
	27	15	VI	6	18		16	6	V	25	6	X	3	19
V	5	21		14	11		24	11	Z	IX	1	23	12	1
	13	14	VIII	1	3		10	4	Z		19	18	19	18

4. Japetus. $T' = 79^d 22^h 1^m$

Vých. elong. Spod. konj. Záp. elong. Svrch. konj.

	<i>d</i>	<i>h</i>		<i>d</i>	<i>h</i>		<i>d</i>	<i>h</i>		<i>d</i>	<i>h</i>
	—	—		—	—		—	—		IV	16
V	5	8	V	24	23	VI	14	16	VII	4	11
VII	23	1	VIII	11	7	VIII	31	21	IX	20	20
X	9	16	X	29	8	XI	19	11		—	—

Hlavní roje letavic v r. 1932.

V Ročence 1930 na str. 109 a násl. byl vyložen význam pozorování letavic a připojen seznam nejvýznačnějších rojů spolu s udáním několika poznámek o jejich vztahu ke kometám a jejich průměrné početnosti.

Letošního roku uvádíme opětně seznam nejvýznačnějších rojů s tím rozdílem, že v posledním sloupci připojujeme měsíční fázi v r. 1932, která přímo napovídá o výhodnosti nebo nevýhodnosti rušivého zásahu měsíčního světla.

Přehled hlavních rojů letavic podle Ch. P. Oliviera :

Název roje	Radiant	Datum maxima	Trvání (ve dnech)	hodinový počet	Nejbližší měsíční čtvrt v době maxima
Quadrantidy	15 ^h 30 ^m +53°	I. 2	2	28	(I. 1.
Lyridy	18 04 +33	IV. 20	4	7	☉ IV. 20.
Ěta Aquaridy	22 32 - 2	V. 2-4	8	7	☽ V. 5.
Pons-Winneckidy	14 0 +57	VI. 28	var.	var.	(VI. 25.
Delta Aquaridy	22 49 -16	VII. 28	3	27	(VII. 25.
Perseidy	3 4 +57	VIII. 11-12	35	69	) VIII. 9.
Orionidy	6 8 +15	X. 19-23	14	21	(X. 22.
Leonidy	10 0 +23	XI. 14	3	21	☉ XI. 13.
Andromedidy	1 40 +43	XI. 24	2	16	☽ XI. 28.
Geminidy	7 12 +33	XII. 11-13	14	23	☉ XII. 13.

Hvězdný vesmír v roce 1932.

Proměnné hvězdy.*)

Pozorování světelných změn většiny měnlivých hvězd nevyžaduje zvláštních nástrojů, kromě dalekohledu; pro jasnější stačí kukátko neb i prosté oko.

Nejužívanější pozorovací metodou je metoda Argelanderova. Podle ní označujeme nejmenší, ještě právě pozorovatelný rozdíl světelný hvězd a a b značkou $a1b$, ve smyslu: a je nepatrně jasnější než b . Zřetelnější rozdíl píšeme $a2b$, zcela zřejmý $a3b$ atd. Jíti dále nežli po $a5b$ se nedoporučuje. Proměnnou srovnáváme vždy se dvěma hvězdami, jednou jasnější a druhou slabší, takže úplné pozorování jest na př. $a2V3b$, což značí, že proměnná V je o dva »stupně« slabší než a a o tři jasnější než b . Výjimečně možno srovnávati s jedinou hvězdou tehdy, když jest jasnost obou stejná, což píšeme $V0a$ nebo též $V = a$. Podrobnější návod a popis této metody nalezne čtenář ve II. ročníku »Říše hvězd« na str. 2 a 33; některé sem spadající pokyny též ve III., V. a VII. ročníku téhož časopisu. Z ostatních metod je nejznámější zlokovská metoda Pickeringova. Podle ní dělíme světelný rozdíl dvou srovnávacích hvězd a a b na 10 dílů a odhadujeme v tomto intervalu svítivost hvězdy. Na př. $a3V7b$, zkráceně psáno $a3b$, což značí, že proměnná V je o $\frac{3}{10}$ intervalu $a-b$ slabší než a a o $\frac{7}{10}$ jasnější než b . Výhodou této metody jest, že umožňuje srovnávati větší světelné intervaly, podstatnou nevýhodou však jednak to, že základní jednotka, totiž interval obou srovnávacích hvězd se od případu k případu mění, jednak to, že předpokládá správnost fotometrické stupnice srovnávacích hvězd, neumožňujíc případnou její opravu.

E. C. Pickering rozeznává tyto třídy hvězd měnlivých:

- I. Nové hvězdy.
- II. Proměnné s dlouhou periodou.
- III. Nepravidelně proměnné.
- IV. Proměnné s krátkou periodou.
- V. Proměnné zákrytové.

*) Tento oddíl zpracoval i letos p. prof. Dr. Boh. Hacar.

A. Proměnné s dlouhou periodou typu Mira.

Stá- lice	Poloha 1900		Precesse		Peri- oda	Rozsah změny	První max. 1932.	Spektrum	Barva
	α	δ	$\Delta\alpha$	$\Delta\delta$					
	<i>h m s</i>	<i>o r</i>	<i>s</i>	<i>r</i>	<i>d</i>	<i>m m</i>			
T Cas	0 17 49	+55 14'3	+3'22	+0'33	449	6'7-12'5	IV 20.	M 7 e	9
R And	0 18 45	+38 1'4	+3'16	+0'33	400	5'6-14'7	II 22.	Se	9'0
W And	2 11 14	+43 50'5	+3'77	+0'28	397	6'5-14'0	VII 14.	M 7 e	5'5
o Cet	2 14 18	- 3 25'9	+3'03	+0'28	330	2'0- 9'6	IV 12.	M 5 e	7'6
U Cet	2 28 56	-13 35'3	+2'85	+0'27	237	6'6-12'7	VIII 2.	M 3 e	5'8
R Tri	2 30 59	+33 49'7	+3'62	+0'26	265	5'3-12'0	III 20.	M 6 e	7
R Lep	4 55 3	-14 57'4	+2'73	+0'09	440	6'0-10'4	IV 27.	N 8	10
R Aur	5 9 13	+53 28'4	+4'83	+0'07	471	6'5-13'4	—	M 7 e	7'8
U Ori	5 49 53	+20 9'5	+3'56	+0'01	383	5'4-12'2	XII 27.	M 7 e	8
V Mon	6 17 41	- 2 8'7	+3'02	-0'03	333	6'0-14'0	VI 15.	M 6 e	6
R Lyn	6 53 3	+55 28'1	+1'96	-0'08	378	6'5-14'0	X 16.	Se	5'8
R Gem	7 1 20	+22 51'5	+3'62	-0'09	370	6'5-13'5	—	Se	8'5
R Cnc	8 11 3	+12 2'0	+3'31	-0'18	370	6'0-11'3	V 3.	M 7 e	7'5
R Lmi	9 39 35	+34 53'3	+3'61	-0'27	378	6'0-10'4	VII 1.	N 3	7'5
R Leo	9 42 11	+11 53'6	+3'23	-0 23	315	5'0-10'5	II 29.	M 7 e	9'5
R UMa	10 37 35	+60 18'0	+4'32	-0'31	301	5'9-13'6	VI 8.	M 4 e	6'5
R Crv	12 14 27	-18 41'9	+3'10	-0'33	311	5'9-14'0	VIII 1.	M 6 e	6'4
T UMa	12 31 50	+60 2'3	+2'75	-0'33	255	5'5-13'4	VII 8.	M 4 e	3
R Vir	12 33 26	+66 7'2	+2'64	-0'33	146	6'2-11'3	I 10.	M 4 e	2
R Hya	13 24 15	-22 45'6	+3'27	-0'31	417	3'5-10'1	III 17.	M 7 e	8
S Vir	13 27 47	- 6 40'8	+3'13	-0'31	377	6'2-12'5	VII 13.	M 6 e	7'5
V Boo	14 25 43	+39 18'4	+2'42	-0'27	256	6'4-11'4	II 20.	M 6 e	6'5
R Boo	14 32 47	+27 10'2	+2'65	-0'26	225	5'9-12'8	VI 9.	M 4 e	5'8
S Crb	15 17 19	+31 43'6	+2'45	-0'22	361	6'0-13'8	XI 5.	M 7 e	8
R Ser	15 46 5	+15 26'2	+2'76	-0'18	353	5'6-13'8	XI 14.	M 7 e	8
V Oph	16 21 10	-12 12'0	+3'34	-0'14	301	6'9-10'8	VII 25.	N 3 e	9'1
U Her	16 21 22	+19 7'2	+2'65	-0'14	405	6'7-13'0	I 29.	M 7 e	7'3
R Dra	16 32 23	+66 57'7	+0'16	-0'12	245	6'4-13'0	IV 12.	M 6 e	2'5
S Her	16 47 21	+15 6'6	+2'73	-0'10	313	5'9-13'1	III 27.	M 6 e	8'5
R Oph	17 2 1	-15 57'6	+3'44	-0'08	302	6'0-13'9	I 5.	M 5 e	7'7
T Her	18 5 19	+31 0'2	+2'27	+0'01	165	6'9-13'7	V 4.	M 3 e	5'?
X Oph	18 33 34	+8 44'8	+2'87	+0'05	337	6'5- 9'5	V 26.	M 6 e	9
R Aql	19 1 39	+ 8 4'7	+2'89	+0'04	310	5'5-11'7	IX 9.	M 6 e	7
R Sgr	19 10 50	-19 20'0	+3'52	+0'10	268	6'7-13'3	I 7.	M 5 e	7
R Cyg	19 34 8	+40 58'5	+1'61	+0'13	428	5'5-14'4	XI 17.	Se	7
R Cyg	19 40 48	+48 32'2	+1'70	+0'14	190	6'6-12'0	I 1.	M 3 e	7'5
z Cyg	19 46 43	+32 39'7	+2'31	-0'15	413	4'2-13'4	XI 10.	M 7 e	7'5
U Cyg	20 15 7	+47 26'3	+1'86	-0'19	453	6'1-11'3	III 13.	R 8 e	8
V Cyg	20 38 5	+47 47'1	+1'94	+0'21	415	6'3-13'8	—	N	10
T Aqr	20 44 40	- 5 31'1	+3'17	+0'22	202	6'8-13'5	IV 7.	M 3 e	4
T Cep	21 8 13	+68 5'0	+0'82	+0'24	396	5'2-10'3	I 15.	M 6 e	7'5
R Peg	23 1 38	+10 0'2	+3'01	+0'32	380	6'9-13'5	VII 12.	M 7 e	7'5
R Aqr	23 38 39	-15 50'3	+3'11	+0'33	358	5'8-10'8	IV 6.	M 6 ep	7'5
R Cas	23 53 19	+50 49'9	+3'02	+0'33	426	4'8-13'6	IV 26.	M 7 e	9'0
W Cet	23 57 0	-15 13'9	+3'08	+0'33	346	6'5-14'5	VIII 17.	Sep	3

Rozdělení toto jest ovšem zcela hrubé a byly proto jednotlivé třídy záhy rozděleny na podtřídy nebo typy. Pomíjejíce „nové“ hvězdy, uvádíme efemeridy význačných proměnných hvězd, sledujícíce celkem pořad rozdělení Pickeringova. Jiná, dosud méně užívaná rozřídění podali S. Newcomb, G. Müller, K. Graff, P. Guthnick a nejnověji H. Ludendorff.

B. Seznam jasnějších proměnných nepravidelných.

Stálice	Poloha 1900		Precesse		Rozsah změny	Spektrum	Barva	Poznámka
	α	δ	$\Delta\alpha$	$\Delta\delta$				
α Cas	0 34 50	+55 59'3	+3'37	+0'33	2'1—2'6	G 8	6	
ρ Per	2 58 46	+38 27'2	+3'82	+0'24	3'3—4'1	Mb	6'7	
X Tau	3 47 50	+7 28'6	+3'22	+0'18	6'6—8'1	F 5	—	
X Per	3 49 8	+30 45'1	+3'74	+0'18	6'2—6'9	Bope	3'5	P = 360 ^d ?
W Ori	5 0 14	+1 2'4	+3'10	+0'09	5'9—7'7	Nb	8'5	P = 11r ?
α Ori	5 49 45	+7 23'3	+3'25	+0'01	0'5—1'1	M2	7	P = 6r ?
η Gem	6 8 50	+22 32'2	+3'63	+0'01	3'3—4'2	M2	7	P = 235 ^d
X Cnc	8 49 45	+17 36'7	+3'39	+0'22	6'1—7'5	Nb	8'5	
RS Cnc	9 4 36	+31 22'3	+3'64	+0'24	5'5—6'7	M6	7'5	P = 129'5 ^d
U Uma	10 8 14	+60 28 9	+4'18	+0'30	6'1—6'5	Map	7	
U Hya	10 30 24	+12 37'9	+2'96	+0'31	4'8—5'6	Nb	8	
V Hya	10 46 46	+20 43'2	+2'91	+0'32	6'7—12'0	N	9	P = 530 ^d ?
RY Dra	12 52 30	+66 32'2	+2'37	+0'33	6'1—7'1	Np	7'8	
R CrB	15 44 27	+28 27'8	+2'47	+0'19	5'8—13'8	Goe	1'5	
X Her	15 59 39	+47 30'9	+1'81	+0'17	5'8—7'2	Mc	7	P = 95 ^d
α Her	17 10 5	+14 30'2	+2'74	+0'07	3'1—3'9	M5	7	P = 120 ^d ?
VW Dra	17 15 17	+60 46'6	+0'73	+0'07	6'3—7'0	Ko	—	
d Ser	18 22 6	+0 8'2	+3'07	+0'03	4'9—5'6	Aop	4	
R Sct	18 42 9	+5 48'7	+3'21	+0'06	4'5—9	K 5	6'3	
R Lyr	18 52 17	+43 48'8	+1'82	+0'08	4'0—4'5	M 5	7'0	
U Del	20 40 53	+17 43'6	+2'75	+0'22	6'4—7'5	Mb	7	P = 170 ^d
μ Cep	21 40 27	+58 19'3	+1'83	+0'27	4'0—4'8	M2	8'0	
ρ Cas	23 49 23	+56 56'6	+2'98	+0'33	4'4—5'1	cG5	7	P = 1100 ^d

A) Proměnné s dlouhou periodou typu ρ Ceti (Mira). Tabulka A obsahuje důležitější hvězdy tohoto typu u nás viditelné, a sice jen takové, které v maximum jsou jasnější než 7'0 vel.

B) Proměnné nepravidelné, t. j. takové, jejichž jednotlivá maxima a minima jdou po sobě v obdobích zcela různých a v jejich sledu se nepodařilo dosud vypátrati trvalejší zákonitost. Nepravidelnost se může vztahovati také na tvar světelné křivky, především na výši (hloubku) jednotlivých maxim (minim) a konečně i na epochu (η Geminorum). Viz tab. B.

Hvězdy sem zařazené jsou přirozeně velmi různé povahy, čehož důsledkem je, že tento seznam skýtá výběr značnou měrou libovolný. Tak η Gem, R Sct a pravděpodobně i některé jiné hvězdy nejsou zcela nepravidelné (viz „Poznámka“). Minima η Gem sledují nyní v průměrné periodě asi 235^d. Po delším období periodické měnlivosti nastává však občas období skoro beze změn nebo s periodou jinou, po čase pak zase návrat k periodě původní, ale s odchylnou epochou. Těž křivka je měnlivá. R Scuti chová se poněkud podobně, ale nepravidelnosti jsou větší. Typickou hvězdou toho druhu jest (zde neuvedená) R Sagittae.

C) Proměnné s krátkou periodou náležejí převážnou většinou typu δ Cephei. Hvězdy tohoto druhu — též cefeidy zvané — mají světelnou křivku nesouměrnou. Světelný vzestup se děje zpravidla prudčeji než sestup. Perioda i světelná křivka bývá u většiny stálá (δ Cephei), u některých naproti tomu jsou patrný nepravidelnosti (η Aquilae) někdy i dosti značné (RR Lyrae). Výjimkou je světelná křivka skoro souměrná, podobající se sinusoidě (ζ Geminorum). Vliv zmíněných nepravidelností lze při výpočtu epoch aspoň zmírniti připojením empirických korekčních členů.

V připojeném seznamu C uvádíme jasnější krátkoperiodické proměnné (pokud v maximu jsou jasnější než 7.5 vel.).

Údaje tohoto seznamu umožňují vypočísti pro hvězdy v něm obsažené okamžik kteréhokolí maxima M (minima m). Obecně jest

$$M = \text{první max.} + P \cdot e,$$

kde e značí počet period uplynulých od začátku roku.

Příklad. Jest určití první maximum proměnné SU Cygni v květnu 1932. 1. květen jest 122. den od začátku roku (121 uplynulý den + 1, srv. efemeridu „Slunce“, str. 11). Perioda $P = 3.8454561$ je ve 122 obsažena zhruba 32krát: $3.8454561 \times 32 = 123.055$. První maximum v r. 1932 nastalo 1.777^d, tudíž obdržíme přičtením $M = 124.832^d$ od začátku roku, t. j. 3. květen 20^h SČ.

D) Zákrytové proměnné typu Algol a β Lyrae. V seznamu D jsou uvedeny jen takové proměnné těchto typů, jejichž svítivost v normálním (maximálním) světle přesahuje 7.5 vel. Příčinu změn svítivosti zákrytových hvězd známe: je to vzájemné zatmívání dvou složek těsně dvojhvězdy. Oba typy se liší tvarem světelné křivky. Kdežto typická hvězda algolová má kromě doby zákrytu svítivost stálou, mění se světlo hvězdy typu β Lyrae neustále. (Viz Ročenku 1923, obr. 18a, b.) Oba druhy hvězd nejsou přesně od sebe odlišeny, nýbrž vyskytují se četné typy přechodné. Algol sám je vlastně takový typ přechodný. Má totiž podružné minimum mezi minimy hlavními, které ovšem lze zjistiti jen velmi jemnými fotometrickými prostředky; také mimo minima, jak se zdá, svítivost Algolu se mění. Podle fotoelektrických měření Stebbinsových z let 1919/20 má hlavní minimum hloubku 1.134 vel., vedlejší 0.042 vel. Podotknouti dlužno, že

C. Seznam jasnějších cefeid.

Stállice	Poloha 1900		Precesse		První maximum 1932 SC	Perioda	M-m	Rozsah změny mag	Spektrum	Barva	Poznámka
	α	δ	$\Delta\alpha$	$\Delta\delta$							
TTU Cas	0 20 55	+50 43'6"	+3'22"	+0'33"	L. 1'015	2'139300	0'68	7'3-8'4	F 8 V	—	
SU Tau	2 43 3	+68 28'5"	+5'28"	+0'25"	1'572	1'949268	0'90	5'9-6'3	F 6 V	4	perioda měnl.
SZ Tau	4 31 26	+18 20'4"	+3'48"	+0'13"	2'755	3'140275	2'0	6'5-6'9	F 8 V	2	
RX Aur	4 54 28	+39 48'7"	+4'14"	+0'09"	1'2346	1'1623331	5'0	7'4-8'0	G 2.5 V	—	
T Mon	6 19 49	+7 8'4"	+3'24"	+0'03"	28'131	27'0238 *	8'65	6'0-6'8	cG 6 V	—	perioda měnl.
RT Aur	6 22 8	+30 33'3"	+3'86"	+0'03"	4'153	3'728425	0'97	5'0-5'9	F 9 V	4'5	
W Gem	6 29 14	+15 24'5"	+3'44"	+0'04"	7'293	7'914995	2'5	6'4-7'7	G 0'5 V	5	
ζ Gem	6 58 11	+20 43'0"	+3'56"	+0'08"	4'894	10'1517 *	5'08	3'7-4'1	G 1 V	4'5	
γ Sgr	18 15 30	+18 54'3"	+3'53"	+0'02"	3'350	5'77335	1'72	5'8-6'6	G 0'5 V	0	
U Sgr	18 26 0	+19 11'7"	+3'54"	+0'04"	4'720	6'744617	1'94	7'0-8'0	G 4 V	6'5	
YZ Sgr	18 43 42	+16 50'1"	+3'47"	+0'06"	8'600	9'553151	5'16	7'2-7'7	G 7 V	—	
TT Aql	19 3 9	+1 8'5"	+3'05"	+0'09"	7'350	13'754080	5'1	7'3-7'9	G 6 V	6'4	
RR Lyr	19 22 17	+42 35'5"	+1'92"	+0'12"	1'406†	0'56683735	0'10	7'1-7'8	A 5'5 V	—	perioda měnl.
U Aql	19 23 58	+7 15'0"	+3'23"	+0'12"	5'035	7'02387	2'3	6'2-6'9	G 3'5 V	I	
U Vul	19 32 15	+29 6'6"	+2'62"	+0'13"	6'121	7'999362	3'4	6'6-7'3	G 4 V	6'4	
SU Cyg	19 40 48	+29 1'4"	+2'40"	+0'14"	1'777	0'848486†	1'06	6'7-7'3	F 5'5 V	4'5	
η Aql	19 47 23	+0 44'9"	+3'06"	+0'15"	5'229	7'176678	2'273	3'7-4'3	G 4 V	5'1	
S Sge	19 51 29	+16 22'2"	+2'73"	+0'16"	4'157	8'381692	2'85	5'4-6'1	G 3 V	4'0	
X Cyg	20 39 29	+35 13'6"	+2'35"	+0'21"	16'038	16'385680	6'1	6'2-7'4	F 8'5 V	0 P	
T Vul	20 47 13	+27 52'5"	+2'55"	+0'22"	1'974	4'435521	1'32	5'5-6'4	F 8'5 V	0	
δ Cep	22 25 27	+57 54'2"	+2'22"	+0'31"	4'688	5'369396	1'43	3'6-4'3	G 2 V	4'7	ktivka měnl. perioda měnl.

Julianské datum počíná polednem. Okamžik hlavní epochy obdržíme proto v čase s v ě t o v ě m, přičteme-li 0'54" = 12 μ .
Fáz í, již udává sloupec „Epocha“, rozumí se všude maximum, vyjma u RR Lyr, u níž jest to okamžik střední velikosti na vzestupné větvi (tedy přibližně okamžik nejrychlejší změny světelné).

* Perioda pro r. 1932. Střední hodnota periody je u T Mon 27'00946† a u ζ Gem 10'1533527†.
† Okamžik střední velikosti na vzestupné větvi (přibliž. okamžik nejrychlejší změny).

minimální svítivost některých hvězd algolových trvá nějakou dobu nezměněna (na př. *U Cep*, *RZ Cas* a j.). Tato doba je v tabulce *D* uvedena ve sloupci *t*, kdežto *T* značí dobu trvání celého minima, t. j. od počátku poklesu až do normální svítivosti.

Z jasnějších hvězd v seznamu *D* neuvedených zmínky zasluhuje ϵ Aur ($P = 9900^d$, $T = 700^d$, $t = 340^d$, $3'3 - 4'1^m$). Poslední minimum nastalo o 20^d dříve, nežli žádala předpověď Ludendorffova. Podle Bayera začalo poslední zatmění 29. dubna 1928. Stationárního minima dosáhla hvězda 26. října 1928. Toto minimum trvalo do 9. října 1929, nacež nastal vzestup, který potrvál až do 7. dubna 1930, čímž zákryt skončil. Průběhem zákrytu hvězda jevila kolísání asi $0'15$ vel., jež v Americe bylo pozorováno ještě v létě 1930.

Výpočet minima na základě údajů tabulky *D* děje se úplně analogicky jako výpočet maxim u cefeid.

D. Proměnné zákrytové.

Hvězda	Poloha 1900		Precesse		Perioda	Rozsah svět. změny	První heliocentr. minimum 1931	<i>T</i>	<i>t</i>			
	α	δ	$\Delta\alpha$	$\Delta\delta$								
	<i>h</i>	<i>m</i>	<i>s</i>	<i>o</i>	<i>t</i>	<i>s</i>	<i>t</i>	<i>h</i>	<i>h</i>			
<i>TV Cas</i>	0	13	55	+58	35'0	+3'21	+0'33	1'8126096	7'3—8'2	1'895	8	0
<i>U Cep</i>	0	53	24	+81	20'2	+5'10	+0'33	2'4929409	6'9—9'3	2'707	10'8	1'9
<i>RZ Cas</i>	2	39	54	+69	12'8	+5'34	+0'26	1'19525	6'2—7'9	1'766	5'7	0'4
β Per	3	1	40	+40	34'2	+3'84	+0'23	2'86731	2'3—3'5	2'076	9'3	0
λ Tau	3	55	8	+12	12'5	+3'32	+0'17	3'952952	3'8—4'2	2'441	14	0
<i>RW Tau</i>	3	57	45	+27	51'0	+3'68	+0'17	2'768848	7'1—11'0	2'933	8'8	1'3
<i>WW Aur</i>	6	25	56	+32	31'6	+3'92	+0'04	2'525022	5'7—6'3	2'232	5'7	—
<i>RC Ma</i>	7	14	56	+16	12'4	+2'70	+0'11	1'135939	5'7—6'4	1'933	7'2	—
δ Lib	14	55	38	—8	7'3	+3'20	+0'24	2'32734906	5'1—6'3	2'270	13	0
<i>U Oph</i>	17	11	27	+1	19'3	+3'04	+0'07	1'6773472	5'7—6'3	2'128	7'7	0
<i>Z Her</i>	17	53	36	+15	8'8	+2'71	+0'01	3'992795	7'2—8'0	3'281	9'6	2'2
<i>RZ Sct</i>	18	21	5	—9	15'6	+3'29	+0'03	15'19016	7'3—8'5	13'01	77	—
<i>RX Her</i>	18	26	1	+12	32'5	+2'78	+0'04	1'7785740	7'1—7'6	2'355	5'2	0
<i>RS Vul</i>	19	13	25	+22	15'7	+2'55	+0'11	4'47769	6'9—7'9	3'232	15'3	0
<i>U Sge</i>	19	14	26	+19	25'7	+2'63	+0'11	3'3806234	6'6—9'4	1'212	12'5	1'8
<i>Z Vul</i>	19	17	32	+25	23'1	+2'47	+0'11	2'454933	7'0—8'6	1'636	11'0	0
<i>Y Cyg</i>	20	48	4	+34	16'9	+2'40	+0'22	{2'9964789 2'9961493	7'1—7'9	2'822 1'264	8	—
<i>AR Lac</i>	22	4	39	+45	15'0	+2'42	+0'29	1'982905	6'3—7'4	1'115	7'2	0'0
<i>i Boo</i>	15	0	31	+48	2'6	+2'02	+0'24	0'267807075	6'6—7'3	1'249	—	—
<i>u Her</i>	17	13	38	+33	12'5	+2'22	+0'07	2'051027	4'8—5'3	2'998	—	—
β Lyr	18	46	23	+33	14'8	+2'21	+0'07	12'9244448	3'4—4'1	3'325	—	—

Světelná rovnice. Ročním pohybem Země kolem Slunce se mění vzdálenost Země od stálice a tudíž i čas potřebný, aby světlo dospělo ze stálice na Zemi. Někjaký úkaz na stálici (na př. světelná změna) nebude obecně současně viděn pozorovatelem na Slunci i Zemi. Časový rozdíl může dosáhnout až $\pm 8\cdot3^m$, který pro některé krátkoperiodické hvězdy a pro většinu hvězd algolových nelze zanedbat.

Abychom vliv zemského pohybu vymýtili, přepočítáváme geocentrický okamžik pozorování na heliocentrický, t. j. počítáme, oč se nám na Zemi jeví určitý úkaz dříve či později než pozorovateli na Slunci.

Nazveme-li G na hodinách odečtený čas svého pozorování (okamžik geocentrický), H čas, kdy se proměnná jeví v téže fázi pozorovateli na Slunci (okamžik heliocentrický), tu platí „světelná rovnice“

$$H - G = - 8\cdot3^m \Delta \cos \beta \cos (\odot - \lambda),$$

kde Δ je vzdálenost Země od Slunce v astr. jednotkách (střední vzdálenost Země od Slunce = 1), β šířka, λ délka hvězdy v souřadnicích ekliptikálních a \odot délka Slunce, již pro určité datum možno nalézt ve slunečních efemeridách. Součin $8\cdot3 \cdot \cos \beta$ možno považovati pro určitou stálici zhruba za stálý; proto se v efemeridách krátkoperiodických proměnných a hvězd zákrytových zpravidla uvádívá logaritmus tohoto součinu pro každou takovou hvězdu zvlášť. Pro význačné hvězdy algolové a cefeidu RR Lyrae jest :

	λ 1900	$\log (8\cdot3 \cos \beta)$		λ 1900	$\log (8\cdot3 \cos \beta)$
<i>TV</i> Cas	35·3°	0·724	<i>U</i> Oph	256·7°	0·880
<i>U</i> Cep	80·0	0·573	<i>Z</i> Her	268·0	0·813
<i>RZ</i> Cas	69·9	0·798	<i>RX</i> Her	277·8	0·828
β Per	54·8	0·885	<i>RS</i> Vul	294·0	0·775
λ Tau	59·2	0·915	<i>Z</i> Vul	296·1	0·752
<i>RW</i> Tau	63·1	0·916	<i>Y</i> Cyg	328·5	0·732
<i>WW</i> Aur	95·5	0·913	<i>AR</i> Lac	357·3	0·710
<i>R</i> CMa	113·1	0·815	<i>i</i> Boo	196·4	0·611
δ Lib	223·9	0·915	<i>RR</i> Lyr	305·5	0·710

Příklad. Dne 1930 VIII 17. v 21^h 53^m *SC* byla pozorována jasnost proměnné *Y* Cygni. Tento geocentrický údaj časový přepočteme na heliocentrický takto :

Na str. 19 Ročenky 1930 nalezneme pro \odot (sloupec λ) a datum VIII 9. hodnotu 135° 41'. Pro VIII 17. nabudeme interpolaci $\odot = 143^\circ 22' = 143\cdot4^\circ$ a tudíž $\odot - \lambda = - 185\cdot1$. Dále je tamtéž (zaokrouhleno) $\log \Delta = 0\cdot005$, takže máme

$$\begin{aligned} \log(-8.3 \cos \beta) &= 0.732 \text{ n} \\ \log \cos 185.1 &= 9.998 \text{ n} \\ \log \Delta &= 0.005 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \log(H-G) &= 0.736 \\ H-G &= +5.4^m. \end{aligned}$$

Heliocentrický okamžik pozorování je tudíž $21^h 58.4^m$ SČ.

Tabulka pro převod zlomků dne v hodiny a minuty.

Zlomky dne	0'00		0'01		0'02		0'03		0'04		0'05		0'06		0'07		0'08		0'09	
	<i>h</i>	<i>m</i>	<i>h</i>	<i>m</i>	<i>h</i>	<i>m</i>	<i>h</i>	<i>m</i>	<i>h</i>	<i>m</i>	<i>h</i>	<i>m</i>	<i>h</i>	<i>m</i>	<i>h</i>	<i>m</i>	<i>h</i>	<i>m</i>	<i>h</i>	<i>m</i>
0'00	0	0	0	14	0	29	0	43	0	58	1	12	1	26	1	41	1	55	2	10
0'10	2	24	2	38	2	53	3	7	3	22	3	36	3	50	4	5	4	19	4	34
0'20	4	48	5	2	5	17	5	31	5	46	6	0	6	14	6	29	6	43	6	58
0'30	7	12	7	26	7	41	7	55	8	10	8	24	8	38	8	53	9	7	9	22
0'40	9	36	9	50	10	5	10	19	10	34	10	48	11	2	11	17	11	31	11	46
0'50	12	0	12	14	12	29	12	43	12	58	13	12	13	26	13	41	13	55	14	10
0'60	14	24	14	38	14	53	15	7	15	22	15	36	15	50	16	5	16	19	16	34
0'70	16	48	17	2	17	17	17	31	17	46	18	0	18	14	18	29	18	43	18	58
0'80	19	12	19	26	19	41	19	55	20	10	20	24	20	38	20	53	21	7	21	22
0'90	21	36	21	50	22	5	22	19	22	34	22	48	23	2	23	17	23	31	23	46

Nová planeta Pluto.

Polohy před objevením. Dosud je známo celkem asi 11 poloh Pluta, které byly dodatečně zjištěny při bedlivém prohlížení desek exponovaných na různých hvězdárnách za jinými účely. Nejstarší taková poloha byla nalezena prof. Wolfem v Heidelbergu a jest

1914, leden 23, 19^h SČ $\alpha = 5^h 57^m 54.9^s$, $\delta = 17^{\circ} 37' 22.9''$ (1914.0).

Zvláštní ironie osudu tomu chtěla, že stopy Pluta byly dodatečně zjištěny také na deskách exponovaných ještě za života Lowellova právě za účelem pátrání po neznámé, ale tušené planetě, a to ve dnech 19. března a 7. dubna 1915. Ale tehdy nepatrné tyto sledy ušly docela pozornosti.

V následující tabulce jsou sestaveny některé polohy další:

Datum svět.	α	δ	ekvín.	hvězdárna
1919 XII 29.4	6 ^h 29 ^m 2.1 ^s	+19° 21' 57"	1930.0	M. Wilson
1921 I 29.1	6 31 22.1	19 43 14	1930.0	Yerkes
1927 I 27.9	7 2 10.7	21 17 29	1930.0	Uccle
1930 I 23.2	7 18 56.4	21 57 40	1930.0	Flagstaff
1931 III 17.8	7 21 16.6	22 20 11	1931.0	Flagstaff

V předposlední řádce je uvedena poloha Pluta při jejím objevu Tombaughem. Od té doby se planeta bedlivě sleduje visuálně i fotograficky.

Všechny tyto polohy leží v souhvězdí Blíženců. V r. 1914 byla planeta jižně od ekliptiky, počátkem r. 1919 prošla mezi stálicemi γ a η , v r. 1931 minula blízce stálici ζ . Při objevu byla nedaleko výstupného uzlu své dráhy (viz obr. 19 Ročenky 1931) v okolí stálice δ . V následujících desetiletích se bude Pluto stále vzdalovati od ekliptiky na sever.

Poloha v roce 1932. Pluto jako všechny vnější planety opíše zdánlivě na obloze mezi stálicemi každoročně kličku. Oposice nastane r. 1932 dne 12. ledna, kdežto roku loňského nastala o den dříve. Za letošní oposice tvoří Pluto se stálicemi ψ a δ Gem téměř pravouhlý trojúhelník, jehož přeponu vymezují jmenované stálice a jehož třetím vrcholem

s pravým úhlem je právě planeta. Od počátku roku 1932 má Pluto pohyb zpětný až do zastávky dne IV 2., kdy nastává pohyb přímý. Konjunkce se Sluncem připadá do polovice června; tu nelze planetu pozorovati. V následující zastávce, koncem října (24.), pohyb přejde znovu ve zpětný.

Přesnější poloha v první polovici roku 1932 je zřejma z této efemeridy:

	α_{1932-0}	δ_{1932-0}
I 3.	$7^h 32^m 18.6^s$	$22^{\circ} 16' 43''$
II 2.	29 37.0	24 28
III 3.	27 31.7	30 35
IV 2.	26 43.9	33 46
V 2.	27 29.7	33 39
VI 1.	29 39.4	30 38

Hvězdná velikost nové planety se nyní odhaduje na 14.0^m až 14.5^m kdežto fotograficky je jasnost o třídu větší, totiž asi 15^m . Příčinou je žlutavé zabarvení světla. Naproti tomu Uranus a Neptun mají světlo spíše bílé. I v přísluní, do kterého se dostane Pluto teprve koncem tohoto století, kdy bude mít od Slunce vzdálenost asi takovou jako průměrně Neptun, totiž asi 30 astronom. jednotek, nedostoupí tato jasnost leč asi 13^m .

Elementy dráhy. Tou měrou, jak přibývalo starších poloh planety Pluta, bylo možno odvoditi přesnější elementy jeho eliptické dráhy. Velmi přesné elementy uveřejnili Fr. Zagar (A. N. 240, 335, 1930) a Nicholson a Mayall (Aph. J. 73, 1, 1931), které zde pro srovnání s loni uveřejněnými podáváme.

ekvin.	Zagar 1930.0	Nicholson a Mayall 1930.0
T	—	1989 X 2.03 SC
ω	$113^{\circ} 8' 0.5''$	$113^{\circ} 1' 41.3''$
Ω	109 21 38.9	109 21 39.4
i	17 6 50.1	17 6 58.4
a	39.5794	39.6004
e	0.24720	0.24609
n	$14.258462''$	$14.23833''$
P	248.8579^a	249.2097^a
q	29.7954	29.8553

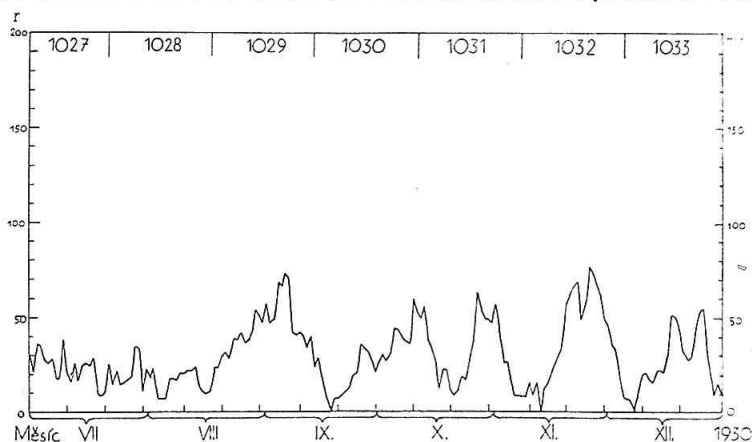
Místa z těchto elementů vypočítaná, když přihlédnuto také k poruchám způsobeným velkými planetami, souhlasí s místy pozorovanými — novými i staršími — velmi uspokojivě, totiž na několik málo obloukových vteřin.

Hmota Pluta. Z poruchů Neptuna stanovil *Jackson* (M. N. 90, 728, 1930) hmotu Pluta asi rovnou Zemi, kdežto *Nicholson* a *Mayall* ve zmíněné práci přicházejí k výsledku jen o málo menšímu, totiž $0.94 \pm \pm 0.25$. Za předpokladu, že Pluto má průměrnou hustotu stejnou jako Země a že odráží sluneční světlo stejně jako povrch měsíční, plyne z vizuální hvězdné velikosti 14.0^m průměr Pluta asi $\frac{2}{3}$ průměru zemského, kdežto hvězdná velikost 14.5^m vede k průměru ještě menšímu, asi $\frac{1}{3}$ průměru zemského. Zdánlivý průměr přímo změřiti je věc velmi nesnadná, snad metoda interferometrická povede k cíli. *Baldet* odhaduje zdánlivý průměr kotoučku Plutova nejméně na $0.2''$. Z této hmoty by plynul skutečný průměr asi 6400 km , tedy asi poloviční než zemský. *Slipher* dochází k hodnotě mnohem větší, asi 18.000 km . V takovém případě by ovšem průměrná hustota planety Pluta byla jen asi $\frac{1}{3}$ hustoty zemské.

Dr. Vlad. Guth, Praha.

Sluneční činnost v období 1930 II.—1931 I.

Přehled sluneční činnosti níže uvedený neliší se od předešlých v Ročence uveřejňovaných ani uspořádáním, ani pokud jde o užité prameny. Základem opětne byly curišské „Astronomische Mitteilungen No. CXXV—CXXVII“ (W. Brunner), na jejichž výsledcích mají také svůj podíl pozorovací řady členů sekce pro pozorování Slunce při České astronomické Společnosti v Praze.

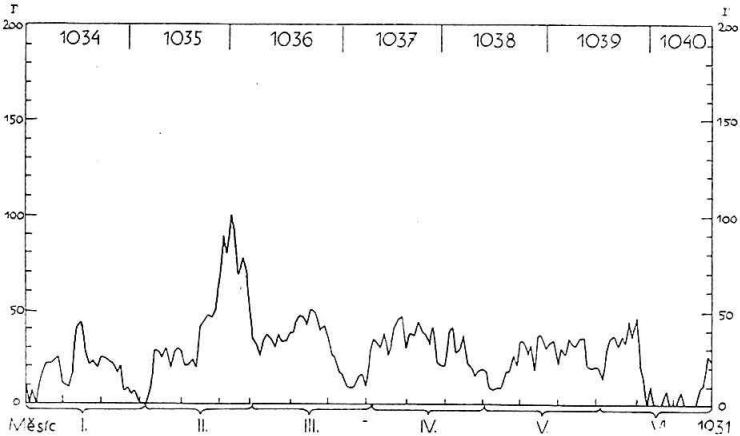

Obr. 14a. Variace relativních čísel r ve druhé polovici r. 1930 II.

1. Grafy obr. 14a a b znázorňují průběh relativních čísel den po dni. Na hořejší straně vyznačeny jsou otočky podle Carringtona, umožňující přehlednouti, jak souvisí maxima a minima s natočením slunečního povrchu. Průběh průměrů relativních čísel v jednotlivých měsících podává tato tabulka:

1930 měsíc	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	VII.—XII.
r	21·9	24·9	32·1	34·4	35·6	25·8	29·1
1931 měsíc	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	—VI.
r	14·6	43·1	30·0	31·2	24·6	15·3	26·5

Tato čísla nasvědčují dalšímu nezadržitelnému sestupu sluneční činnosti. Také celkové průměrné r za rok 1930 je o 29·3 jednotek nižší r. 1929, neboť obnáší 35·7 jednotek. Jediné význačné stoupnutí činnosti přinesla skupina skvrn v únoru 1931, která během několika dnů se z nepatrné rozvinula na nejmohutnější objekt tohoto období. Tu jediné dostoupilo r hodnoty 100. Z aktivních center v rotacích 1029—1033 je vyznačiti délky 80^0 a 140^0 . Ke konci měsíce června pak nastává období naprostého klidu, neklamná známka blížícího se minima.

Obr. 14b. Variace relativních čísel r v prvé polovici r. 1931 I.

2. Jak se jevil průběh veličiny r přímo v jednotlivých rotacích, je patrné z další tabulky, kde uvedeny jsou i extrémy r :

Otočka	Zač. otočky	Průměrné r	Maximum r datum	Minimum r datum
1027	1930 VI. 25	23·4	39 VII. 9	8 VII. 19
1028	VII. 22	16·9	34 VII. 28	7 VIII. 3—5
1029	VIII. 18	37·1	73 IX. 6	23 IX. 18—19
1030	IX. 19	24·9	59 X. 10	0 X. 18
1031	X. 11	32·4	63 X. 27	8 X. 21, XI 6
1032	XI. 7	37·4	76 XI. 26	0 XI. 13
1033	XII. 4	25·5	54 XII. 26	0 XII. 8
1034	1931 I. 1	16·4	43 I. 15	0 I 1, 3
1035	I. 28	32·2	100 II. 23	0 I. 30—II.1
1036	II. 24	42·0	92 II. 24	17 II 23
1037	III. 24	28·2	44 IV. 13	8 III. 25—27
1038	IV. 20	23·1	41 IV. 22	7 V. 3
1039	V. 17	28·2	44 VI. 8	0 V. 13

Maximum nastoupilo mezi otočkou 1035 a 1036.

3. V minulé Ročence na str. 128 byl v tabulce hojnosti dnů s určitým r znatelný nápadný sestup k nižším r v r. 1930; ten se potvrzuje i pro období 1930 II a 1931 I. Maximum sice setrvává pro 1930 II v r 21—30, pro 1931 I. dokonce stoupá o skupinu výše, zato však nevyskytuje se žádný den, jehož r by bylo větší 100 a v období 1931 I. je již bohatě zastoupena 0.

r	1930 II.		1931 I.	
	dni	%	dni	%
0	3	1·6	16	8·8
1—10	25	13·6	23	12·7
11—20	40	21·8	36	19·9
21—30	42	22·8	36	19·9
31—40	28	15·2	40	22·1
41—50	21	11·4	21	11·6
51—60	13	7·1	1	0·6
61—70	9	4·9	3	1·6
71—80	3	1·6	2	1·1
81—90	0	0·0	1	0·6
91—100	0	0·0	2	1·1
	184 100 0		181 100·0	

4. Z význačných skvrn je jmenovati nahoře již zmíněncu z února 1931. Dne 14 II., kdy se vynořila, byla malá, ale 17 II. vzrostla její plocha na 150 miliontin slunečního povrchu, 19 II. na 900 a 21 II. dokonce na 1700. Poledníkem prošla 20·8 II. v šířce $+6^{\circ}$. Spektroheliografem zjištěn v jejím okolí sestup vodíkových oblaků rychlostí 30 km/sec.

5. V roce 1930 činnost protuberancí velmi značně poklesla; je vyjádřena číslem 471 proti 868 jedn. roku předešlého. V jednotlivých měsících jevila se tato činnost takto (podle A. M. CXXVI):

měsíc	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	
protub. jedn.	748	748	467	770	640	420	
měsíc	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	průměr
protub. jedn.	363	316	266	268	232	414	471

Rozdělení v různých šířkách slunečních naznačuje tato poloha extrémů

Severní sluneční polokoule:	max. v šířce	25 ⁰ —29 ⁰	hodnota	45·6
	min. „	80 ⁰ —84 ⁰	„	0·0
	vedl. min. „	0 ⁰ —4 ⁰	„	10·9
Jižní sluneční polokoule:	max. v šířce	20 ⁰ —24 ⁰	„	37·7
	min. „	70 ⁰ —74 ⁰ a 80 ⁰ —84 ⁰	„	0·0

6. S ubývající sluneční činností kontrastuje vysoký počet magnetických bouří v r. 1930. Uvádíme podle angl. časopisu „Observatory“ nejvýznačnější bouře ($> 150 \gamma$); žádná však nebyla velká ($> 300 \gamma$). V epochách je patrna synodická doba sluneční rotace, dávající tušit na akční centra na Slunci.

Magnet. bouře		Chod v γ	Frúchod nejv. skvrny středním poledníkem	Velikost skvrny v 1/10.000 \odot povrchu
Datum	začátek			
1930 II. 12—16	12'9	II. 195	II. 14'1	1
III. 11—16	11'6	III. 170	III. 8'0	3
IV. 6—12	6'7	IV. 180	IV. 7'6	4
IV. 19—23	19'8	IV. 175	IV. 22'5	$> 1/2$
V. 4—10	5'0	V. 195	V. 7'3	5
V. 16—22	16'7	V. 175	V. 16'1	> 1
V. 30—VI. 2	30'6	V. 185	VI. 3'3	2
IV. 16—18	16'2	VI. 165	VI. 12'3	2
VII. 9—13	9'6	VII. 150	VII. 6'2	3
VIII. 5—13	5'7	VIII. 185	—	—
IX. 3—4	3'5	IX. 165	IX. 4'2	3
IX. 18—19	18'4	IX. 190	IX. 19'6	$> 1/2$
IX. 28—30	28'7	IX. 185	X. 1'0	3
X. 17	17'6	X. 210	X. 15'4	2
X. 25—28	25'7	X. 165	X. 28'5	5
XI. 23—26	23'8	XI. 155	XI. 27'1	5
XII. 3—4	3'0	XII. 235	XII. 2'0	1

Dr. Vl. Guth, Praha:

Komety v r. 1930—31.

Ke konci článku »Komety v r. 1929—30« (Hv. Roč. 1931, str. 133) stala se zmínka o tělese, které objevil belgický astronom Delporte; dalším sledováním a výpočtem bylo zjištěno, že jde o planetoidu čís. 330 Adalbertu, která od svého objevu v r. 1892 byla nezvěstná. (Doba jejího oběhu je $3\frac{1}{2}$ roku.)

1930g — Poslední kometu v r. 1930 objevil fotograficky tokijský prof. *Nakamura* dne 13. listopadu; jevila 13. až 14. velikost. Její elementy, které odvodil jednak Japonec *Sibata*, jednak anglický astronom *Davidson*, ukazují na malou odchylku dráhy, což by svědčilo o periodičnosti této komety. *Crommelin* ukázal na podobnost s dráhou komety 1834. Kometa velmi rychle zeslábla, ačkoliv 16. XI. byla ještě *Nakamura* dobře pozorována; nadarmo ji v následujících dnech hledal astronom *Yerkesské* hvězdárny v. *Biesbroeck*. Zdá se, že to byla některá z malých planetek, ačkoliv vzhled měla mlhavý. Byla vyslovena také domněnka, že jde o optický klam, neboť vypočítaná dráha nikterak nevyhovovala pozorovaným místům.

1931a — První kometa r. 1931 byla objevena až v červnu; je to známá periodická kometa *Enckeova*, velmi důležitá pro svůj anomální pohyb. Dne 21. VI. ohlásil její objev jako objekt 9^m *Bobone* v *Córdobě* (Argentina), ač ji již 14. a 16. VI. fotografoval *Wood* v Jižní Africe; jeho zpráva se však opozdila. Kometa jevila 9. velikost. Pozorovaný její průchod přísluním nastal o 18^h dříve než podle dosavadních elementů, což opět poukazuje ke kratšímu oběhu. Na př. při návratu r. 1895 byla doba oběžná 3:304 r., kdežto letošní elementy ukazují na dobu 3:284 r. Její pohyb očolává dosud astronomům-teoretikům. Kometu bylo možno po průchodu přísluním sledovat jen na jižních hvězdárnách. Zvlášť důležitou řadu pozorování vytvořil zmíněný *Wood*.

1931b — Druhou kometu objevil japonský astronom-amatér *M. Nagata*, usídlený v Kalifornii; připadl na ni zcela náhodně, hledaje *Neptuna* 3" daleko-

hledem. Objev fotograficky potvrdil Dr. Nicholson z Hory Wilsonovy. Byla 7. až 9. velikosti a na některých hvězdárnách byla pozorována i za soumraku; její značná blízkost u Slunce však značně ztížila její sledování. Zpráva, že byl pozorován i její ohon, byla později odvolána. Elementy poukazují na dráhu parabolickou anebo eliptickou s dobou oběžnou několika set let.

1931c — Třetí kometa byla velmi jasný objekt; také tuto objevil astronom amatér, pozorovatel měnlivých hvězd P. M. Ryves. Při objevu dne 10. VIII. byla 5·5 velikosti. Dne 14. VIII. odhaduje její jasnost v Biesbroeck na 4^m a zjišťuje ohon 1° dlouhý, 15.—17. VIII. pozoruje ji Cunningham jako hvězdu 3. velikosti; její dráha byla tím zajímavá, že periheliová vzdálenost je jenom 0·07 astr. jedn. Jediné veliké komety 1843 I, 1880 I, 1882 II a 1887 I měly periheliovou vzdálenost menší. To dávalo naději, že kometa bude viditelná i za dne. Nestalo se tak, a teprve v měsíci říjnu již ve velké vzdálenosti od Slunce i Země byla pozorována jako objekt 9. velikosti.

1931d — Čtvrtou kometou je periodická kometa Neujminova, jež po prvé byla zjištěna r. 1913. Její efemeridu vypočetl Dr. Crommelin a v Biesbroeck. Nalezena byla po dlouhém pátrání Dr. Nicholsonem na Mt. Wilsonu jako objekt 15. vel. dosti blízko vypočteného místa. Jevila se tak jako r. 1913 v podobě hvězdičky bez mlhovitého obalu. Její perioda je nyní 17 roků. V roce 1913 určena doba oběžná 18·16 r.

Objekt ohlášený 17. III. 1931 Schwassmann-Wachmannem se ukázal býti planetoidou s výstřední drahou. Podobně se v objektu Nakamurově z 8. VI. 1931 poznala asteroida Vera (245).

Z dříve už objevených komet sledovány byly kometa Beyerova 1930b až do 17. IV. 1931 v. Biesbroeckem. Ze vzdálených komet fotografována byla ještě letošního roku kometa Stearnsova 1927 IV., která je až za Saturnovou drahou (11 astr. jedn.) i zajímavá kometa Schwassmann-Wachmannova 1925 II, na které byla letošního roku pozorována zajímavá proměna: na začátku r. 1931 byla 17½ velik., 10. II. náhle stoupla na 13. vel. a 11. II. na 12½ vel.; to znamená: její světlo během krátké doby 100krát se zvětšilo; dne 21. II. však klesla na 16. vel. Dr. Reinmuth našel dodatečně na deskách z r. 1902 pomalu se pohybující kometu, ve které byla poznána kometa S.-W. 1925 II.: je to podstatný příspěvek pro určení její dráhy.

Z teoretických prací ukončil prof. Kamienski obsáhlou studii o Wolfově periodické kometě z r. 1884. Je zajímavo, že její pozorování se nejlépe dají vyjádřit předpokladem, že její střední pohyb denní se zmenšuje (opak komety Enckeovy).

Konečně je třeba se zmíniti o důkladném propočítání poruch Tempelovy I. komety (1866 I), které pod Crommelinovým vedením podnikla an-

glická počtářská sekce Britské astron. společnosti. Výpočet poruch sahá nazpět až do r. 1366, navazuje na pravděpodobně tehdejší návrat této komety. Extrapolace pro léta budoucí ukazuje, že snad se zase objeví r. 1932. Její podmínky viditelnosti zdají se příznivé, neboť od polovice prosince bude severně od ekliptiky. Tato kometa je důležitá pro příbuznost s meteorickým rojem Leonid (srv. Ř. H., XII., str. 157).

Ke konci uvádíme elementy letošních komet, vesměs pro ekvin. 1931·0.

Prozatímní elementy drah nových komet (ekv. 1931·0):

	1931 <i>a</i>	1931 <i>b</i>	1931 <i>c</i>	1931 <i>d</i>
	Encke	Nagata	Ryves	Nicholson
$T(SČ)$	1931 VI 3·9	1931 VI 12·08	1931 VIII 25·90	1931 IV 29·98
ω	184° 54' 46"	320° 34' 41"	168° 26'	346° 57' 48"
Ω	334 37 38	191 6 27	101 4	347 18 10
i	12 32 37	42 14 29	169 11	15 9 3
e	0·85647	1·00000	1·00000	0·77476
$\log q$	9·52122	0·02201	8·86332	0·18415
$\log a$	0·34428	—	—	0·83151
P (let)	3·2842	—	—	17·689
Počtář	Crommelin	C. H Smiley	Cunningham	Crommelin

Časové signály radiotelegrafické.

Denní program je podle stavu v listopadu 1931 tento:

Čís.	doba SEC		stanice	značka	λ v m	druh sig.	def. kor.	
	h	m						h
1.	0	55—	1 6	{	Norddeich	26455	O+R	AN, BZ BH
					Nauen	DFY 18130	O+R	
					Norddeich	1635	O+R	
2.	8	55—	9 6	{	Bordeaux	FYL 19100	I+R	BH
					Pontoise	FYB 28'35	I+R	
3.	10	25—	10 36	Eiffel. věž	FLE 2650	I+R	BH, AN	
4.	10	55—	11 0	Rugby	GBR 18740	R	BH, AN Adm. Not.	
5.	12	55—	13 6	{	Norddeich	26455	O+R	AN, BZ BH Adm. N.
					Nauen	DFY 18130	O+R	
					K. Wusterhausen	1635	O+R	
6.	17	55—	18 0	Rugby	GBR 18740	R	BH, Adm. Not.	
7.	20	55—	21 6	{	Bordeaux	FYL 19100	I+R	BH
					Pontoise	FYB 28'35	I+R	
8.	23	25—	23 36	Eiffel. věž	FLE 2650	I+R	BH	

I = mezinárodní signál

O = signál „onogo“ (něm.)

R = vědecký signál rytmický (koinc.)

Druhy signálů. Před signály I a O, které slouží k určování stavu hodin nanejvýše asi 0'1^s, vysílají francouzské a německé stanice řadu předběžných značek. Po těchto signálech následují za minutu signály vědecké typu R. V minutové přestávce vysílají uvedené stanice na zkoušku řadu bodů.

1. *Soustava I* má s předběžným hlášením toto schema:

v minutě 26. (neb 56.) od 30^s do konce volání —•—•—, pak po $\frac{1}{4}$ min. BIH (—••• •• •••) a několik O (— — —),

v minutě 27. (nebo 57.) řada x (— • • —), ke konci minuty pak 6 bodů, vyznačující sek. 55^s, 56^s, 57^s, 58^s, 59^s, 60^s.

v minutě 28. (nebo 58.): v každé z prvních pěti sekundových dekád čárka sekundu trvající a pak tečka, tedy

8 ^s — 9 ^s čárka —, 10 ^s bod •
18 — 19 „ 20 „
28 — 29 „ 30 „
38 — 39 „ 40 „
48 — 49 „ 50 „

ke konci 6 bodů • • • • • vyznačujících vteřiny 55^s až 60^s,

v minutě 29. (nebo 59.): v každé z prvních pěti dekád dvě čárky, každá sekundu trvající a jedna tečka, tedy

6 ^s — 7 ^s a 8 ^s — 9 ^s čárky — — 10 ^s bod •
16 — 17 „ 18 — 19 „ 20 „
26 — 27 „ 28 — 29 „ 30 „
36 — 37 „ 38 — 39 „ 40 „
46 — 47 „ 48 — 49 „ 50 „

ke konci minuty 6 bodů • • • • • vyznačujících sek. 56^s až 60^s.

2. *Soustava O* (užívaná v Německu) se nepatrně liší od předešlé, totiž prostě tím, že místo 6 bodů zakončujících minuty 57., 58. a 59. nastupují tři čárky — — — trvající 55^s—56^s, 57^s—58^s, 59^s—60^s.

Předběžné hlášení děje se takto:

v 55. minutě: řada v (• • • —);

v 56. minutě: pozor (— • • • —),

pak *DFY* (— • • • • • — • — — —)

a *MGZ* = Mittlere Greenwicher Zeit (— — — — — • • • • •);

v 57. minutě řada x (— • • —), načež ke konci tři čárky signálu onogo. Konec se ohlásí • • • • •.

3. *Soustava R vědeckých signálů rytmických*, které při samočinném zápisu dovolují zjistiti stav hodin na tisíce sekundy, je upravena takto: v době 300^s od 1^m (resp. 31^m) 0'0^s do 6^m (resp. 36^m) 0'4^s se vyše celkem 306 značek, a to 6 čárek, každá délky 0'4^s, zahajujících každou plnou minutu (1^m, 2^m, 3^m, 4^m, 5^m a 6^m 0'0^s) a 5 × 60 bodů v intervalu mezi těmito čárkami. Vypadá tedy ráz signálu takto:

1. neb 31. min.: 0'0^s—0'4^s čárka, načež následuje 60 bodů (řadové číslo značek 1. až 61.)

2. neb 32. min. $0'0^s - 0'4^s$ čárka, načež následuje 60 bodů (řadové číslo značek 62. až 122.)
3. neb 33. " }
 4. neb 34. " } totéž jako dříve { řad. čís. značek 123 - 183
 5. neb 35. " } " " " 184 - 244
 6. neb 36. " } čárka $0'0^s - 0'4^s$, končící celý signál, řad. čís. 306.

Definitivní časy pro 306. značku se uveřejňují asi po 2 měsících v Bulletin horaire (BH). Anglická stanice GBR užívá též soustavy značek (vysílaných z greenwichské hvězdárny), ale bez jakéhokoliv úvodu. Správné hodnoty se uveřejňují po nějaké době v Admiralty Notices to Mariners, a mimo to v Astr. Nachr. i v Bull. Horaire.

4. V Německu se nyní užívá též soustavy rytmických signálů. Opravy první a poslední značky se uveřejňují několikrát v měsíci v Beob. Zirkulářích (BZ) i v Astr. Nachr.

Jak se podle signálů časových vůbec určí stav hodin, zvláště pak, jak k tomuto účelu se pozorují a propočítávají signály vědecké, bylo obšírně vysvětleno v Ročenkách 1925 a 1926. Připomínáme ještě, že příjem krátkých vln (32 m) je sice poněkud choulostivý, ale má výhodu, že při značné síle je jinými stanicemi a atmosférickými výboji téměř nerušen.

Rozhlasové signály časové.

Spolehlivé signály časové možno také přijímati na vlnových délkách určených rozhlasu.

Nauenský signál „onogo“ ve 13^h SEČ (čís. sezn. 5) vysílá současně Hamburk na vlně 372'2 m, Lipsko na vlně 259'3 m a Mühlacker na vlně 360'1 m.

Anglické vysílací velkostanice: London Nat. (N) na vlně 261'3 m, Daventry 5XX (D) na vlně 1554 m a London Reg. (R) na vlně 356'3 m vysílají přesné signály několikrát denně ve tvaru 6 ostrých teček v jednotlivých sekundách (55^s až 60^s) končících uvedené minuty, a to v dobách:

SEČ.	ve všední dny	SEČ.	v neděli
$11^h 30^m$	D R	$11^h 30^m$	D
14 0	D N	16 0	D N
17 45	D	16 30	R
19 30	D N R	22 0	D N R
22 0	D N		
23 15	R		
24 30	D		

V období, kdy platí letní čas (v r. 1932 od IV. 7 2^h SČ do X. 31 2^h SČ), vesměs o hodinu dříve.

V Československé republice vysílají všechny hlavní stanice čas z pražské státní hvězdárny nyní 4krát denně, totiž ve 12^h, 13^h, 21^h a 22^h SČ.

V Praze je věc zařízena takto: na státní hvězdárně v Klementinu jsou v místnosti, která je obrácena na sever a kde se netopí, umístěny hodiny Rieflerovy, jež synchronisují hodiny Koskovy v kanceláři. Tyto podobné hodiny se několikrát denně srovnávají s vědeckými signály časovými a zvláštním elektrickým zařízením lze učiniti, že v době vysílání signálu je jejich oprava téměř rovna nule. Při vysílání vzbudí se elektromagnetickou ladičkou tón komorní $a_1 = 435$ kmitů za vteřinu, který lze přenést do stanice liblické. Od 59^m 45^s—50^s se ručně učiní na 5 vteřin spojení, takže slyšíme v rozhlase táhlý tón. Na to zapojí se hodiny Koskovy, které samostatně do Liblic vyšlou šest krátkých zvuků vyznačujících 55^s, 56^s, 57^s, 58^s, 59^s a 60^s.

Redukční tabulky pro východ a západ Slunce.

I. Oprava východu a západu Slunce
vzhledem k zeměp. šířce φ .
(Deklinace Slunce = δ .)

$\delta \backslash \varphi$	47°	48°	49°	50°	51°
0	m	m	m	m	m
-24	-14	-10	-5	0	+5
-22	-12	-8	-4	0	5
-20	-11	-7	-4	0	4
-18	-10	-6	-3	0	3
-16	-8	-5	-3	0	3
-14	-7	-5	-2	0	2
-12	-5	-4	-2	0	2
-10	-4	-3	-2	0	2
-8	-3	-2	-1	0	1
-6	-2	-2	-1	0	+1
-4	-1	-1	-1	0	0
-2	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0
2	+1	+1	0	0	0
4	2	2	1	0	-1
6	3	2	1	0	-1
8	4	3	2	0	-2
10	5	4	2	0	-2
12	6	4	2	0	-2
14	8	5	3	0	-3
16	9	6	3	0	-3
18	10	7	4	0	-4
20	11	8	4	0	-4
22	13	9	5	0	-5
24	+15	10	5	0	-5

II. Oprava azimutu hořejšího
okraje Slunce v obzoru
vzhledem k zeměp. šířce.

$\delta \backslash \varphi$	46°	48°	50°	52°
0	0	0	0	0
-25	+4	+2	0	-2
-20	3	1	0	-2
-15	2	1	0	-1
-10	1	1	0	-1
-5	+1	0	0	0
0	0	0	0	0
+5	-1	0	0	0
+10	-1	-1	0	+1
+15	-2	-1	0	1
+20	-3	-2	0	2
+25	-4	-2	0	2

III. Průchod Slunce obzorem
v různých šířkách trvá:

$\delta \backslash \varphi$	46°	48°	50°	52°
0	m	m	m	m
0	3'1	3'2	3'3	3'5
± 5	3'1	3'2	3'3	3'5
± 10	3'1	3'2	3'4	3'5
± 15	3'2	3'3	3'4	3'6
± 20	3'2	3'4	3'5	3'6
± 25	3'4	3'5	3'7	3'8

$V_{\varphi} = V_{50} + \text{oprava se znam. tab.}$

$Z_{\varphi} = Z_{50} + \text{oprava s opač. znam.}$

V_{φ} a Z_{φ} jsou v místním čase
příslušného poledníku.

Redukční tabulka pro východ a západ Měsíce a planet.

$T \backslash \varphi$	46°	47°	48°	49°	50°	51°	52°
<i>h m</i>	<i>m</i>	<i>m</i>	<i>m</i>	<i>m</i>	<i>m</i>	<i>m</i>	<i>m</i>
3 30	-24	-19	-13	-6	0	+7	+15
40	-22	-17	-12	-6	0	6	13
50	-21	-16	-11	-5	0	6	12
4 0	-19	-15	-10	-5	0	5	11
4 10	-17	-13	-9	-4	0	5	10
20	-16	-12	-8	-4	0	4	9
30	-14	-11	-7	-4	0	4	8
40	-13	-10	-7	-3	0	3	7
50	-11	-9	-6	-3	0	3	6
5 0	-10	-7	-5	-3	0	3	5
5 10	-8	-6	-4	-2	0	2	5
20	-7	-5	-4	-2	0	2	4
30	-6	-4	-3	-1	0	2	3
40	-4	-3	-2	-1	0	1	2
50	-3	-2	-1	0	0	+1	2
6 0	-2	-1	-1	0	0	0	+1
6 10	0	0	0	0	0	0	0
20	+1	+1	0	0	0	0	-1
30	2	2	+1	0	0	-1	-1
40	4	3	2	+1	0	-1	-2
50	5	4	3	2	0	-1	-3
7 0	6	4	3	2	0	-2	-4
7 10	8	6	4	2	0	-2	-4
20	9	7	5	3	0	-2	-5
30	10	8	5	3	0	-3	-6
40	12	9	6	3	0	-3	-7
50	13	10	7	4	0	-4	-8
8 0	15	11	8	4	0	-4	-9
8 10	17	13	9	4	0	-5	-10
20	18	14	9	5	0	-5	-11
30	20	15	10	5	0	-6	-12
40	22	17	11	6	0	-6	-13
50	23	18	12	6	0	-7	-14
9 0	+25	+19	+13	+7	0	-7	-15

Značí-li VPZ doby východu, průchodu poledníkem a západu Měsíce (planety) uvedené v efemeridě Měsíce (planety), je poloviční denní oblouk pro východ $T = \text{násl. } P - V$, pro západ $T = Z - \text{předcház. } P$.

Pak platí pro zeměp. šířku φ : $V_\varphi = V_{50} + \text{oprava se znamén. v tab. uvedeným}$
 $Z_\varphi = Z_{50} + \text{oprava s opačným znaménkem.}$

Časy V_φ, Z_φ jsou vyjádřeny v čase místního poledníku.

OBSAH.

Kalendářní data r. 1932. — Poloha československých hvězdáren. — Hvězdářské značky.	3— 4
EFEMERIDY NA ROK 1932.	5— 53
A) Slunce (5—19).	
B) Měsíc (20—34).	
C) Planety (35—43).	
D) Stálice (44—53).	
KALENDÁŘ ÚKAZŮ PRO ROK 1932.	54— 66
SLUNEČNÍ SOUSTAVA V ROCE 1932.	67—103
Slunce (67—70). — Měsíc (70—72). — Zatmění Slunce (72—75). Zákryty (75—81). Planety: Merkur (82—86). — Venuše (86—87). — Mars (87—89). Jupiter (89—91). — Saturn (91—92). — Uranus (92—93). — Neptun (93—94). — Družice planet (94—102). — Hlavní roje létavic v roce 1932 (102—103).	
HVĚZDNÝ VESMÍR V ROCE 1932.	104—111
Proměnné hvězdy	
Nová planeta Pluto	112—114
Dr. Vladimír Guth: Sluneční činnost v období 1930-II—1931-I.	115—118
Dr. Vladimír Guth: Komety v r. 1930—31	119—121
Časové signály radiotelegrafické	122—125
Redukční tabulky pro východ a západ Slunce, Měsíce a planet	126—127

